

ÎMPREUNĂ
MAI PUTERNICI

BULETINUL INFORMATIV AL DELEGAȚIEI UNIUNII EUROPENE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

ORĂȘELUL EUROPEAN ÎN CHIȘINĂU

📅 9 mai 2026, 13:00

📍 Piața Marii Adunări Naționale

ORĂȘELUL EUROPEAN ÎN SOROCA

📅 16 mai 2026, 14:00

📍 Orașul Soroca, str. Ștefan cel Mare 5

**EUROPA
EȘTI TU!**

Pace.
Libertate.
Creștere.

COOPERAREA UE – R. MOLDOVA: NOUTĂȚI

IANUARIE - MARTIE 2026

CUPRINS

01

MOBILITATE ȘI OAMENI

Șase localități din Republica Moldova au primit autospeciale de intervenție din Polonia cu sprijinul UE	9
Experimente, roboți, laboratoare moderne în nouă școli model din Moldova, dotate cu sprijinul financiar al Uniunii Europene	11
Un nou instrument de transparență pentru parcursul european al Republicii Moldova: Tabloul de indicatori pentru Mecanismul de reformă și creștere pentru Republica Moldova	14
EU Accelerator 3.0 a fost lansat la Chișinău: 90 de tineri devin vocea noii generații despre Uniunea Europeană	16
Budulai Mișcoi: mediatorul comunitar care ajută tinerii romi să găsească locuri de muncă și oportunități	19
Totul despre educația din Republica Moldova pe platforma online a Comisiei Europene – Eurydice	20
O școală de limbi străine la Dubăsari, deschisă cu sprijinul financiar al UE	21
Tinerii prind voce pe scenă și în comunitate	23
Când tinerii trec de la spectatori la decidenți	24
Protecția consumatorilor în contextul aderării la UE: tineri cercetători și studenți la drept din Moldova și România se reunesc la Chișinău	25
Ghidarea comunităților vulnerabile către sprijinul esențial	27
Ajutorul de iarnă finanțat de UE ajunge la 335 de familii vulnerabile	28
Găsind siguranță departe de casă: povestea de reziliență a Svitlanei	29
Asistență financiară pentru protecția populațiilor vulnerabile strămutate	30
Asigurarea stabilității prin sprijin în materie de locuințe	31
Restabilirea siguranței și a demnității prin întoarceri umanitare	32

Sprijinirea relocării în condiții de siguranță în țările europene	33
De la strămutare la sentimentul de apartenență: o poveste despre reziliență	34
Fericirea Dariei în mijlocul războiului. De la Odesa în Moldova, trei generații, o familie, o forță	35
Căldura casei – un vis devenit realitate pentru o familie din Soroca	36
De la schimb de experiență la acțiune locală: cum inspiră vizitele de studiu comunitățile	38
2.500 de copii din Moldova vor avea acces la activități afterschool prin 10 inițiative locale	39
Facilitatorii Clubului Taților – sprijin pentru tați implicați și responsabili	41
„Doar prin implicare, ne putem face vocea auzită”. Istoria Anghelinei despre calea sa spre independență	42
Pentru unii copii, sunetele nu vin la fel de clar	44
Când liniștea prinde voce - povestea lui Damian	46
Atât profesorii debutanți, cât și cei cu experiență au nevoie de mentorat	49
Dincolo de frică, unde liniștea câștigă: istoria Oksanei, o mamă care își reconstruiește speranța	51

02

SOCIETATE MAI PUTERNICĂ

Combaterea violenței bazate pe gen prin creșterea gradului de conștientizare la nivel comunitar	53
Seniorii din Moldova – actori activi în comunitate și în procesul decizional	55
Sesiunea Google for Nonprofit	56
Autonomia locală începe acolo unde vocea comunității contează	57
Noi orientări sprijină îmbunătățirea colectării datelor sensibile la dimensiunea de gen în domeniul justiției în regiunea Parteneriatului Estic	59
Avansarea dialogului cu partenerii din Republica Moldova privind accesul la drepturi și egalitatea efectivă a grupurilor vulnerabile	60
ONG-uri locale mai vizibile și mai aproape de oameni	62
Granturi pentru sporirea egalității de gen și incluziunii tinerilor	63

Consolidarea capacităților de prevenire și combatere a discriminării, hărțuirii și violenței bazate pe gen la locul de muncă în Republica Moldova	64
EUPM Moldova: promovarea egalității de gen ca fundament al securității naționale	66
Servicii sociale – mai accesibile și mai incluzive, în conformitate cu standardele UE	67
Consolidarea rezilienței societale în Republica Moldova prin dialog, informare și combaterea dezinformării	68
Festivalul Drepturilor Omului 2026: un pas important pentru consolidarea accesului la justiție în Moldova	69
Consolidarea societății civile în cadrul reformelor din domeniul afacerilor interne	70
Consolidarea răspunsului Moldovei în materie de incluziune a persoanelor cu dizabilități	71
Tineri inovatori au dezvoltat soluții digitale împotriva dezinformării la hackathonul de la Bălți	72
Lansarea proiectului „Rezilienți și conectați” marchează un nou efort regional împotriva dezinformării	74
Proiectul „Reziliența societății civile în țările Parteneriatului Estic” celebrează rezultate	76
Rezistența tăcută: cum comunitățile rurale din Moldova își revendică adevărul	78
Istории care apropie comunitățile: UE sprijină dialogul intercultural între tineri	81
Inteligența artificială în sprijinul minorităților etnice	82
De la participare simbolică la putere reală: tinerii din Moldova își consolidează rolul în procesele democratice	84
Proiectul TRIMEDIA s-a încheiat cu un eveniment dedicat rezilienței media în Moldova	86

03

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

Consolidarea analizei strategice a informațiilor prin schimb de experiență între egali	88
Aprofundarea cooperării în combaterea criminalității informatice prin mentorat între România și Republica Moldova	90
CEPEJ sprijină dezvoltarea raportării anuale uniforme privind performanța instanțelor judecătorești în Republica Moldova	91

Consiliul Europei consolidează capacitatea instituțională a Ministerului Justiției în domeniul comunicării și a tehnicilor de management	92
Consiliul Europei susține un schimb de bune practici între procurori moldoveni și francezi la Consiliul Superior al Magistraturii din Paris și alte instituții aferente	93
Mai aproape de comunități: cum ajutorul de stat sprijină dezvoltarea locală	94
Frontiere mai sigure și servicii moderne: lansarea proiectului EU4Borders Security – Moldova	95
Moldova avansează către un sistem național de guvernare Schengen	96
Consolidarea integrității în managementul frontierelor	97
Instruire pentru investigarea criptomonedelor	98
Instruire pentru consolidarea leadershipului incluziv și a egalității de gen în Republica Moldova	99
Evaluarea cadrului juridic și tehnic al Republicii Moldova pentru alinierea la standardele de schimb de date ADN	101
EU4LawEnforcement – Moldova: misiune pe teren privind schimbul de date de imagini faciale, în conformitate cu Regulamentul Prüm	102
IGSU a recepționat un autocamion multifuncțional din partea Uniunii Europene și Solidarity Fund PL	103
EU4PUBLIC ORDER sprijină modernizarea gestionării ordinii publice în Moldova	104
Consolidarea capacității de analiză ADN criminalistică în Republica Moldova: un laborator ADN pe deplin operațional în sprijinul investigațiilor penale	106
EUPM Moldova: valorificarea experienței greu dobândite de Moldova în protejarea democrației și combaterea ingerințelor	107
Guvernul Moldovei explorează cele mai bune practici ale UE pentru implementarea sancțiunilor internaționale	108
Peste 100 de profesioniști din domeniul bancar își consolidează expertiza privind noile reglementări în materie de risc operațional	110
Peste 400 de funcționari publici instruiți în utilizarea Sistemului Informațional „e-Monitorizare”	111
Consolidarea interoperabilității și a pregătirii în domeniul securității cibernetice în managementul migrației în Moldova	112
Consolidarea procedurilor de reunificare familială în Republica Moldova prin schimbul de bune practici ale Uniunii Europene	113
Consolidarea planificării strategice și a coordonării operaționale în managementul migrației prin cooperarea cu Uniunea Europeană	114
Consolidarea procedurilor de azil în Republica Moldova prin alinierea la standardele Uniunii Europene	115

Frontiere mai sigure și servicii moderne: a fost lansat proiectul „EU4Borders Security – Moldova”	116
Consolidarea operațiunilor vamale și de frontieră din Moldova prin predarea echipamentelor EUBAM	117
Monitorizare, evaluare și învățare: consolidarea capacității ODA de a evalua impactul programelor sale de sprijin	118
Curs de instruire privind Standardele Internaționale de Contabilitate pentru sectorul public	119
Atelier dedicat Standardelor Naționale de Contabilitate în Sectorul Public	120
Instruire privind aplicarea Standardelor Naționale de Contabilitate în sectorul public: provocări și soluții	121

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERII

Uniunea Europeană a investit peste 20 de milioane de lei în primele cinci Sate Inteligente din Republica Moldova	122
Conectăm Moldova la infrastructura europeană. Cum Uniunea Europeană și Banca Europeană de Investiții sprijină modernizarea țării	124
Un atelier de tâmplărie, deschis cu sprijinul financiar al UE, a reunit o familie acasă	127
O fermă la Vadul-Rașcov aduce prosperitate pentru întreaga comunitate	129
Programul EU4Moldova: Comunități Locale - investiții europene contribuie la modernizarea infrastructurii și serviciile publice din raionul Leova	132
154 de fermieri din Moldova instruiți privind cultura cânepii industriale cu sprijin ceh	134
EU4Innovation East lansează noi oportunități de finanțare pentru consolidarea ecosistemului startup-urilor din Moldova	135
„Persp@ctive” pentru afacerea dulce a lui Alexandru Socolov, antreprenor din mediul rural, cu susținerea programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor	136
Vis cu „Persp@ctive” pentru o Ana Topor, croitoreasă devenită antreprenoare cu suportul programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor	137
Timp valorificat cu „Persp@ctive” pentru Andrei Cebotaru, un antreprenor din Ruseștii Noi	138

UE sprijină consolidarea capacităților de prognoză economică	139
Circa 100 de antreprenori din regiunile centrale ale Moldovei au fost instruiți cum să lanseze și să gestioneze o afacere, cu sprijinul UE	140
Afacere locală în expansiune cu sprijin internațional: primul beneficiar al produsului de finanțare „FACEM Impact”	141

05

REZILIENȚĂ ENERGETICĂ

În această vară încep lucrările de renovare la două spitale din Moldova, finanțate din fonduri europene	143
EcoVoucher: încă 3.000 de familii din Moldova au șansa să-și reducă facturile la energie	145
Case mai calde, facturi mai mici: Cum renovările finanțate de UE și Germania schimbă viețile oamenilor din Moldova	146
Cea mai mare grădiniță din UTA Găgăuzia a fost renovată și eficientizată energetic cu suportul Uniunii Europene	147
Consumatorii mari din Moldova se pregătesc pentru deschiderea pieței gazelor în aprilie	149
Familia Berlinschi din Stețcani a redus de 2 ori cheltuielile pentru încălzire datorită reabilitării energetice a locuinței prin programul guvernamental FEERM	150
O iarnă mai caldă pentru familia radu din satul Bănești grație programului de stat FEERM	152
Cooperare transfrontalieră pentru dezvoltare durabilă: România și Moldova își consolidează parteneriatul verde	154
Planul de Acțiuni pentru Energie Durabilă și Climă – un angajament pentru noii semnatari ai Convenției Primarilor	156
Vizită de studiu Chișinău–București: bune practici în managementul deșeurilor și soluții verzi pentru administrațiile locale	158
De la idee la implementare: instruirii pentru consolidarea capacităților semnatarilor Com-East	160
Uniunea Europeană sprijină promovarea eficienței energetice la nivel local	161

MEDIU ȘI CLIMĂ

Moldova avansează reformele în domeniul apelor în calea sa spre aderarea la UE	163
Uniunea Europeană oferă 1,8 milioane de euro pentru modernizarea sistemului de gestionare a deșeurilor în Călărași, Ungheni și Leova	166
Barometrul Opiniei Publice: tranziția verde are sprijin public în Moldova, dar depinde de infrastructură și costuri	168
Consolidarea managementului calității aerului în Republica Moldova prin instruire practică privind validarea datelor	170
Monitorizarea emisiilor industriale și accesul la informațiile de mediu	172
Arta vorbirii în public pe teme de mediu	174
Sesiuni de instruire privind CLP – abordare practică în Republica Moldova	176

07

TRANSFORMARE DIGITALĂ REZILIENTĂ

Argus AI: de la inovație locală la impact global în HealthTech	178
Ecosistemul de inovare din Moldova, prezentat la Deep Tech Week din Paris	180
EU4Security Moldova stabilește noi standarde în investigațiile bazate pe inteligență artificială	181
Construirea unor afaceri competitive: Academia EU4Digital sprijină transformarea digitală a Moldovei	182
EU4Digital: livrarea rezultatelor în materie de conectivitate în cadrul Parteneriatului estic	184
Află mai multe despre securitatea cibernetică și cunoaște-o mai bine! Academia EU4Digital încheie un parteneriat cu CYRUS	185
Consolidarea rezilienței cibernetice a Poliției din Republica Moldova	186
Reziliență digitală pentru un sistem financiar modern – sesiune de instruire pentru reprezentanții băncilor, organizată cu sprijinul UE	187
Specialiști din Republica Moldova și din străinătate discută la Chișinău despre reconfigurarea protecției consumatorilor în era digitală	188

MOBILITATE ȘI OAMENI

Șase localități din Republica Moldova au primit autospeciale de intervenție din Polonia cu sprijinul UE

Pe parcursul anului 2025, șase localități din Republica Moldova au fost dotate cu autospeciale de intervenție în caz de incendii, menite să îmbunătățească capacitatea de reacție în situații excepționale și să sporească siguranța comunităților locale.

Autospecialele au fost donate de Voievodatul Wielkopolska din Polonia, iar aducerea lor în țară a fost posibilă cu sprijinul Uniunii Europene și Solidarity Fund PL în Moldova, în cadrul proiectului „EU4Moldova Rezilientă: Stat sigur, comunități puternice”.

Autospecialele sunt destinate localităților în care activează sau urmează a fi deschise Posturi de salvatori și pompieri voluntari. De acest sprijin au beneficiat localitățile Călinești (raionul Fălești), Gura Bîcului (raionul Anenii Noi), Sofia (raionul Drochia), Pepeni (raionul Sîngerei), Cărpineni (raionul

Hîncești) și Sireți (raionul Strășeni).

Cele șase mașini de pompieri sunt funcționale și au fost retrase din serviciul activ al brigăzilor de pompieri voluntari din Voievodatul Wielkopolska, Polonia, în contextul modernizării parcului auto.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Ne bucurăm că putem sprijini dezvoltarea serviciilor de urgență locale și întări solidaritatea dintre comunitățile noastre”,

**a menționat Krzysztof Grabowski,
vice-mareșal al Voievodatului
Wielkopolska, Polonia.**

În paralel, Solidarity Fund PL în Moldova implementează proiectul „EU4Moldova Rezilientă: Stat sigur, comunități puternice”, finanțat de Uniunea Europeană. Prin acest proiect, 10 localități din Republica Moldova beneficiază de granturi pentru construirea de la zero a posturilor de pompieri și salvatori voluntari, iar alte 9 localități – de sprijin pentru renovarea posturilor existente.

„Prin sinergia acestor intervenții, comunitățile locale primesc un pachet complet de sprijin – autospeciale, infrastructură modernă și echipamente pentru pompieri – care permit

consolidarea activității brigăzilor de pompieri voluntari la nivel local”,

**a declarat Iwona Piórko, ambasadoarea
Uniunii Europene în Republica Moldova.**

Din 2021 până în prezent, Solidarity Fund PL a contribuit la dotarea a 10 localități din Republica Moldova cu autospeciale de intervenție.

„Obiectivul organizației noastre este creșterea și consolidarea la nivel național a rețelei de pompieri și salvatori voluntari”,

**a adăugat Tomasz Horbowski, directorul
Solidarity Fund PL în Moldova.**

Prin proiectul „EU4Moldova Rezilientă”, Uniunea Europeană investește peste 44 milioane de lei în dezvoltarea sistemului de protecție civilă din Republica Moldova.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Experimente, roboți, laboratoare moderne în nouă școli model din Moldova, dotate cu sprijinul financiar al Uniunii Europene

Elevii din nouă școli model din Republica Moldova vor învăța fizica, chimia, biologia și matematica în laboratoare complet modernizate cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. De noile condiții de învățare vor beneficia direct circa 7.000 de elevi, precum

și 490 de cadre didactice și manageriale, care vor utiliza aceste spații pentru a adapta predarea la nevoile și ritmul elevilor. În total, au fost renovate și dotate 38 de laboratoare STEAM și clase de matematică în cele 9 instituții de învățământ.

Inițiativa se înscrie în proiectul „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD și UNICEF. Fiecare instituție a beneficiat de investiții în valoare totală de peste 150.000 de euro, sumă care include lucrări de reparație și dotări cu mobilier și echipamente de laborator.

Laboratoarele sunt dotate cu mobilier modern și flexibil, instrumente de laborator, microscopie, senzori wireless, camere de documente și seturi de robotică. Fiecare școală model a primit seturi de senzori PASCO, care permit colectarea și analiza datelor reale pentru disciplinele de fizică, chimie și biologie – de la măsurarea concentrației de oxigen până la analiza luminii sau a conductivității.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Noile dotări permit trecerea de la învățarea teoretică la cea bazată pe experimente practice. Elevii pot realiza experimente de mare precizie, pot folosi senzori pentru a măsura temperatura, presiunea, lumina sau mișcarea, pot observa procese biologice și chimice la microscop, pot lucra la proiecte STEAM și pot integra robotica în lecții, utilizând kituri Arduino și Ozobot.

De aceste investiții beneficiază:

- ▶ Liceul „Alexei Mateevici” din Dondușeni – trei laboratoare și o clasă de matematică;
- ▶ Liceul „Mihai Eminescu” din Drochia – două laboratoare de științe și două clase de matematică;
- ▶ Liceul „Grigore Vieru” din Briceni – trei laboratoare de științe și trei clase de matematică;
- ▶ Liceul „Mihail Sadoveanu” din Ocnîța – trei laboratoare de științe și o clasă de matematică;
- ▶ Liceul „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Bălți – trei laboratoare de științe;
- ▶ Liceul „Miron Costin” din Florești – trei laboratoare de științe și o clasă de matematică;
- ▶ Liceul „Onisifor Ghibu” din Orhei – trei laboratoare de științe;
- ▶ Liceul „Boris Dînga” din Criuleni – trei laboratoare de științe și două clase de matematică;
- ▶ Liceul „Mihail Ceachir” din Ceadâr-Lunga – trei laboratoare de științe și două clase de matematică.

Ionela Cotorcea, elevă în clasa a X-a la Liceul „Alexei Mateevici” din Dondușeni, spune:

„Noile laboratoare ne-au schimbat complet felul în care învățăm. Nu mai este vorba doar de teorie din manuale, ci de experimente, observații și lucruri pe care le înțelegem mult mai bine. Orele au devenit mai interesante, iar eu simt că învăț cu mai multă încredere în mine și în viitorul meu.”

Colega ei de școală, Alexandra Bîcu, clasa a XI-a, relatează:

„Laboratoarele sunt luminoase, moderne și bine echipate, iar asta ne motivează să venim la ore cu mai mult interes. Sunt impresionată de mobilierul modern și flexibil, adaptabil diferitor tipuri de activități. Dar și de tehnologiile de ultimă generație: microscopae, echipamente de laborator, panouri interactive și seturi de robotică”.

Totodată, în două dintre cele nouă instituții beneficiare, Liceul „Grigore Vieru” din Briceni și „Mihail Ceachir” din Ceadâr-Lunga, au fost renovate și reconceptualizate bibliotecile școlare. Renovarea și dotarea acestora s-a făcut cu sprijinul PNUD Moldova și OTP Bank, în cadrul parteneriatului „Moldova pentru educație”, lansat de Ministerul Educației și Cercetării, cu scopul de a atrage susținere din partea sectorului privat pentru viitoarele școli model.

Bibliotecile celor două instituții au fost transformate în spații educaționale moderne, adaptate nevoilor elevilor și noilor tendințe din domeniul educației. În fiecare dintre acestea a fost amenajată o zonă de lucru dotată cu calculatoare, mese cu separatoare, laptopuri, o imprimantă multifuncțională și o

tablă de plută. Rafturile au fost amplasate la înălțimea elevilor, pentru a le asigura acces liber la cărți, iar spațiile au devenit mai luminoase, mai aerisite și mai prietenoase.

Suma investiției pentru cele două biblioteci este de peste 91.000 de euro, bani oferți de OTP Bank.

Din cele 90 de viitoare școli model, 10 beneficiază de sprijin financiar și tehnic din partea Uniunii Europene și PNUD. Pe lângă renovarea laboratoarelor de fizică, chimie

și biologie, cadrele didactice și managerii școlari participă la instruirii menite să le consolideze competențele profesionale.

Un nou instrument de transparență pentru parcursul european al Republicii Moldova: Tabloul de indicatori pentru Mecanismul de reformă și creștere pentru Republica Moldova

Pe măsură ce Republica Moldova avansează pe calea aderării la Uniunea Europeană (UE), un nou instrument public devine disponibil pentru monitorizarea progresului reformelor și a sprijinului financiar oferit de UE: Tabloul de indicatori pentru Mecanismul de Reformă și Creștere. Elaborat de Comisia Europeană în cadrul Planului de Creștere al UE pentru Moldova, tabloul oferă informații clare, structurate și periodic actualizate privind implementarea Agendei de Reforme convenite între UE și Republica Moldova, precum alocările și debursările de fonduri în cadrul Mecanismului de Reformă și Creștere.

Ce este Tabloul de indicatori pentru Mecanismul de Reformă și Creștere?

Tabloul de indicatori este o platformă online publică de monitorizare, concepută pentru a asigura transparența și responsabilitatea în implementarea reformelor susținute de UE. Aceasta reunește, într-o interfață unică și accesibilă, informații despre angajamentele și obiectivele de reformă convenite între Uniunea Europeană și Republica Moldova. De asemenea, tabloul indică stadiul implementării acestor angajamente – dacă au fost finalizate, sunt în curs de finalizare sau sunt restante – și prezintă date privind fondurile UE debursate în legătură cu etapele de reformă îndeplinite.

În termeni practici, tabloul transpune documentele de politici și angajamentele tehnice de reformă într-un format ușor de consultat și de înțeles de publicul larg. Prin structurarea clară și vizuală a informației, acesta permite identificarea rapidă a progreselor realizate și a domeniilor în care sunt necesare eforturi suplimentare.

De ce este important Tabloul pentru jurnaliști și profesioniștii din mass-media?

Pentru reprezentanții mass-media tabloul reprezintă mai mult decât un simplă bază de date cu informații – este un instrument de lucru pentru o reflectare a informației bazată pe date și dovezi. Acesta le permite jurnaliștilor să verifice declarațiile oficiale în raport cu angajamentele de reformă convenite și să evalueze dacă acestea sunt respectate în termenii stabiliți.

Platforma facilitează analiza legăturii dintre condiționalitatea reformelor și asistența financiară a UE, clarificând modul în care realizările concrete declanșează debursarea fondurilor. Totodată, aceasta oferă o imagine de ansamblu transparentă asupra pachetului financiar și a sumelor debursate până în prezent, permițând jurnaliștilor să urmărească utilizarea sprijinului UE într-un mod structurat. În reflectarea unor domenii precum reforma justiției, administrația publică, combaterea corupției, guvernanta economică sau sectorul energetic, reprezentanții mass-media pot utiliza Tabloul de indicatori pentru a identifica angajamentele concrete și pentru a măsura progresul în raport cu indicatori stabiliți.

Cum funcționează Tabloul de indicatori?

Mecanismul de Reformă și Creștere funcționează pe baza unei logici orientate spre performanță, ceea ce înseamnă că sprijinul financiar din partea UE este condiționat de realizarea unor pași concreți de reformă și de obținerea unor rezultate măsurabile. Tabloul reflectă acest mecanism prin prezentarea clară a măsurilor de reformă convenite și prin indicarea progresului înregistrat de autoritățile naționale în implementarea acestora.

De asemenea, acesta arată care etape ale reformei au condus la debursarea fondurilor UE și oferă o imagine de ansamblu asupra sprijinului financiar total alocat în cadrul Mecanismului de Reformă și Creștere. Prin corelarea reformelor cu finanțarea într-un mod transparent, tabloul ilustrează modul în care angajamentele de politici publice se traduc în fluxuri financiare concrete și, în cele din urmă, în rezultate tangibile pentru cetățeni.

Această abordare consolidează responsabilitatea instituțională și permite publicului să înțeleagă mai bine dinamica procesului de integrare europeană a Republicii Moldova.

Sprijinirea unei dezbateri publice bazate pe date

Pe măsură ce interesul public față de Planul de Creștere al UE pentru Moldova continuă să crească, accesul la informații fiabile și structurate devine tot mai important. Tabloul de indicatori al Mecanismului de Reformă și Creștere contribuie la o dezbatere publică mai bine informată, făcând datele oficiale ușor accesibile și ușor de înțeles. Acesta oferă jurnaliștilor, organizațiilor societății

civile, cercetătorilor și cetățenilor posibilitatea de a monitoriza progresul, de a evalua performanța instituțională și de a se implica în discuții substanțiale privind prioritățile de reformă. Prin sporirea transparenței, tabloul susține controlul democratic și consolidează încrederea în procesul de reformă.

Tabloul de indicatori al Mecanismului de Reformă și Creștere poate fi accesat online:

website-ul Comisiei Europene: https://enlargement.ec.europa.eu/funding-technical-assistance/reform-and-growth-facility-moldova_en

platforma EU4Moldova: <https://eu4moldova.eu/plan-de-crestere-moldova/>

La 12 februarie și 3 martie 2026, la Europe Café, au fost organizate ateliere de lucru pentru a prezenta Tabloul de indicatori al Mecanismului de Reformă și Creștere jurnaliștilor, creatorilor de conținut, reprezentanților societății civile și a asociațiilor de business. Sesiunile au fost facilitate de Ville Majamaa, lider de echipă pentru Moldova în cadrul DG ENEST, Comisia Europeană. Evenimentele le-au oferit participanților o prezentare practică a modului de funcționare a Tabloului de indicatori. Inițiativa face parte din eforturile UE de a promova transparența, de a consolida alfabetizarea în domeniul datelor și de a sprijini o reflectare media de calitate, bazată pe dovezi, a procesului de integrare europeană a Republicii Moldova și a implementării Mecanismului de Reformă și Creștere.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

EU Accelerator 3.0 a fost lansat la Chișinău: 90 de tineri devin vocea noii generații despre Uniunea Europeană

Cum arată noua generație care va comunica despre Uniunea Europeană (UE) în Republica Moldova? Răspunsul a prins contur la Chișinău, unde 90 de tineri au participat la lansarea programului „EU Accelerator 3.0 – EU Communicators”, în cadrul unui eveniment interactiv.

Timpe de două zile – 28 și 29 martie 2026 – tineri din toate regiunile țării au fost implicați într-un proces intens de învățare, dialog și schimb de cunoștințe și experiențe, menit să le dezvolte abilitățile de comunicare despre UE într-un mod clar, creativ și relevant pentru generația lor.

Evenimentul de lansare a reunit participanți din Chișinău, Orhei, Leova, Sîngerei, Soroca, Edineț, Fălești, Comrat și Ungheni. Aceștia sunt membri activi ai Euro Cluburilor și Centrelor de Informare ale UE, selectați pentru implicarea lor în comunitate și interesul față de valorile europene. Programul, desfășurat în perioada martie–iulie 2026, combină instruirea teoretică cu aplicarea practică, punând accent pe storytelling digital, gândire critică și combaterea dezinformării.

„Uniunea Europeană nu este ceva abstract, ci înseamnă lucruri concrete. UE înseamnă oportunități, călătorii, educație, calitatea produselor pe care le cumpărăm în magazine, drumuri mai bune și spitale renovate. Nu este doar despre politicieni care vorbesc la televizor sau despre cei care iau decizii la Bruxelles, ci, cel mai important, despre modul în care aceste decizii ne influențează viața de zi cu zi. Privindu-vă, îmi crește încrederea în

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

viitorul Moldovei. Totuși, chiar dacă mulți spun că tinerii sunt viitorul acestei țări, eu vreau să vă spun că voi sunteți prezentul ei. Sunteți aici ca să faceți lucruri, să învățați cum să comunicați, cum să vă găsiți și să vă implicați audiența, cum să construiți campanii și să creați conținut care să implice publicul”,

a declarat Máté Csicsai, Șeful Adjunct al Delegației UE în Republica Moldova.

În cadrul sesiunilor interactive, participanții au explorat cum pot transforma informația despre UE în conținut atractiv pentru rețelele sociale, au discutat despre provocările dezinformării și au interacționat direct cu creatori de conținut, printre care și Cristian Cebotari, care le-a vorbit despre cum să creeze și să valorifice conținutul pe social media într-un mod atractiv. Activitățile programului

au inclus, de asemenea, quiz-uri despre UE, sesiuni de dialog și formate dinamice precum „EU Speed Dating”, care au facilitat schimbul de idei, experiențe și bune practici.

„EU Accelerator 3.0 a fost o experiență motivantă, plină de idei noi și discuții relevante. Întâlnirile cu invitații speciali ne-au inspirat să fim mai activi și implicați în comunitate. Mă bucur că am participat și mi-aș dori să iau parte la astfel de inițiative și în viitor. Integrarea Moldovei în UE este o oportunitate reală pentru dezvoltarea țării, care poate oferi mai multe șanse tinerilor în domenii esențiale. Este un proces care necesită efort și implicare – în primul rând din partea noastră – dar care ne poate aduce un viitor mai stabil și mai prosper”,

a menționat Adriana Mîndov din Orhei, participantă a programului EU Accelerator.

Pe parcursul programului, tinerii vor realiza cercetări la nivel de comunitate privind percepțiile despre Uniunea Europeană, vor dezvolta campanii locale de comunicare și vor crea conținut digital adaptat platformelor sociale. Inițiativa va culmina cu o competiție între echipe, iar participanții care vor

genera cel mai mare impact online vor avea oportunitatea de a participa la o vizită de studiu la Bruxelles – o experiență unică prin care vor descoperi din interior instituțiile europene și vor înțelege mai bine procesul decizional la nivelul UE.

Prin EU Accelerator 3.0, Uniunea Europeană continuă să susțină implicarea tinerilor în viața democratică și să consolideze o rețea activă de comunicatori capabili să explice beneficiile integrării europene și să contribuie la combaterea dezinformării în Republica Moldova.

Evenimentul de lansare a oferit nu doar startul oficial al programului, ci și o platformă de inspirație și colaborare. Acesta confirmă că viitorul comunicării despre UE în Moldova este deja în mâinile unei generații informate, creative și implicate.

„EU Accelerator 3.0 – EU Communicators” este o inițiativă practică de formare destinată tinerilor membri ai Euro Cluburilor și Centrelor de Informare ale UE din Republica Moldova, care își propune să dezvolte o nouă generație de comunicatori capabili să explice, într-un mod clar și accesibil, procesele și beneficiile integrării europene.

Ediția 2026 reunește 90 de tineri din toate regiunile țării, selectați în baza motivației și implicării lor în comunitate. Programul se desfășoară în perioada martie–iulie 2026 și va combina instruirea teoretică cu aplicarea practică a cunoștințelor. Participanții vor învăța să creeze conținut digital (video, social media, storytelling), vor analiza percepțiile publice despre UE prin cercetări la nivel de comunitate, vor dezvolta și implementa campanii locale de comunicare, vor combate dezinformarea și miturile legate de integrarea europeană și vor promova beneficiile concrete ale sprijinului UE.

Programul va culmina cu o campanie de comunicare digitală realizată de tineri, implementată de Euro Cluburi pe platformele rețelelor sociale. Echipa a cărei campanie va genera cea mai mare vizibilitate va beneficia de o vizită de studiu la Bruxelles.

Budulai Mișcoi: mediatorul comunitar care ajută tinerii romi să găsească locuri de muncă și oportunități

Budulai Mișcoi, mediator comunitar și fondator al Asociației Publice „Zdorovii Gorod” („Orașul Sănătos”), s-a dedicat timp de aproape un deceniu creării de spații sigure pentru tinerii din Moldova, promovând

sportul, educația și dezvoltarea personală. Activitatea sa vine în sprijinul grupurilor vulnerabile, printre care orfanii, refugiații și comunitățile de romi.

Cu sprijinul programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor și Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), Budulai și-a consolidat competențele în domeniul medierii comunitare, învățând instrumente practice pentru a combate discriminarea, a construi încredere și a facilita accesul la educație, formare profesională și ocuparea forței de muncă.

Budulai consideră că rolul mediatorului nu este doar de a furniza servicii, ci și de a construi punți de încredere între comunitate și instituții, între părinți și școli, precum și între tineri și viitorul lor.

Prin activitatea sa, el urmărește să elimine barierele structurale și să promoveze accesul egal la servicii, educație și ocuparea forței de muncă pentru toți cetățenii din Moldova, indiferent de etnie: „Scopul meu este ca toți cetățenii, inclusiv romii, să fie integrați în societate, să aibă acces egal la oportunități și, în același timp, să-și păstreze identitatea culturală. Aceasta este misiunea mea.”

Aflați mai multe despre Budulai aici: <https://euneighbourseast.eu/ro/news/stories/budulai-miscoi-mediator-comunitar-scopul-meu-este-ca-toti-romii-sa-fie-integrati-in-societate-si-sa-aiba-acces-la-oportunitati/>

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Totul despre educația din Republica Moldova pe platforma online a Comisiei Europene – Eurydice

Descrierea sistemului de educație din Republica Moldova este complet disponibilă începând cu aprilie 2026 pe platforma online europeană [Eurydice](#) – Eurypedia, oferind o viziune detaliată și actualizată asupra tuturor nivelurilor de învățământ din țară.

[Eurypedia](#) este enciclopedia online a sistemelor educaționale din 40 de țări din Europa. Informațiile acoperă întregul parcurs educațional – de la educația timpurie până la învățământul superior și educația adulților – precum și aspecte ce țin de asigurarea calității, finanțarea, mobilitatea academică și reformele în derulare. Astfel, utilizatorii pot accesa date despre ciclurile educaționale conform Clasificării Internaționale Standard a Educației (ISCED-2011), principiile care stau la baza educației în țară și cadrul legislativ care reglementează funcționarea și dezvoltarea sistemului educațional.

Publicarea integrală a descrierii consolidează vizibilitatea sistemului educațional din Republica Moldova la nivel european și facilitează accesul la informații relevante pentru cercetători, factori de decizie, cadre didactice și publicul larg.

Totodată, Republica Moldova participă în prezent la elaborarea de studii și rapoarte comparative Eurydice pe subiecte specifice, precum mobilitatea academică, structura sistemului educațional, calendarul academic sau salariile în educație.

Începând cu 2024, Republica Moldova, alături de Ucraina și Georgia, au devenit parte a rețelei Eurydice, contribuind la o mai bună înțelegere reciprocă a sistemelor de educație din Europa.

Rețeaua Eurydice a fost înființată în 1980 de către Comisia Europeană și statele membre pentru a sprijini cooperarea europeană în domeniul educației. Toate statele membre ale UE fac parte din Eurydice, alături de unele țări din afara UE. Rețeaua Eurydice ajută la îmbunătățirea sistemelor educaționale din Europa prin furnizarea de informații de înaltă calitate privind o gamă largă de aspecte ale politicii și practicii educaționale. Aceasta oferă descrieri ale sistemelor naționale de educație, studii comparative dedicate unor subiecte specifice, indicatori și statistici.

Rețeaua Eurydice este parte a programului Erasmus+ începând cu anul 2024. [Oficiul Național Erasmus+ în Moldova](#) gestionează Unitatea Națională Eurydice, având responsabilitatea de a elabora, actualiza și disemina informațiile despre sistemul de învățământ din Republica Moldova. Prin intermediul acestei platforme, Republica Moldova își reafirmă angajamentul de a promova transparența și cooperarea în domeniul educației la nivel european.

O școală de limbi străine la Dubăsari, deschisă cu sprijinul financiar al UE

Elena Comerzan a deschis acum un an o școală de limbi străine în orașul natal, Dubăsari. Peste un deceniu, ea a predat limba engleză și germană în Chișinău, dar gândul revenirii acasă nu a părăsit-o

niciodată. Cu sprijinul Uniunii Europene, oferit prin intermediul programului „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD Moldova, Elena a dotat școala cu echipamentul și mobilierul necesar.

„Am început să muncesc încă din timpul facultății. Întotdeauna mi-am spus că într-o zi mă voi întoarce acasă, în orașul meu”,

povestește Elena.

În orașul Dubăsari nu era nicio școală de limbi străine. Existau doar lecții particulare ocazionale, ținute de câțiva pedagogi la domiciliu sau în școli. Elena și-a dorit mai mult pentru tinerii din localitate: un mediu modern și interactiv de învățare.

„Am deschis această școală datorită finanțării Uniunii Europene. Doar așa am reușit să pun afacerea pe roate”,

spune Elena.

A primit mobilier ergonomic și table interactive, dar și mentorat pentru a aduce școala pe linia de plutire.

„Am primit răspunsuri la orice întrebare. Am învățat din mers cum să atrag clienți și să-mi dezvolt afacerea. Am început cu 25 de elevi. Îmi amintesc primele zile, eram emoționată, dar plină de speranță. Acum, după un an, avem peste 80 de elevi înscriși la cursuri”,

afirmă Elena cu mândrie.

Școala oferă cursuri de limba engleză și română, iar mai târziu vor fi desfășurate și cursuri de germană.

„Avem peste 20 de elevi, atât adulți, cât și copii care învață limba română. Printre ei se numără ucrainenii, străini stabiliți în regiune, dar și localnici care nu cunoșteau limba română și care acum reușesc să comunice și să se integreze mai bine”,

adaugă tânăra antreprenoare.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Până acum, școala a creat trei locuri de muncă stabile, iar una dintre profesoare, care intenționa să se mute la Chișinău în căutarea unui loc de muncă mai bun, a decis să rămână în Dubăsari.

Proiectul Elenei este despre speranță, despre a construi punți între oameni, despre a oferi oportunități egale indiferent de locul de trai. Într-o lume în continuă schimbare, capacitatea de a vorbi mai multe limbi deschide uși – la educație, la locuri de muncă mai bune, la o mai bună înțelegere între comunități diverse.

Școala de limbi străine deschisă acum un an la Dubăsari a devenit un spațiu dinamic, unde copiii vin cu entuziasm, unde adulții

revin cu încredere și unde cadrele didactice își găsesc motivația de a contribui la o comunitate mai unită.

„Vreau ca elevii mei să aibă aceleași șanse ca și cei din marile orașe sau din afara țării. Educația nu trebuie să fie un lux, ci un drept pentru toți”,

afirmă Elena.

Prin sprijinirea afacerilor mici și mijlocii, programul Uniunii Europene „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD contribuie la crearea de oportunități economice pe ambele maluri ale râului Nistru.

Tinerii prind voce pe scenă și în comunitate

Pe o scenă improvizată din Anenii Noi, emoțiile sunt reale, iar vocile – puternice. Nu este doar teatru. Este felul în care tinerii aleg să vorbească despre ceea ce contează pentru ei.

Alături de partenerii noștri de la AO „Din Dragoste”, am descoperit cum învățarea prinde viață dincolo de manuale. Prin teatru social și exerciții practice, copiii și tinerii intră în roluri care reflectă situații din viața lor de zi

cu zi – de la siguranța în trafic la implicarea civică. Își pun întrebări, caută răspunsuri și, mai ales, învață să fie ascultați.

Inițiativa „Scena Participării – Cetățenii își spun cuvântul” a pornit de la ideile lor – discutate în cadrul Forumului Comunitar – și s-a transformat în două piese de teatru social. Pe scenă, grijile, speranțele și propunerile lor devin mesaje clare pentru întreaga comunitate.

În sală, autoritățile locale ascultă. Astfel de inițiative creează punți reale între tineri, societatea civilă și decidenți, oferind spațiu pentru dialog și implicare.

Pentru acești tineri, fiecare replică spusă pe scenă înseamnă mai mult curaj. Mai multă încredere. Mai multă voce. Iar scena devine un loc unde ideile lor nu doar prind viață, ci încep să schimbe comunitatea.

Evenimentul a fost organizat de AO „Din Dragoste”, în parteneriat cu People in Need Moldova și în colaborare cu Primăria orașului Anenii Noi, în cadrul proiectului INSPIRĂ Moldova, finanțat de Uniunea Europeană.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Când tinerii trec de la spectatori la decidenți

Într-o sală plină de energie și idei, zeci de tineri nu au venit doar să asculte. Au venit să vorbească, să propună și să demonstreze că pot fi parte din decizie.

Acest lucru a prins contur în cadrul conferinței pentru guvernare participativă „YOUTH2LEAD”, organizată de partenerii noștri de la A.O. „Renașterea”. Tineri cu vârste între 14 și 18 ani au arătat că implicarea civică începe cu încredere, dialog și curaj – și că vocea lor contează.

Evenimentul a adus la aceeași masă tineri, primari, reprezentanți ai administrației publice locale și ai societății civile, într-un dialog deschis despre rolul noii generații în procesele decizionale. În acest cadru, participarea tinerilor nu a fost doar încurajată, ci ascultată cu adevărat.

Un moment-cheie al conferinței a fost lansarea programului pilot *My Municipality Model (MMM)* – o abordare inovatoare care transformă participarea civică într-o experiență practică. În cadrul programului, fiecare echipă formată dintr-un tânăr și un reprezentant al administrației publice locale a lucrat împreună, simulând procesele reale dintr-o primărie.

Pentru tinerii din Talmază, Crocmaz, Tudora și Copceac, această experiență a însemnat mai mult decât un exercițiu.

A însemnat implicare directă:

- simularea ședințelor administrației publice locale,
- exerciții de bugetare participativă,
- co-management și dialog între generații,
- identificarea și propunerea de soluții pentru probleme reale din comunitate.

Astfel, participarea nu a mai fost un concept abstract, ci o experiență trăită – una care le-a oferit încredere și instrumente reale pentru a contribui la dezvoltarea comunităților lor.

Pentru noi, inițiativa INSPIRĂ Moldova înseamnă exact acest tip de schimbare: crearea unor contexte în care tinerii nu doar învață despre democrație, ci o practică.

Evenimentul a fost organizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, în cadrul proiectului INSPIRĂ Moldova. Proiectul este implementat de Asociația Obștească „RENAȘTEREA”, în parteneriat cu People in Need Moldova.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Protecția consumatorilor în contextul aderării la UE: tineri cercetători și studenți la drept din Moldova și România se reunesc la Chișinău

Pe 13 martie 2026, la Chișinău, s-a desfășurat Concursul internațional de comunicări științifice „Protecția consumatorilor în Republica Moldova în procesul de aliniere la standardele Uniunii Europene” (Ediția I), organizat în cadrul proiectului „Facilitarea accesului consumatorilor la căi de remediere și la mecanisme de soluționare a reclamațiilor”, implementat de AO Centrul European al Consumatorului din Republica Moldova (ECC Moldova), finanțat de Uniunea Europeană împreună cu Catedra de Drept Privat a Facultății de Drept, Administrație, Ordine și Securitate Publică din cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova și Facultatea de Economie și Drept a Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade”, România.

Concursul a oferit o platformă de dialog academic pentru 17 participanți – studenți din mai multe instituții de învățământ

superior din Republica Moldova și România, inclusiv de la:

Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova; Academia de Studii Economice din Moldova; Universitatea Tehnică a Moldovei - Centrul Universitar „Bogdan Petriceicu Hașdeu”, Cahul; Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați; Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu Mureș, România.

Participanții au avut ocazia de a discuta evoluția cadrului normativ și instituțional de protecție a consumatorilor din Republica Moldova, în contextul apropierei de standardele Uniunii Europene. Prin tematica sa, evenimentul a pus în discuție atât provocările actuale ale protecției consumatorilor, cât și direcțiile de consolidare a mecanismelor juridice, instituționale și educaționale necesare pentru asigurarea unei protecții efective a drepturilor acestora.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Pe parcursul concursului au fost prezentate comunicări științifice consacrate unor teme de actualitate, precum armonizarea legislației Republicii Moldova cu reglementările Uniunii Europene în materia siguranței produselor, protecția consumatorilor în economia digitală și în comerțul electronic, eficiența autorităților publice în domeniul protecției consumatorilor, informarea corectă și transparentă a consumatorului, practicile comerciale incorecte, educația juridică a consumatorilor, reprezentarea colectivă a consumatorilor, mecanismele alternative de soluționare a litigiilor de consum și protecția consumatorului în raport cu manipulările digitale.

Lucrările susținute de tinerii cercetători din Republica Moldova și din România, au fost evaluate de un juriu format din cadre universitare și specialiști din domeniu. Programul a inclus sesiuni de prezentări, deliberările juriului și sesiunea de premiere,

ceea ce a conferit evenimentului atât o dimensiune academică, cât și una aplicativă, orientată spre încurajarea cercetării și a reflecției juridice în domeniul protecției consumatorilor.

Prin organizarea acestui concurs, ECC Moldova reconfirmă importanța promovării unei dezbateri interdisciplinare privind drepturile consumatorilor și necesitatea consolidării unei culturi juridice compatibile cu exigențele europene. În contextul procesului de integrare europeană, astfel de inițiative contribuie la aprofundarea cunoștințelor de specialitate, la stimularea cercetării academice și la susținerea dezvoltării unui cadru de protecție a consumatorilor mai eficient, mai coerent și mai apropiat de standardele Uniunii Europene.

Cine sunt premianții, dar și alte detalii interesante, găsiți în comunicatul de presă integral: https://bit.ly/ConcursInternational_ECCM

Ghidarea comunităților vulnerabile către sprijinul esențial

În cadrul inițiativei susținute de UE „Răspunsul la nevoile umanitare urgente ale refugiaților vulnerabili și ale resortisanților țărilor terțe din Republica Moldova”, OIM Moldova organizează sesiuni informative periodice pentru ucraineni și migranți de pe malul stâng al râului Nistru. Aceste sesiuni oferă îndrumări clare privind accesarea asistenței financiare multifuncționale și a

ajutorului financiar pentru chirie, acoperind aspecte precum eligibilitatea, documentația și noutățile legate de program. Participanții primesc, de asemenea, informații despre serviciile de sprijin mai ample ale OIM, inclusiv protecție și asistență medicală, contribuind astfel la asigurarea faptului că aceștia pot beneficia pe deplin de asistența disponibilă.

Ajutorul de iarnă finanțat de UE ajunge la 335 de familii vulnerabile

„Acest sprijin este vital pentru noi, mai ales iarna, când devine dificil să supraviețuim din cauza facturilor mari la utilități și a necesității de haine de iarnă. De asemenea, trebuie să cumpăr medicamente și alimente în fiecare lună”,

spune Olga din Mykolaiv, Ucraina.

Datorită sprijinului financiar al Uniunii Europene, familia Olgăi, care locuiește în prezent în Tiraspol, se numără printre cele 335 de familii care au primit asistență financiară pentru iarnă, menită să ajute gospodăriile vulnerabile să facă față condițiilor dure de iarnă.

Găsind siguranță departe de casă: povestea de reziliență a Svitlanei

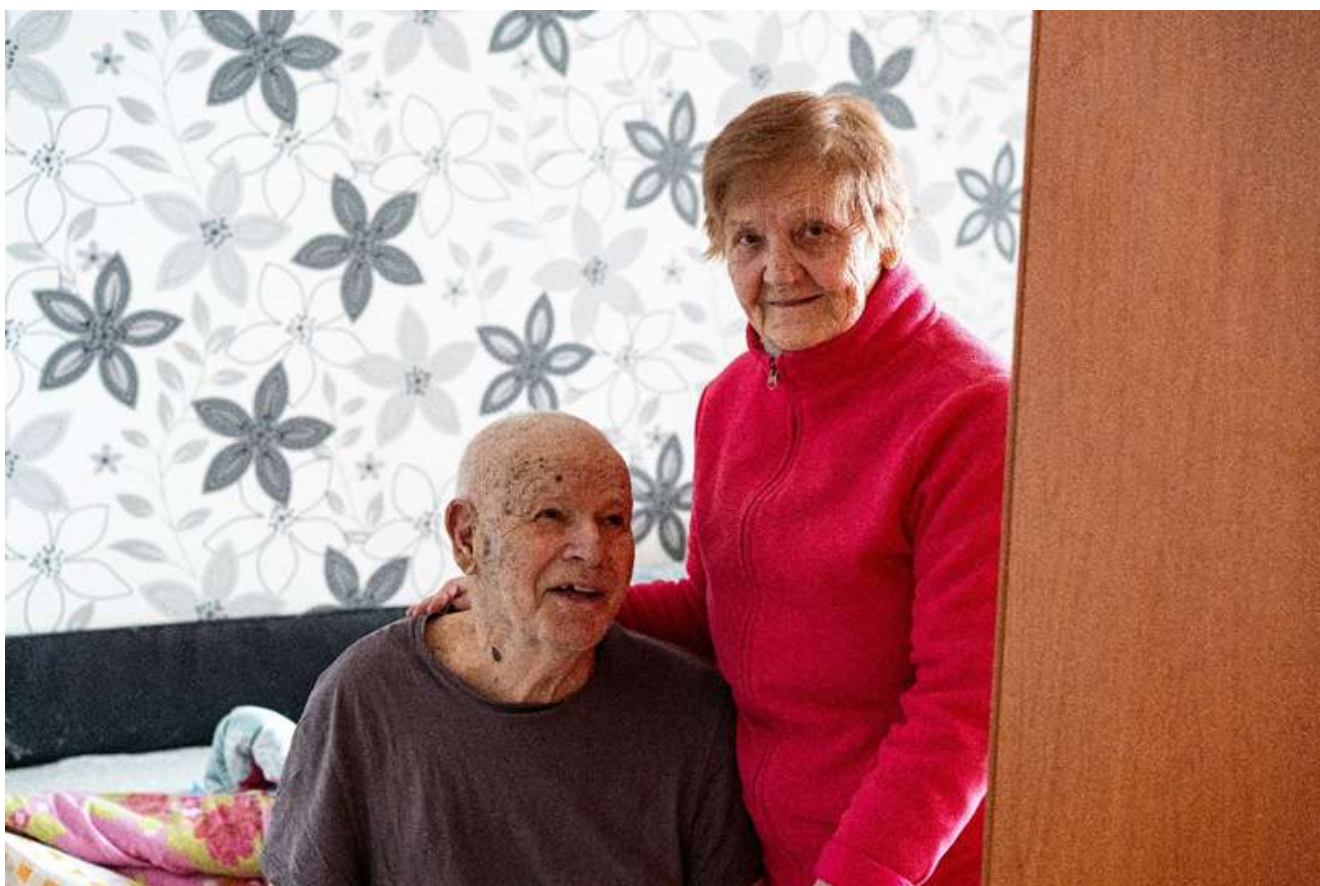
La 85 de ani, Svitlana a fost nevoită să fugă din cauza războiului, lăsând în urmă casa și tot ce construisese în Mykolaiv.

„Nu voiam să plecăm – toată viața noastră era acolo”,

spune ea.

După ce a găsit siguranță pe malul stâng al râului Nistru împreună cu soțul ei de 89 de ani, imobilizat la pat, Svetlana depinde acum de programul de asistență financiară al OIM Moldova, finanțat generos de Uniunea Europeană, pentru a-și permite medicamentele vitale, încălzirea și necesitățile de bază.

Citiți povestea de reziliență a Svetlanei <https://moldova.iom.int/.../siguranta-de-casa...>

Asistență financiară pentru protecția populațiilor vulnerabile strămutate

„A fost foarte greu să rămânem în Ucraina cu copiii”,

spune Rashida din Poltava, amintindu-și de noaptea cu sirene, bombardamente și teamă care au obligat-o pe familia ei să fugă.

În Moldova, Echipa mobilă de protecție a OIM oferă sprijin vital migrantilor vulnerabili,

inclusiv asistență financiară, ajutor juridic și social, precum și cazare de urgență.

Cu finanțare din partea UE, familia Rashidei a primit asistență financiară unică pentru a-și acoperi nevoile esențiale – parte a unui efort mai amplu care a sprijinit peste 500 de refugiați vulnerabili și resortisanți ai țărilor terțe începând din 2024.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Asigurarea stabilității prin sprijin în materie de locuințe

OIM Moldova, cu sprijinul financiar generos al Uniunii Europene, oferă asistență pentru chirie pe malul stâng al râului Nistru, în vederea îmbunătățirii condițiilor de viață ale persoanelor vulnerabile care au fugit de războiul din Ucraina.

Odată finalizate evaluările de locuibilitate, OIM acordă lunar asistență financiară pentru

chirie, pentru a se asigura că familiile pot trăi în case sigure și adecvate.

Programul sprijină 100 de familii în perioada ianuarie-iunie 2026, ajutându-le să-și mențină stabilitatea și siguranța în aceste vremuri dificile.

Restabilirea siguranței și a demnității prin întoarceri umanitare

OIM Moldova își menține angajamentul de a oferi asistență umanitară, protecție și sprijin personalizat resortisanților din țări terțe și familiilor care fug de războiul din Ucraina, prin intermediul programului de întoarcere umanitară voluntară (VHR) finanțat de UE.

Persoanele beneficiază de sprijin cuprinzător, inclusiv îngrijiri medicale, consiliere, asistență psihologică și, atunci când este necesar, oxigen și însoțitori medicali.

Programul de întoarcere umanitară voluntară (VHR) asigură că toate întoarcerile sunt sigure, demne și bine coordonate.

Sprijinirea relocării în condiții de siguranță în țările europene

Treisprezece refugiați ucraineni și un cetățean din Burundi, toți strămutați de războiul din Ucraina, au început un nou capitol în viață prin relocarea din Moldova în Spania, cu sprijinul OIM. Pentru a le asigura o călătorie în condiții de siguranță, OIM Moldova a oferit asistență cuprinzătoare înainte de plecare, inclusiv examinări medicale și sesiuni de orientare.

De la începutul războiului pe scară largă din Ucraina, echipele OIM Moldova de protecție, relocare și gestionare a mișcărilor, precum și cele de migrație și sănătate au asistat 2.856 de persoane în relocarea către statele membre ale Uniunii Europene (UE) și ale Spațiului Economic European (SEE) prin intermediul Programului de transfer aerian UE+, finanțat de Uniunea Europeană.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

De la strămutare la sentimentul de apartenență: o poveste despre reziliență

„Îmi place pătuțul pentru bebeluși pe care l-am primit astăzi. Îmi va fi mai ușor să-mi port copilul în sling, să-i văd chipul, să o simt.”

Victoria, o refugiată ucraineană cu deficiențe de auz, a primit asistență esențială din partea OIM, ca parte a unui proiect cofinanțat de Uniunea Europeană.

Astăzi, ea locuiește în Drochia împreună cu fiica ei de două luni și cu soacra sa, Mariana,

care continuă să fie un sprijin puternic pentru familie.

Din 2024, 295 de persoane strămutate din Ucraina aflate în Moldova primesc ajutor financiar pentru a-și acoperi nevoile urgente. În spatele fiecărei statistici se află o poveste precum cea a Victoriei – o poveste despre pierdere, curaj și forță tăcută de a o lua de la capăt.

Citește povestea <https://moldova.iom.int/.../de-la-stramutare-la...>

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Fericirea Dariai în mijlocul războiului. De la Odesa în Moldova, trei generații, o familie, o forță

După ce a fugit din Ucraina împreună cu mama și bunica ei, Daria – o fetiță cu sindrom Down, dificultăți de vorbire și diabet de tip 1 – a putut, pentru prima dată, să meargă la școală, să-și facă prieteni noi și să găsească un mediu sigur în Moldova.

„Uneori trebuia să lucrez în fiecare zi a săptămânii pentru a mă asigura că Daria are tot ce-i trebuie. Cheltuielile sunt multe, iar pentru o mamă singură este o provocare constantă”,

spune Tetiana, mama ei.

Datorită sprijinului acordat de Uniunea Europeană prin intermediul OIM – Organizația Internațională pentru Migrație în Moldova, povara financiară a familiei s-a ușurat, oferindu-i posibilitatea de a achiziționa echipamente medicale vitale, alimente și produse de igienă.

Înconjurată de dragostea și protecția mamei și bunicii sale, Daria se dezvoltă ca un copil vesel și fericit.

Citiți povestea ei: <https://moldova.iom.int/.../fericirea-dariai-mijlocul...>

Căldura casei – un vis devenit realitate pentru o familie din Soroca

Pentru mulți dintre noi, „căldura casei” este un sentiment firesc, aproape invizibil prin repetiția lui zilnică. Îl resimțim când ne întoarcem seara de la muncă, de la școală sau dintr-o călătorie. Dar pentru alții, acest sentiment este un lux rar sau chiar un vis. Cu părere de rău, în Republica Moldova, există familii care ani la rând nu știu ce înseamnă stabilitatea unui cămin.

Nelea, o mamă singură din orașul Soroca, cunoaște această realitate mult prea bine. Ea își crește singură cei cinci copii, după

ani de nesiguranță, mutându-se dintr-un loc în altul și trăind la gazde „ocasionale”. Nelea face parte din comunitatea romă, un context care de multe ori a însemnat bariere suplimentare în calea incluziunii sociale. Recent, familia sa a primit un apartament social oferit de autoritățile municipale. Pentru prima dată, copiii au un spațiu pe care îl pot numi „acasă”, fără teama că a doua zi ar putea fi nevoiți să plece – un pas important spre un trai decent și reducerea riscului de separare de părinte.

Mutarea într-o locuință proprie a însemnat un început nou, dar nu și sfârșitul greutăților. Apartamentul era gol: fără mobilier, fără paturi, fără cele mai elementare lucruri necesare unui trai decent.

„Eram bucuroși chiar și așa”,

povestește Nelea.

„Dormeam pe o plapumă, pe podea, dar știam că suntem în casa noastră și nimeni nu ne poate alunga.”

Pentru a transforma acest spațiu într-un cămin adevărat, People in Need Moldova a intervenit cu un sprijin financiar esențial. În cadrul proiectului PLACE II, finanțat de Uniunea Europeană, familia a beneficiat de o asistență de peste 24.000 de lei, destinată procurării mobilierului de bază: o sofa, două paturi supraetajate, saltele și un dulap pentru haine și lucruri personale. Acest sprijin a avut drept scop asigurarea faptului că toți copiii pot continua să trăiască alături de mama lor, într-un mediu familial sigur și demn, prevenind instituționalizarea.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Pentru Nelea, care reușește să-și întrețină familia dintr-un salariu lunar de aproximativ 6.000 de lei, acest ajutor a fost decisiv.

*„De una singură, nici în patru, nici în cinci luni nu aș fi reușit să strâng acești bani, având de cumpărat mâncare și de achitat utilitățile. Este un ajutor enorm pentru familia noastră”,
spune femeia cu emoție.*

Pentru toți membrii familiei, acest sprijin a însemnat mai mult decât mobilă sau ajutor financiar. A însemnat începutul unui sentiment nou, poate cel mai important dintre toate: căldura unei case adevărate.

Printre cei cinci copii se remarcă Nastea, o fetiță de 10 ani, cu o maturitate care surprinde.

Întrebată ce a simțit când s-a mutat în noua locuință, răspunsul ei este simplu și profund:

„Eu nu știam ce-i asta casă. Doar mi-o imaginam. Și a fost exact ca în visele mele.”

Deși condițiile de trai s-au îmbunătățit, visele copiilor rămân modeste și profund practice.

„Ne-ar mai trebui o masă cu scaune, unde să mâncăm”,

spune Nastea. După o pauză scurtă, adaugă:

„Și o masă unde să ne facem lecțiile.”

Pentru Nelea, următorul vis este o mașină de spălat – un obiect banal pentru unii, dar esențial pentru o familie numeroasă.

Ajutorul primit a lăsat o amprentă adâncă în sufletele tuturor. Întrebată de echipa noastră ce ar vrea să devină când va crește mare, Nastea răspunde fără ezitare:

„Aș vrea să fiu un ajutor. Să ajut oamenii aflați în nevoie, așa cum ne ajutați și voi pe noi.”

Consortiul PLACE II, din care fac parte People in Need, Acted, Consiliul Norvegian pentru Refugiați (NRC), INTERSOS și IMPACT Initiatives, este finanțat de Uniunea Europeană și are ca obiectiv oferirea de protecție și asistență multisectorială refugiaților ucraineni și comunităților vulnerabile din Republica Moldova.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

De la schimb de experiență la acțiune locală: cum inspiră vizitele de studiu comunitățile

Cum pot deveni ideile văzute într-un alt oraș soluții concrete acasă? Pentru un grup de 15 reprezentanți ai autorităților publice locale și ai organizațiilor comunitare din Moldova, răspunsul a început să prindă contur în timpul unei vizite de studiu în Praga și Liberec.

În perioada 1–7 martie, participanții au explorat exemple reale de servicii sociale

și inițiative comunitare din Cehia, discutând direct cu autorități locale, experți și organizații care lucrează zilnic pentru integrarea socială și gestionarea migrației. Dincolo de modele și concepte, vizita a oferit ceva esențial: o perspectivă practică asupra modului în care politicile și serviciile pot funcționa eficient la nivel local.

Mai mult decât o experiență de învățare, vizita de studiu a devenit un instrument concret pentru viitoarele activități din comunitățile participante. Ideile discutate, soluțiile observate și dialogul deschis au pus bazele unor inițiative care pot fi adaptate și implementate acasă – de la îmbunătățirea serviciilor sociale, până la crearea unor comunități mai incluzive. Interacțiunea directă cu parteneri internaționali a consolidat încrederea și a deschis noi oportunități de colaborare, demonstrând că schimbul de experiență poate accelera procesele de dezvoltare locală.

Experiența a confirmat un lucru esențial: atunci când autoritățile și organizațiile învață unele de la altele, soluțiile devin mai

relevante, mai eficiente și mai aproape de nevoile reale ale oamenilor.

Vizita de studiu a fost organizată în cadrul proiectului „**Orașe și Regiuni pentru Toți (CR4A)**”, implementat de People in Need Moldova, care susține dezvoltarea comunităților incluzive și întărirea capacității actorilor locali de a răspunde provocărilor actuale.

Proiectul „Orașe și Regiuni pentru Toți (CR4A): Integrarea completă a refugiaților și migrantilor în mediul urban și rural” este cofinanțat de Uniunea Europeană și contractat de ICMPD prin Facilitatea pentru Parteneriate în Domeniul Migrației (MPF). Acesta este implementat de municipalitatea Sectorului 5 Praga și organizația People in Need.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

2.500 de copii din Moldova vor avea acces la activități afterschool prin 10 inițiative locale

Aproximativ 2.500 de copii din Republica Moldova, în special din comunități rurale și vulnerabile, vor beneficia de servicii afterschool și activități extracurriculare, prin zece inițiative locale susținute în cadrul proiectului „BOOST: o experiență extrașcolară memorabilă”, finanțat de Uniunea Europeană.

În urma unui apel național de propuneri, la care au fost depuse 113 aplicații, au fost selectate 10 organizații ale societății civile. Acestea beneficiază de finanțări cuprinse între 20.000 și 60.000 de euro, bugetul total al granturilor fiind de 500.000 de euro. Proiectele vor fi implementate în 13 raioane ale țării și în municipiul Bălți.

În cadrul unui eveniment organizat în ianuarie de Fundația Terre des hommes Moldova, cele 10 organizații au primit certificatele de grant, marcând trecerea proiectului în etapa de implementare la nivel local, în care inițiativele vor fi dezvoltate direct în comunități. Evenimentul a reunit

reprezentanți ai organizațiilor beneficiare, ai Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, ai Ministerului Educației și Cercetării, ai organizațiilor partener și membri ai Consiliului Consultativ al Copiilor și Tinerilor (CCCT) al proiectului BOOST.

Scopul celor 10 inițiative este dezvoltarea și extinderea serviciilor afterschool și a activităților extracurriculare pentru copii de 7-14 ani, prin crearea unor spații sigure pentru învățare și dezvoltare, organizarea de activități STEAM și de educație digitală, activități artistice și sportive, precum și prin sprijin pentru bunăstarea și incluziunea socială a copiilor.

Organizațiile beneficiare vor fi susținute nu doar financiar, ci și prin instruire și mentorat, pentru a asigura calitatea și sustenabilitatea serviciilor dezvoltate.

„Acest proiect este strategic pentru organizația noastră, deoarece putem să punem umărul la o educație mai bună, creând, astfel, un mediu mai sigur și mai prietenos pentru copii, în special pentru cei din familiile vulnerabile”,

spune Natalia Roșca, de la Institutul pentru Inițiative Rurale, organizație care a beneficiat de un grant de 50.000 euro.

Membrii CCCT vor contribui la monitorizarea activităților. Potrivit unei cercetări realizate de aceștia, principalele bariere în participarea copiilor la activități afterschool sunt lipsa de timp, costurile, distanța și accesul limitat la informații.

La finalul implementării, bunele practici dezvoltate prin aceste inițiative vor fi transmise Ministerului Educației și Cercetării, cu scopul de a fi replicate la nivel național.

Proiectul „BOOST - o experiență extrașcolară memorabilă” este finanțat de Uniunea Europeană și implementat, în perioada 2025 – 2028, de Fundația Terre des hommes Moldova în parteneriat cu Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF) și Junior Achievent Moldova. Valoarea totală a proiectului este de 1,17 milioane euro.

Proiectul își propune să ofere oportunități de dezvoltare incluzive și echitabile pentru copii prin activități extracurriculare/extrașcolare și sociale în comunități locale, promovând bunele practici europene.

Facilitatorii Clubului Taților – sprijin pentru tați implicați și responsabili

Facilitatorii și facilitatoarele Clubului Taților îi ajută pe tați să devină mai implicați în viața familiei, să devină parteneri egali, părinți prezenți și modele pozitive pentru copii. Prin instruire practică și dialog deschis, aceștia promovează relații bazate pe respect, grijă și responsabilitate împărțită în familie.

Clubul Taților este parte a programului regional „EU4Gender Equality: Împreună

împotriva stereotipurilor de gen și a violenței pe bază de gen”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de UNFPA Moldova și UN Women, cu suportul Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului. Proiectul contribuie la schimbarea mentalităților și la construirea unor familii mai echilibrate și mai armonioase.

„Doar prin implicare, ne putem face vocea auzită”. Istoria Anghelinei despre calea sa spre independență

La 20 de ani, Anghelina Jalbă din satul Obreja Veche, raionul Fălești, demonstrează că, atunci când femeile și fetele cu dizabilități sunt informate și susținute, acestea pot depăși orice bariere și contribui activ la o societate mai incluzivă și mai echitabilă.

Anghelina este una dintre cele 55 de participante în cadrul instruirilor organizate de Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova în cadrul proiectului „Împreună pentru o

viață fără violență!”, derulat ca parte a programului regional „Împreună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței în bază de gen” (etapa a doua), finanțat de Uniunea Europeană și implementat în comun de UN Women și UNFPA. Inițiativa a avut scopul de a informa femeile și fetele cu dizabilități despre drepturile lor și despre serviciile de sprijin disponibile.

Pentru Anghelina, aceste activități au însemnat ceva mai mult decât acumulare de cunoștințe.

„Am participat la instruirii despre prevenirea și combaterea violenței, egalitate de gen și accesibilitate. Așa am învățat foarte multe lucruri noi care mă ajută în calea mea spre dezvoltarea personală.

Astfel, am aflat despre Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete 0 8008 8008, unde putem suna în cazul în care ne confruntăm cu o situație de violență și unde putem primi consiliere psihologică, asistență juridică sau alte tipuri de sprijin”,

spune Anghelina.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Tot aici a avut posibilitatea să întâlnească alte tinere cu care a legat prietenii.

„Ne-am împărtășit experiențele și ne-am încurajat reciproc”,

afirmă ea.

De cinci ani deja, Anghelina este voluntară în cadrul Asociației „Dialog Alternativ”, unde promovează incluziunea socială prin teatru. Alături de alți/alte tineri și tinere călătorește prin țară cu spectacole de teatru social, abordând teme precum bullying-ul și discriminarea.

„Vrem să stopăm aceste fenomene și să fim toți egali”,

explică ea.

Decizia de a se implica vine din dorința de a schimba percepții:

„Doar prin implicare, ne putem face vocea auzită. Vrem să le arătăm oamenilor că deși suntem diferiți, avem aceleași drepturi.”

Privind spre viitor, Anghelina își dorește să studieze biblioteconomie, să devină independentă financiar și să se angajeze.

„Mesajul meu pentru tinerele cu dizabilități este să nu dea mâinile în jos și să fie optimiste și curajoase ca și mine”,

transmite Anghelina.

Pentru unii copii, sunetele nu vin la fel de clar

Uneori ajung fragmentat, alteori cu întârziere. Iar pentru copiii cu deficiențe de auz sau purtători de implant cochlear, fiecare lecție înseamnă mai mult decât ascultare, înseamnă efort, concentrare și multă răbdare.

Pornind de la această realitate, în ultimele luni, peste 277 de specialiști din domeniul

educației, din 35 de raioane, s-au întâlnit pentru a învăța cum pot sprijini mai bine acești copii. Din școli, din grădinițe și din centrele raionale de asistență psihopedagogică, au venit cu experiențe diferite, dar cu același obiectiv: să creeze spații de învățare în care fiecare copil să poată participa și reuși.

Diana Andronovici

Biomedical engineer

"An in-depth understanding of how cochlear implants function is essential for achieving quality inclusive education. It provides teachers with a clearer perspective on how technology influences the learning and communication processes of children with cochlear implants, contributing to the development of professional empathy, the more effective adaptation of teaching strategies, and the creation of learning environments tailored to their needs."

Proiectul „Incluziune și sprijin educațional pentru copiii purtători de implant cohlear”, implementat de Asociația „AUD ȘI VORBESC”, în colaborare cu UNICEF, a fost locul în care au explorat cum se dezvoltă limbajul și auzul, cum pot adapta lecțiile, cum pot gestiona oboseala auditivă și cum pot construi un mediu în care copiii se simt în siguranță.

Pentru că fiecare copil merită să fie auzit, înțeles și sprijinit.

Activitatea a avut loc în cadrul programului „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe parcursul vieții pentru toți”, implementat de UNICEF și UNDP, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, cu suportul financiar al Uniunii Europene.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Când liniștea prinde voce - povestea lui Damian

Într-o seară, înainte de somn, Damian i-a spus mamei sale: „Mami, aud cum respir eu, aud cum respiri tu.” Victoria a rămas în liniște câteva secunde. Pentru prima dată, nu mai era doar speranță. Era o realitate. Fiul ei descoperea sunetele, relațiile și lumea din jur.

La un an și jumătate, Damian a fost diagnosticat cu hipoacuzie bilaterală neurosenzorială severă, ceea ce înseamnă o pierdere semnificativă a auzului la ambele urechi. Pentru familie, vestea a venit cu multă nesiguranță și întrebări despre viitor.

„Când l-am născut, în 2021, screeningul auditiv nu era obligatoriu, iar Damian nu a beneficiat de acest serviciu la naștere. Simțeam că fiecare zi fără intervenție înseamnă o șansă pierdută pentru ca Damian să audă și să vorbească”,

își amintește Victoria Filot.

Inițial, Damian a primit aparate auditive, însă acestea nu reușeau să compenseze pierderea severă de auz, iar dezvoltarea limbajului întârzia. Medicii au recomandat intervenția chirurgicală de implant cohlear.

La doi ani și două luni, Damian a primit primul implant. A urmat o perioadă dificilă de adaptare.

„La început, a avut o reacție de îngheț. Toate sunetele erau noi și copleșitoare. A trebuit să învățăm împreună, pas cu pas, să le transformăm în ceva familiar și sigur.”

La vârsta de trei ani și zece luni, Damian a primit și al doilea implant cohlear, care l-a ajutat să audă mai clar, chiar și în medii zgomotoase. Se numără printre primii copii

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

din Republica Moldova care au beneficiat gratuit de această oportunitate.

Pentru a avea acces la servicii specializate, părinții lui Damian au luat decizia de a se muta de la Edineț la Chișinău. La Edineț, aveau sprijinul familiei extinse, bunicii și rudele care îi ajutau. Mutarea a însemnat nu doar schimbarea orașului, ci și renunțarea la această siguranță.

Drumul spre cuvinte

Victoria spune că, dincolo de tratament, cel mai greu a fost accesul la informații.

„Mulți părinți nu știu ce opțiuni există sau ce trebuie de făcut după implantarea cochleară. Nu este suficient doar dispozitivul. Recuperarea auzului trebuie însoțită de dezvoltarea limbajului. Este nevoie de exercițiu zilnic, de răbdare și de implicarea întregii familii, pentru că recuperarea auditiv-verbală este un proces complex, mai ales atunci când intervenția începe mai târziu.”

Determinată să-l ajute pe Damian, Victoria a început să caute răspunsuri. A participat la formări, a discutat cu specialiști și a petrecut ore întregi studiind metode de recuperare. În timp, această căutare i-a schimbat parcursul profesional. A renunțat la domeniul cifrelor și al contabilității pentru cel al cuvintelor și al comunicării. A urmat studii de recalificare psihopedagogică, inclusiv un program de master în logopedie, iar în timp s-a calificat ca logoped. Astăzi, nu doar că îl sprijină pe Damian în continuare, ci, activând într-o grădiniță din capitală, oferă suport și altor copii cu dificultăți de vorbire.

„Au fost momente în care mă temeam că nu va vorbi niciodată”,

spune Victoria.

„Dar astăzi, la cinci ani, Damian se exprimă conform vârstei și a depășit întârzierea de limbaj.”

Un sprijin esențial în parcursul lui Damian a fost terapia la Asociația Obștească a Persoanelor cu Deficiențe de Auz „AUD ȘI VORBESC”. Damian a ajuns aici imediat după implantare, într-un moment în care limbajul său expresiv era aproape inexistent.

Elena Cupceanu, fondatoarea asociației, își amintește:

„Am început un program de terapie auditiv-verbală, cu două ședințe pe săptămână. În paralel, părinții au continuat intervenția acasă. Într-un interval relativ scurt, au apărut primele reacții auditive, apoi primele cuvinte rostite conștient. Evoluția lui confirmă că intervenția timpurie, structurată și susținută de familie poate schimba traiectoria de dezvoltare a unui copil.”

Educația incluzivă face diferența

Integrarea la grădiniță a decurs firesc. În prima zi, colegii au fost curioși și au pus multe întrebări despre implant.

„Le-am explicat ce este și cât de important este pentru Damian”,

spune educatoarea.

„La început, avea nevoie de ajutor pentru a scoate și a pune dispozitivul în husă. Acum se descurcă singur. Este activ, curios și interacționează ușor cu ceilalți copii.”

Pentru Victoria, progresul lui Damian nu înseamnă doar recuperare. Înseamnă libertatea de a visa.

„Îmi doresc ca, atunci când va fi mare, să nu fie limitat de nimic. Să poată alege orice profesie, orice studii, orice viitor. Să aibă aceleași șanse ca toți copiii și, mai presus de toate, să fie fericit.”

Fiecare copil merită șansa de a spune „aud”

Damian nu este un caz izolat. Conform datelor furnizate de Agenția Națională pentru Sănătate Publică, în anul 2022, în Republica Moldova, acuitatea auditivă scăzută a fost identificată la aproximativ 2,4 din 1000 de copii cu vârsta între 0 și 17 ani examinați. La copiii de 2–3 ani, indicatorul este de circa 1,8 la 1000, însă crește semnificativ până la 3,3 la 1000 în cazul celor de 6–7 ani, ceea ce subliniază importanța depistării timpurii și a intervenției precoce.

În ultimii ani, Republica Moldova a făcut progrese importante în acest domeniu. Din 2024, fiecare nou-născut beneficiază gratuit de screening audiologic universal, oferind șansa unui diagnostic rapid și a unei intervenții timpurii. Cu sprijinul financiar al Guvernului Japoniei, UNICEF a dotat centrele perinatale din țară cu 40 de dispozitive moderne de screening, astfel încât tot mai mulți copii să poată primi ajutorul de care au nevoie încă din primele zile de viață.

Integrarea nu se oprește însă la diagnostic și tratament. Pentru copiii cu deficiențe de auz, rolul cadrelor didactice este esențial în parcursul lor educațional. În cadrul programului „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe

tot parcursul vieții pentru toți”, cu suportul Uniunii Europene, UNICEF, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării și cu Asociația „AUD ȘI VORBESC”, a dezvoltat o metodologie de formare pentru profesori, axată pe incluziunea copiilor cu implant cohlear și dificultăți de auz. Peste 200 de profesori sunt instruiți pentru a adapta procesul educațional și a crea medii de învățare mai incluzive. În cadrul acestor instruirii, Victoria contribuie ca logoped și părinte, oferind o perspectivă practică despre nevoile reale ale copiilor cu deficiențe de auz.

În 2025, 53 de copii au beneficiat de audiograme și de aparate auditive oferite gratuit de UNICEF, cu suportul Parteneriatului Global pentru Educație.

De Ziua Mondială a Auzului, povestea lui Damian și aceste progrese ne reamintesc că depistarea timpurie și intervenția precoce pot schimba destinul unui copil. În spatele fiecărei statistici este o familie care caută sprijin și o comunitate care poate face diferența. Atunci când sistemele funcționează, iar ajutorul ajunge la timp, tot mai mulți copii pot spune, pentru prima dată: „Aud”.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Atât profesorii debutanți, cât și cei cu experiență au nevoie de mentorat

„Nimeni nu este prea tânăr pentru a avea ceva de oferit și nimeni nu este prea în vârstă pentru a continua să învețe”. La Instituția Publică Școala Primară „Pas cu Pas”, ușile claselor au geamuri mari. Profesorii se opresc uneori în tăcere și privesc, câteva

minute, prin ele, cum predă un coleg. Nu ca să-l evalueze, ci ca să înțeleagă, să învețe, să prindă idei. Pe coridor se schimbă impresii rapide, întrebări, zâmbete și, uneori, îndoieli. „Poți să mă ajuți cu o părere?” se aude des în discuțiile dintre cadrele didactice.

În această școală învață peste 500 de elevi. Urmează curriculumul Ministerului Educației și Cercetării, dar într-un format alternativ, cu accent pe activități de grup, proiecte tematice și un parteneriat solid cu părinții. Lucia Moisei lucrează în instituție de 19 ani, aproape de când aceasta și-a deschis porțile.

„Aici am acumulat experiența necesară pentru a deveni nu doar o profesoară mai bună, ci și un om mai bun.”

De aproape un an, este mentor instituțional și mentor național, după un proces complex de formare și certificare. În școală, lucrează zilnic alături de alți șase mentori, fiind aproape de colegii săi și de activitatea lor la clasă.

La nivel național, coordonează o rețea de 15 mentori care duc mai departe mentoratul în școli din toată țara.

Ce înseamnă să fii un mentor în care profesorii pot avea încredere?

Rolul mentorului nu este să vină cu răspunsuri rapide, ci să creeze spațiu pentru ca profesorii să-și analizeze acțiunile și să-și adreseze întrebările corecte. Lucia, alături de aproape 1.000 de alți profesori, a trecut prin formări susținute de UNICEF, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Acolo a învățat cum să ofere feedback, cum se construiește o cultură a colaborării în școli și cum pot fi sprijiniți profesorii să predea mai relevant și mai aproape de nevoile copiilor.

„Oamenii trebuie încurajați să rămână în sistemul educațional și sprijiniți să-și dezvolte potențialul, pentru că fiecare cadru didactic contează.”

Această convingere a motivat-o pe Lucia să aplice la programul de mentorat, un spațiu sigur în care profesorii pot pune întrebări, pot greși și pot crește fără presiune.

„Lucrăm cu copii din clasele primare, iar asta înseamnă că prezența profesorilor lângă ei este esențială pe tot parcursul zilei. Copiii au nevoie de supraveghere, de sprijin și de adulți care să le fie aproape, nu doar la ore, ci și în pauze. Fiind mereu lângă ei, copiii învață din felul în care comunicăm, cum gestionăm conflictele și cum ne susținem unii pe alții.”

Mentoratul ca sprijin pentru profesori, în orice etapă a parcursului profesional

Corina Șargu, director adjunct și mentor național în aceeași instituție, are peste 33 de ani de experiență în educație. Și totuși spune că încă simte nevoia să fie sprijinită și să învețe lucruri noi. „Cu cât capeți mai multă experiență, cu atât îți dai seama cât de multe încă nu știi.” Pentru ea, mentoratul este un schimb între generații. Cei mai tineri capătă siguranță, cei cu mai multă experiență își regăsesc motivația, iar cei care câștigă cel mai mult sunt elevii.

De cealaltă parte a parcursului profesional se află Irina. Este în anul patru de practică universitară, pe care o desfășoară la „Pas cu Pas”. „Mentoratul mă ajută să înțeleg lucruri concrete, de exemplu cum să construiesc mai bine un test de evaluare.”

Larisa Țaca și Anastasia Nichitiuc trec printr-o schimbare importantă în parcursul lor profesional. Vin din zona educației timpurii, unde au lucrat mai bine de zece ani ca educatoare. După pauze pentru creșterea copiilor, au revenit în sistem, de data aceasta ca învățătoare.

„Sunt la prima mea promoție și a fost cu mari emoții. Diferențele dintre preșcolar și școlar sunt mari, iar schimbarea vine cu multe provocări. În acest proces de adaptare, mentorii din instituție au fost un sprijin real”,

menționează Anastasia.

„Uneori am nevoie de o părere, alteori de un sfat sau pur și simplu de sprijin emoțional. Atunci apelez la mentorii din școală. Ei vin în clasă, văd lucrurile dintr-o altă perspectivă și mă ajută să înțeleg ce funcționează și ce putem îmbunătăți”,

spune Larisa.

Construim împreună un sistem educațional mai puternic

Spre finalul zilei, forfota din școală se domolește treptat. Prin geamul unei uși se întrezărește o discuție într-o clasă. Un mentor și un învățător fac schimb de idei. Nu e doar o discuție de final de program, ci parte dintr-un proces care ridică, în timp, calitatea educației.

Cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, UNICEF susține Ministerul Educației și Cercetării și Institutul Național pentru Educație și Leadership, instituția care coordonează rețeaua de mentori și dezvoltarea mentoratului în școli, pentru a construi un sistem de mentorat funcțional la nivel național. Prin programul „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe parcursul vieții pentru toți”, implementat împreună cu UNDP, au fost formați aproximativ 1.000 de mentori.

Aceștia sprijină profesorii din circa 330 de școli, de la cadre didactice aflate la început de drum sau care își schimbă parcursul profesional, până la profesori cu experiență, care aleg să continue să învețe și să se dezvolte. La capătul acestui efort sunt copiii, pentru care școala devine un loc mai bun atunci când profesorii au sprijin și oameni alături.

Dincolo de frică, unde liniștea câștigă: istoria Oksanei, o mamă care își reconstruiește speranța

Cu sprijinul Uniunii Europene, echipele mobile UNICEF oferă siguranță și suport psihosocial familiilor refugiate din zone de conflict

Pentru Oksana, liniștea dimineții nu este doar un moment al zilei, ci o victorie personală. De când a ajuns în Republica Moldova, după o evacuare dificilă din Fâșia Gaza, ea și-a găsit un ritm și o rutină care ține la distanță amintirile recente. Fost medic ginecolog, originară din Ucraina, ea și-a reinventat prezentul și activează astăzi ca facilitatoare în cadrul laboratorului EduTech din cadrul Gimnaziului „Dumitru Crețu”, satul Cărpineni.

O viață între două conflicte

Povestea Oksanei începe însă cu mult timp în urmă, în regiunea Sumî, Ucraina, unde și-a dedicat tinerețea studiilor, devenind medic ginecolog și obținând un doctorat în domeniu. Acolo și-a întemeiat familia alături de soțul ei, de origine palestiniană. Deși planul lor inițial era să rămână în Ucraina, în 2008, responsabilitățile de familie i-au determinat să se mute în Fâșia Gaza.

Astfel, Oksana a ajuns să trăiască o dramă dublă, cu inima împărțită între două zone de conflict. În timp ce părinții și surorile ei se confruntau cu ororile războiului din Ucraina, ea a luptat să asigure siguranța copiilor săi, refugiindu-se în Republica Moldova din calea conflictului militar din Gaza. Această decizie a fost singura cale de a le garanta protecția și de a lăsa în urmă teroarea, pentru a le oferi o șansă la un viitor liniștit.

Ziua care a schimbat totul

În Gaza, Oksana reușise să-și construiască stabilitatea la care visase. Profesa ca medic, avea o casă și o mașină, iar legătura cu Ucraina o păstra prin vizite periodice la rude.

„Totul era în regulă. Aveam posibilitatea de a merge în Ucraina o dată la trei-patru ani, pentru a ne vedea familia”,

își amintește ea.

Însă totul s-a schimbat într-o dimineață aparent obișnuită, în timp ce își pregătea fiica pentru școală.

“Îmi amintesc perfect ziua de 7 octombrie 2023. Mi-a căzut telefonul din mână când am auzit vestea. Din păcate, știam deja ce înseamnă asta”,

povestește ea, rememorând începutul războiului.

Deși mai trecuse prin conflicte anterioare din regiune, teroarea de acum era diferită.

Au rezistat în mijlocul războiului o lună și 10 zile. Decizia finală de a pleca a venit în urma unui pericol iminent.

Au fugit doar cu hainele pe care le aveau pe ei. La scurt timp, un apel telefonic le-a confirmat temerile: casa lor, locul în care investiseră ani de muncă și speranțe, fusese distrusă complet.

După o operațiune de evacuare dificilă, Oksana și copiii ei au ajuns în Republica Moldova, un refugiu sigur, departe de linia frontului. Operațiunile de evacuare au adus în țară peste 200 de persoane, majoritatea cetățeni ucraineni și moldoveni.

În prezent, Centrul de Plasament pentru Refugiați din Cărpineni găzduiește patru adulți și patru copii evacuați din Gaza, care, asemenea Oksanei, încearcă să-și reconstruiască viața

Astăzi, Oksana nu se poate întoarce nici în Ucraina, unde războiul continuă să amenințe siguranța familiei sale extinse, nici în locul unde a trăit alături de soțul ei și copiii lor. Este prinsă între două patrii, ambele afectate de conflict, fără posibilitatea de a se întoarce cu adevărat „acasă”.

Deși majoritatea refugiaților sprijiniți în Republica Moldova sunt cetățeni ucraineni, realitatea refugierii este mai complexă.

Printre ei se numără mame și copii care, asemenea Oksanei, sunt afectați de conflicte multiple, dar care împărtășesc aceleași nevoi fundamentale: siguranță, stabilitate și sprijin emoțional pentru a putea merge mai departe.

Aici, sprijinul Uniunii Europene, oferit prin intermediul UNICEF și al partenerilor săi, a făcut diferența. Dincolo de ajutorul umanitar imediat, rănilor invizibile ale războiului au necesitat o atenție deosebită. Echipele mobile și specialiștii în management de caz din cadrul organizației AVE Copiii au intervenit pentru a consolida bunăstarea emoțională a familiilor.

Echipele mobile, împreună cu personalul specializat, vizitează periodic Centrul, oferind consiliere psihologică și activități recreative pentru copii, într-un spațiu sigur. Simultan, adulții beneficiază de sesiuni de parenting și suport emoțional, esențiale pentru părinți precum Oksana, care trebuie să rămână piloni de putere pentru copiii lor, în ciuda propriilor traume.

Reconstruind viitorul, pas cu pas

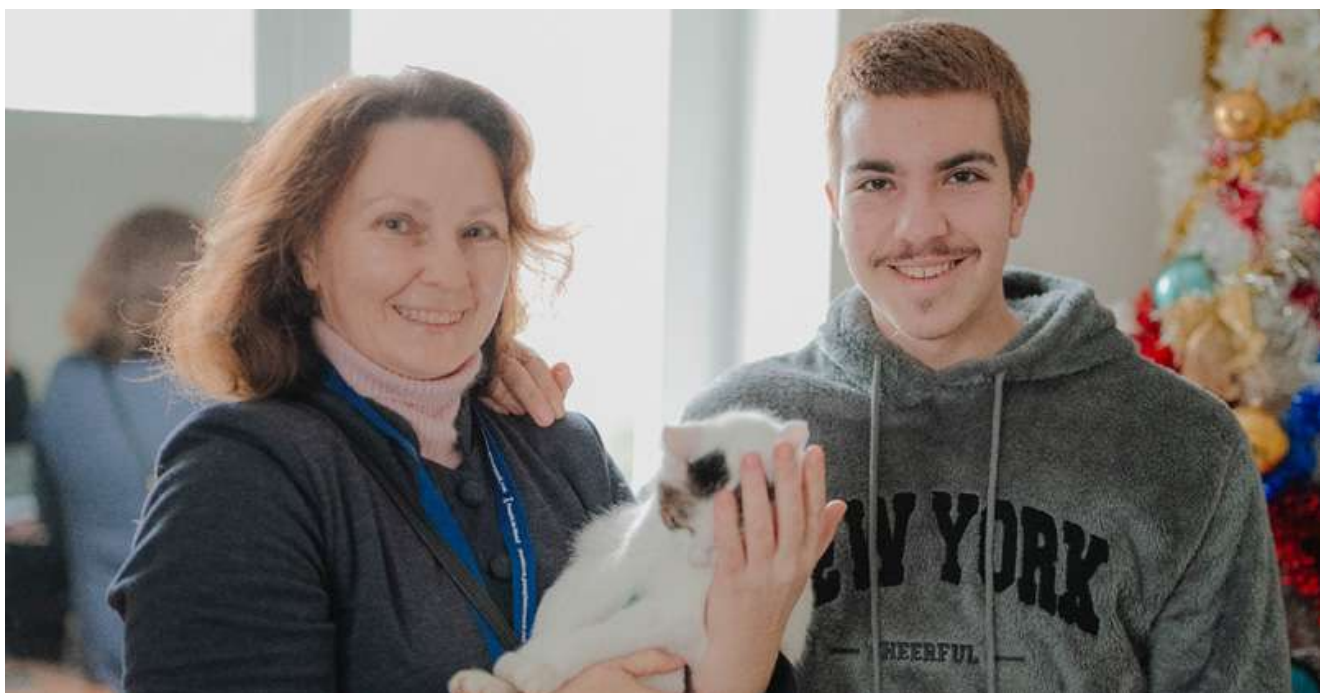
Pentru Oksana, Moldova oferă un mediu în care amintirile culturale familiare se împletesc cu liniștea pe care o prețuiește acum cel mai mult. Rolul ei la EduTech Lab este o formă de terapie prin muncă și contribuție pentru comunitate.

Laboratorul nu este doar un spațiu dotat cu tehnologie, ci un loc sigur și primitiv, unde copiii refugiați și cei vulnerabili din comunitate învață, se joacă și își recapătă încrederea. Prin activități educaționale, ateliere creative și sprijin emoțional, EduTech Lab devine o punte între învățarea online și integrarea treptată în școala și societatea moldovenească.

Cei doi copii ai săi fac, de asemenea, progrese remarcabile. Fiica mai mică, Yara, învață la gimnaziul din Cărpineni, adaptându-se treptat mediului educațional local, iar fiul mai mare, Iasin, se pregătește intens pentru Bacalaureat, beneficiind de un cadru mai stabil și de sprijin constant. Faptul că, în ciuda a tot ce au pierdut, își continuă studiile și își construiesc un viitor este o dovadă a normalității recâștigate și a importanței spațiilor care fac posibilă integrarea, pas cu pas.

Deși soțul ei se află momentan în Irak, iar incertitudinea privind viitorul persistă, Oksana a învățat să prețuiască siguranța prezentului.

Povestea Oksanei este o mărturie a faptului că războiul poate lua totul, dar nu poate șterge puterea unei mame de a o lua de la capăt. Astăzi, ea continuă să ajute, să spere și să zâmbească, demonstrând că, pas cu pas, liniștea devine mai puternică decât frica, pentru ea și pentru copiii ei.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Combaterea violenței bazate pe gen prin creșterea gradului de conștientizare la nivel comunitar

Oficiul ONU pentru Drepturile Omului are un mandat unic din partea comunității internaționale pentru promovarea și protejarea tuturor drepturilor omului pentru toate persoanele.

În decembrie 2025, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului a lansat cea de-a doua fază a proiectului „Consolidarea drepturilor

minorităților în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană. Una dintre componentele proiectului constă în acordarea de asistență tehnică și de specialitate Agenției Relații Interetnice în activitatea Grupului Operațional de Lucru pentru Romi (în continuare – Grupul Operațional).

Grupul Operațional a fost instituit la sfârșitul anului 2025 pentru a asigura o coordonare continuă și pentru a consolida colaborarea dintre organizațiile societății civile rome și pro-rome, autoritățile publice și partenerii internaționali. Grupul își desfășoară activitatea în interesul comunităților locale de romi și al refugiaților romi de pe ambele maluri ale râului Nistru/Dniester.

În primul trimestru al anului, cu suportul tehnic și de specialitate al Oficiului ONU pentru Drepturile Omului, au fost organizate

patru reuniuni semnificative și incluzive ale membrilor și observatorilor grupului.

Cu sprijinul Oficiului ONU pentru Drepturile Omului, toate reuniunile sunt însoțite de interpretare simultană în limbile română și rusă, pentru a asigura că limba nu devine o barieră în participare. Datorită promovării principiilor participării de către Oficiul ONU pentru Drepturile Omului, activiștii și organizațiile rome de pe malul stâng al râului Nistru/Dniester participă, de asemenea, la activitățile Grupului Operațional.

Într-o perioadă scurtă de timp, membrii Grupului Operațional au adoptat regulamentul de funcționare, au ales un președinte, au coordonat eforturile pentru pregătirea viitoarei Săptămâni a Culturii Romilor, au discutat cooperarea privind drepturile refugiaților și au elaborat planul de lucru al grupului.

După cum a menționat Veaceslav Reabcinschii, Director General al Agenției Relații Interetnice:

„Lansarea Grupului Operațional de Lucru pentru Romi reprezintă un pas important în consolidarea dialogului, cooperării și participării comunității rome la viața socială și publică din Republica Moldova.”

Prin activitățile sale, grupul va contribui la unirea eforturilor și la promovarea unor măsuri mai eficiente pentru integrarea socială și dezvoltarea comunității rome.

În contextul procesului de integrare europeană a Republicii Moldova, consolidarea participării comunității rome la procesul decizional și dezvoltarea mecanismelor de dialog reprezintă priorități esențiale. Această platformă poate deveni un spațiu activ de colaborare, unde ideile, experiențele și inițiativele participanților vor contribui la dezvoltarea unor soluții durabile pentru comunitatea romă și pentru societate în ansamblu.”

Seniorii din Moldova – actori activi în comunitate și în procesul decizional

Implicarea seniorilor în activitățile desfășurate în cadrul proiectului INSPIRĂ Moldova, finanțat de Uniunea Europeană, evidențiază o schimbare semnificativă: persoanele vârstnice devin participanți activi în procesele decizionale și contribuie direct la dezvoltarea durabilă a comunităților lor.

Un moment de referință în acest demers a fost Forumul Civic Național al Seniorilor 2026, care a reunit peste 140 de participanți, alături de reprezentanți ai autorităților publice și ai societății civile. Evenimentul a demonstrat că experiența, solidaritatea și implicarea seniorilor pot genera soluții concrete pentru provocările actuale.

În urma a 10 consultări locale desfășurate la nivel național, seniorii au identificat o serie de priorități-cheie: îmbătrânire activă, digitalizare și incluziune digitală, infrastructură prietenoasă vârstei, dialog intergenerational.

Acest proces participativ a condus la elaborarea unei Rezoluții naționale a seniorilor, un document strategic care reflectă nevoile și propunerile acestora și le aduce direct în atenția factorilor de decizie.

Impactul inițiativei este deja vizibil: Rețeaua Seniorilor Activi din Moldova și-a consolidat statutul juridic; lideri comunitari seniori sunt formați și implicați activ în viața publică; tot mai multe grupuri de seniori se alătură inițiativei la nivel local.

Prin aceste acțiuni, proiectul INSPIRĂ Moldova contribuie la consolidarea participării civice și la promovarea unei societăți incluzive, în care vocea seniorilor este recunoscută și valorizată.

Activitate organizată de A.O. CASMED, beneficiar al proiectului, cu suportul Asociației Europene pentru Democrație Locală.

Sesiunea Google for Nonprofit

Tot mai multe organizații nonprofit din Republica Moldova fac trecerea către instrumente digitale care le ajută să fie mai eficiente și mai vizibile. 291 organizații au participat la o sesiune organizată de Centrul CONTACT, dedicată explicării Programului Google for Nonprofits – o inițiativă care oferă ONG-urilor acces la soluții digitale utilizate la nivel global.

În cadrul sesiunii, participanții au aflat cum pot accesa Programul Google for Nonprofits și cum pot folosi strategic resursele disponibile – de la adrese profesionale de email și instrumente de colaborare, până la granturi pentru promovare online prin Google Ads. Totodată, în cadrul sesiunii au fost explicate clar condițiile de eligibilitate și pașii necesari pentru înscrierea ONG-urilor în acest Program.

Interesul crescut pentru sesiune arată nevoia reală de soluții digitale în sectorul nonprofit. Pentru mulți dintre participanți, aceasta a fost prima etapă în înțelegerea modului în care tehnologia poate simplifica procesele interne și poate susține o planificare mai eficientă. În același timp, sesiunea a deschis drumul către adoptarea unor instrumente care pot crește vizibilitatea și impactul organizațiilor în comunitățile pe care le deservesc.

Sesiunea 2%

Cum convingi oamenii să redirectioneze 2% către o cauză în care cred?

Răspunsul începe cu un mesaj clar și o strategie bine gândită. În luna februarie, 65 organizații nonprofit din Republica Moldova au făcut un pas important în această direcție, participând la sesiuni dedicate cadrului legal și campaniei de promovare 2%, organizată de Centrul CONTACT.

Reprezentanții asociațiilor nonprofit au învățat cum să comunice mai simplu și mai convingător: cum să își definească publicul, cum să adapteze mesajele pentru oamenii care deja cunosc organizația versus cei care aud pentru prima dată despre ea și cum să aleagă canalele potrivite pentru comunicarea mesajului. Un accent important a fost pus pe diferențele dintre organizațiile aflate la început și cele cu experiență, precum și pe exemple concrete de campanii care au reușit să mobilizeze susținători în anii precedenți.

Rezultatele se văd deja în modul în care organizațiile își formulează comunicarea: mai puțină comunicare generică și multă claritate și relevanță. Dincolo de acumularea de cunoștințe, atelierul a creat un spațiu de schimb de experiență între participanți și a deschis drumul către aplicarea practică a cunoștințelor – 22 de organizații au beneficiat ulterior de mentorat personalizat, adaptat nevoilor și provocărilor lor specifice în dezvoltarea campaniilor 2%.

Sesiunile de informare fac parte a Programului de asistență și suport pentru organizațiile societății civile "INSPIRED Lab – OSC Helpdesk". Mai multe despre alte oportunități pentru ONG-uri, află pe pagina noastră - <https://contact.md/helpdesk/>

"INSPIRED Lab – OSC Helpdesk" este organizat de Centrul CONTACT în cadrul proiectului „INSPIRĂ Moldova”.

Proiectul INSPIRĂ Moldova este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de European Partnership for Democracy (EPD), Asociația Europeană pentru Democrație Locală (ALDA), Centrul Național de Asistență și Informare a ONG-urilor din Moldova CONTACT, Centrul de Politici și Reforme (CPR Moldova), Democracy Reporting International (DRI) și People in Need (PIN).

Autonomia locală începe acolo unde vocea comunității contează

Autonomia locală nu înseamnă doar decizii administrative. Înseamnă capacitatea oamenilor de a-și contura propriul viitor – de a decide cum sunt folosite resursele, ce servicii sunt necesare și cum poate arăta, în mod real, o comunitate mai bună.

Cu prilejul Zilei Autonomiei Locale, acest principiu a prins viață în cadrul Forumului Civic al Raionului Strășeni – Dialog pentru Dezvoltare Locală și Reformă Administrativă, organizat la Rădeni, în cadrul inițiativei INSPIRĂ Moldova.

Evenimentul a marcat finalul unui proces participativ amplu, în care primari, funcționari publici și membri ai comunităților din peste 20 de localități au lucrat împreună pentru a elabora 12 Planuri Locale de Dezvoltare Participativă. Documentele, înmânate oficial autorităților locale, reflectă nu doar priorități strategice, ci și nevoile reale ale oamenilor.

Dar dincolo de rezultate, esențial a fost dialogul.

Într-un spațiu deschis și sincer, cetățenii au discutat direct cu factorii de decizie despre

dezvoltare locală, cooperare intercomunitară și reforma administrativ-teritorială. Prezența reprezentanților instituțiilor publice a transformat forumul într-o platformă reală de schimb, unde întrebările au primit răspunsuri, iar ideile – atenție.

Pentru inițiativa INSPIRĂ Moldova, astfel de momente sunt mai mult decât evenimente. Sunt pași concreți spre comunități mai puternice, mai independente și mai unite – acolo unde schimbarea începe cu implicarea oamenilor și cu administrații locale mai deschise și mai responsabile.

Evenimentul a fost organizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, în cadrul proiectului INSPIRĂ Moldova. Proiectul este implementat de AEFL Moldova – ONG

„Abilități Europene Fără Limite”, în colaborare cu PALSC Moldova și în parteneriat cu People in Need Moldova.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Noi orientări sprijină îmbunătățirea colectării datelor sensibile la dimensiunea de gen în domeniul justiției în regiunea Parteneriatului Estic

Au fost publicate noi [Orientări directe privind practicile de colectare a datelor relevante pentru accesul femeilor la justiție](#), menite să sprijine autoritățile din regiunea Parteneriatului Estic în consolidarea proceselor de colectare și utilizare a datelor sensibile la dimensiunea de gen în domeniul justiției.

Publicația oferă orientări practice, bazate pe dovezi, destinate instituțiilor din sectorul

justiției, oficiilor naționale de statistică și altor autorități publice, privind modul de concepere, colectare, gestionare și utilizare a datelor referitoare la accesul femeilor la justiție. Bazându-se pe [Cadru elaborat de UN Women și Consiliul Europei pentru măsurarea accesului la justiție](#), orientările transpun standardele internaționale în pași practici adaptați contextului regional.

Documentul prezintă principiile-cheie pentru o colectare a datelor de înaltă calitate, etică și incluzivă. Acesta subliniază importanța colectării de date comparabile, asigurării unei coordonări solide între instituții și protejării informațiilor sensibile. De asemenea, identifică domeniile prioritare de date și indicatorii relevanți, unde colectarea acestora este deosebit de importantă, inclusiv mediul juridic și de politici, funcționarea instituțiilor de justiție și experiențele femeilor în procesul de accesare a justiției, inclusiv în cazurile de violență împotriva femeilor.

Orientările au fost elaborate în cadrul programului comun al [Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Parteneriat pentru Buna Guvernanță”](#), cofinanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei, în cadrul proiectului regional [„Accesul femeilor la justiție: implementarea standardelor Consiliului Europei privind egalitatea de gen și combaterea violenței împotriva femeilor”](#).

Avansarea dialogului cu partenerii din Republica Moldova privind accesul la drepturi și egalitatea efectivă a grupurilor vulnerabile

În continuarea [mesei rotunde din 25 noiembrie 2025](#), dedicată celor mai recente constatări și recomandări ale Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) pentru [Republica Moldova](#), partenerii naționali cheie s-au întâlnit cu reprezentanții Consiliului Europei și ai Uniunii Europene și cu experți naționali pentru a avansa discuțiile despre drepturile romilor și drepturile persoanelor LGBTI.

În timpul mesei rotunde din prima zi, participanții au subliniat că există încă rate ridicate de discriminare împotriva persoanelor romi în țară și că vocile romilor care luptă pentru o schimbare continuă să rămână neauzite. A doua zi a evenimentului s-a concentrat pe promovarea drepturilor LGBTI în Republica Moldova, evidențiind

importanța educației, a conștientizării și a cooperării constructive între societatea civilă și instituții pentru a reduce prejudecățile și a promova tratamentul egal.

Ziua a doua a fost de asemenea dedicată prezentării mai multor analize juridice și de politici în domeniul protecției drepturilor persoanelor LGBTI, oferind soluții practice pentru consolidarea cadrului național și protecția drepturilor fundamentale. Experții au subliniat necesitatea de a dezvolta proceduri clare pentru recunoașterea legală a genului, parteneriate civile între persoane de același sex și ghiduri privind serviciile medicale de afirmare a genului, în conformitate cu standardele europene, inclusiv [Recomandarea generală de politică nr. 17 a ECRI](#).

Schimbul de opinii, la care au participat Inspectoratul General al Poliției, Consiliul pentru Egalitate, Agenția pentru Relații Interetnice, Oficiul Avocatului Poporului, ministerele relevante și activiști din ONG-uri, a permis o înțelegere mai profundă a problemelor emergente ale comunității și asupra îmbunătățirilor structurale necesare pentru o protecție mai eficientă a celor afectați de ură și discriminare.

Reprezentantul Agentului Guvernamental a salutat dialogul constructiv și a subliniat importanța implementării proactive a recomandărilor ECRI, ca parte a eforturilor mai largi ale Republicii Moldova de a se alinia la standardele europene în domeniul drepturilor omului și de a evita litigii viitoare în fața Curții Europene a Drepturilor Omului.

Fiind ghidați de reprezentanții ECRI, participanții la aceste două evenimente au analizat împreună soluții pentru a îmbunătăți comunicarea între actorii

relevanți și pentru a identifica oportunități de colaborare și acțiune coordonată pentru îmbunătățiri suplimentare în domeniu. Aceste evenimente au reconfirmat, de asemenea, sprijinul și angajamentul Uniunii Europene și al Consiliului Europei de a alinia practica națională la standardele relevante din domeniu, pentru a promova toleranța, egalitatea și respectul pentru toți cetățenii, ca parte a procesului de aderare a țării la UE.

Acest eveniment este parte a programului [Parteneriat pentru Buna Guvernare](#), cofinanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei, și implementat de către Consiliul Europei în cadrul proiectului „[Combaterea discriminării, discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată](#)” organizat în parteneriat cu proiectul „[Consolidarea diversității și egalității în Republica Moldova – faza II](#)”.

ONG-uri locale mai vizibile și mai aproape de oameni

Pentru mulți oameni, ONG-urile rămân încă un concept vag: „știu că există, dar nu știu exact ce fac”. În cinci orașe din Republica Moldova: Bălți, Ceadâr Lunga, Căușeni, Tiraspol, Anenii Noi - această percepție începe să se schimbe datorită campaniilor de informare care se derulează în perioada

februarie-iunie 2026 și care explică simplu și clar rolul organizațiilor nonprofit în comunitate. Campaniile se desfășoară în cadrul proiectului Centrului CONTACT „Sprijin pentru reziliența societății civile” finanțat de Uniunea Europeană.

Informațiile și mesajele distribuite de ONG-urile locale sunt adaptate comunităților, într-o manieră creativă și inovatoare. În locul pliantelor și prezentărilor clasice, oamenii sunt invitați la ateliere de vitralii și de confecționare a lumânărilor sau la „Ziua ușilor deschise” sau descoperă oglinzi cu mesaje educative amplasate în centrul orașului. Aceste activități creative, dezvoltate de cinci asociații locale deschid o conversație esențială despre ce sunt ONG-urile, cum funcționează ele și cum contribuie la dezvoltarea comunităților.

Campaniile de informare sunt puse în aplicare de AO „MIRKIRAS”, AO „Anenii Noi-DOR”, AO „NGO Interaction”, AO „Centrul

Regional pentru Femei EVA” și AO „Lex Voice”.

Printr-o abordare accesibilă și ancorată în realitate, ele urmăresc să reducă distanța dintre cetățeni și sectorul asociativ și să încurajeze o implicare mai activă în viața comunității.

Menționăm că în Republica Moldova activează peste 10.000 de organizații implicate în domenii esențiale pentru dezvoltarea societății. Cu toate acestea, doar o mică parte dintre acestea sunt cunoscute și recunoscute la scară largă. Aproximativ un sfert dintre cetățeni declară că au încredere în ONG-uri, iar pentru mulți acestea par încă departe de viața de zi cu zi.

Granturi pentru sporirea egalității de gen și incluziunii tinerilor

În perioada 01 octombrie 2024 – 30 septembrie 2027, Fundația Est-Europeană, împreună cu Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare, Consiliul Național al Tineretului din Moldova și Organizația Necomercială Agenția pentru Dezvoltare Regională din Tiraspol, implementează proiectul „Angajament civic pentru împuternicirea tinerilor și femeilor”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Suedia.

Proiectul „Angajament civic pentru împuternicirea tinerilor și femeilor” sporește egalitatea de gen și incluziunea tinerilor în Republica Moldova, consolidând totodată participarea organizațiilor societății civile influențarea politicilor publice din perspectiva

egalității de gen și incluziunii tinerilor în contextul eforturilor de aderare la Uniunea Europeană.

Unul dintre obiectivele proiectului este sprijinirea celor trei rețele în implementarea planurilor comune de advocacy și implicare a comunității la nivel regional.

Sprijinul acordat acestor rețele este canalizat prin intermediul a trei asociații de femei sau tineri, desemnate de membrii rețelelor, pentru găzduirea secretariatelor respective. În acest context, FEE a acordat câte un grant de până la 60.000 EUR fiecărei organizații pentru activități de activism civic și mobilizare comunitară, cu o durată maximă de 24 luni.

O altă componentă importantă a proiectului vizează sprijinirea organizațiilor de femei și tineret care au participat la sesiunile de instruire în domeniul activismului civic, prin implementarea inițiativelor locale de mobilizare și advocacy.

În acest context, FEE a acordat **16 granturi pentru organizațiile de tineret și de femei în domeniul activismului civic și mobilizării comunitare**, în valoare de până la **30.000 EUR** fiecare. Durata maximă a granturilor nu depășește 18 luni.

Prin aceste inițiative, Fundația Est-Europeană, împreună cu partenerii săi, demonstrează că investiția în oameni este cel mai puternic

instrument de schimbare. Atunci când tinerii și femeile sunt sprijiniți să-și facă auzită vocea, întreaga societate devine mai rezilientă, mai echitabilă și mai pregătită pentru viitor.

Organizațiile care beneficiază de granturi devin catalizatori ai schimbării la nivel local și regional, oferind modele pozitive de participare, cooperare și solidaritate.

Prin eforturile comune ale rețelelor, autorităților, organizațiilor societății civile și comunităților, construim o Moldova în care fiecare persoană, indiferent de gen, vârstă sau context social, are șansa de a contribui, de a decide și de a prospera.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Consolidarea capacităților de prevenire și combatere a discriminării, hărțuirii și violenței bazate pe gen la locul de muncă în Republica Moldova

Un webinar desfășurat la 25 martie 2026 în Republica Moldova a contribuit la consolidarea capacităților instituționale de prevenire și combatere a discriminării, hărțuirii și violenței bazate pe gen la locul de muncă. Organizat de proiectul EU4Gender Equality Helpdesk (UE pentru Egalitatea de Gen: Serviciul de Asistență pentru Reforme), finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Niras, evenimentul online a reunit 78 de angajați (63 de femei și 15 bărbați) din instituții publice din Republica Moldova, inclusiv din cadrul Centrului Național Anticorupție, Inspectoratului General pentru Migrație și Serviciului Vamal. Această participare extinsă reflectă un interes instituțional puternic pentru consolidarea standardelor la locul de muncă în materie de egalitate, siguranță și conduită profesională.

Intitulat „Prevenirea și combaterea discriminării, hărțuirii și violenței bazate pe gen la locul de muncă: cadre juridice, proceduri instituționale și aplicare practică”, webinarul a promovat locuri de muncă mai sigure și mai incluzive în cadrul instituțiilor publice. Acesta a aprofundat cunoștințele și abilitățile practice ale participanților pentru aplicarea unor standarde profesionale bazate pe egalitate, nediscriminare, integritate și respect. În mod special, evenimentul a contribuit la consolidarea competențelor funcționarilor publici de a preveni și combate hărțuirea sexuală, bullyingul și violența bazată pe gen la locul de muncă. Aceste competențe sunt esențiale pentru exercitarea eficientă și responsabilă a atribuțiilor de serviciu și pentru asigurarea unor practici manageriale care respectă egalitatea de gen și drepturile omului. Formatul interactiv al webinarului a încurajat participarea activă, oferindu-le participanților posibilitatea de a împărtăși experiențe, de a discuta practici instituționale și de a reflecta asupra unor

soluții practice care pot fi aplicate în propriile organizații.

Pe parcursul sesiunilor, participanții au analizat cadrele juridice și de politici care orientează răspunsurile instituționale la discriminare, hărțuire și violență la locul de muncă. Discriminarea bazată pe gen în mediul profesional a fost unul dintre subiectele centrale ale webinarului, cu accent pe angajamentele naționale, regionale și internaționale ale Republicii Moldova, inclusiv în cooperare cu Uniunea Europeană și Organizația Națiunilor Unite. Discuțiile au evidențiat importanța alinierii politicilor și procedurilor instituționale la aceste standarde și a asigurării faptului că angajații își cunosc drepturile și responsabilitățile.

O altă temă-cheie abordată în cadrul webinarului a fost hărțuirea bazată pe gen la locul de muncă. Participanții au analizat diferite forme și tipologii ale hărțuirii, precum și măsuri practice de prevenire și răspuns. De asemenea, sesiunile au evidențiat obligațiile instituționale privind protecția împotriva exploatării și abuzului sexual (PSEA), subliniind necesitatea unor mecanisme clare de raportare, a asumării răspunderii și a unui mediu de sprijin pentru persoanele afectate.

Al treilea subiect major al webinarului s-a axat pe violența bazată pe gen la locul de muncă, inclusiv pe formele de violență care pot apărea atât în mediul fizic, cât și în cel digital. Participanții au discutat despre violența facilitată prin tehnologie și despre conceptul de intersecționalitate, ilustrând modul în care factori care se suprapun, precum genul, poziția ocupată sau alte caracteristici, influențează experiențele profesionale. Acest lucru i-a ajutat pe participanți să înțeleagă mai bine dinamici complexe din mediul de lucru și să identifice modalități adecvate de intervenție.

Lidia Guțu, inspector-șef în cadrul Centrului de Instruire al Serviciului Vamal, a apreciat webinarul pentru sprijinul acordat instituțiilor publice „în consolidarea procedurilor interne, îmbunătățirea mecanismelor de raportare și promovarea unui mediu de lucru sigur și respectuos”. Ea a evidențiat utilitatea „exercițiilor bazate pe studii de caz, care i-au ajutat pe participanți să identifice și să abordeze situații reale care pot apărea în activitatea lor profesională”.

De asemenea, a subliniat că „discutarea violenței bazate pe gen, inclusiv a formelor facilitate prin tehnologie și a intersecționalității, contribuie la o înțelegere mai cuprinzătoare a riscurilor din mediul instituțional”.

EUPM Moldova: promovarea egalității de gen ca fundament al securității naționale

În perioada 26-27 martie, EUPM Moldova a sprijinit organizarea conferinței internaționale „Femeile în aplicarea legii: roluri, provocări și perspective”, organizată de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerul Afacerilor Interne al Ucrainei. Acest eveniment a reunit reprezentanți de seamă din Moldova, Ucraina și statele

membre ale Uniunii Europene, agenții de aplicare a legii, organizații internaționale și experți independenți, servind ca platformă pentru dialog și schimb de bune practici privind promovarea rolului femeilor în instituțiile de aplicare a legii într-un mediu de securitate regional din ce în ce mai complex.

Această conferință și-a propus să elaboreze direcții practice pentru reforme instituționale și consolidarea capacităților care ar integra perspectiva de gen în cadrul politicilor de securitate promovate în cadrul organizațiilor guvernamentale și internaționale. Dialogul a urmărit să promoveze reforme instituționale care să sprijine un mecanism meritocratic și care să țină cont de dimensiunea de gen pentru avansarea profesională a femeilor în sectorul de securitate și în agențiile de aplicare a legii din Republica Moldova.

Totodată, conferința a servit drept catalizator pentru schimbul de perspective esențiale din partea reprezentanților țărilor partenere, în vederea dezvoltării unei abordări bazate pe gen în activitatea polițienească. Participanții au explorat modul în care colaborarea dintre societatea civilă și instituțiile publice poate duce la o mai bună promovare a egalității de gen, avansând de la stadiul unor inițiative

bine intenționate, dar izolate, la o integrare reală a acestora în formarea profesională, în practicile operaționale și în cadrul unor mecanisme cuprinzătoare de tragere la răspundere. Prin valorificarea expertizei țărilor europene în implementarea egalității de gen, participanții la conferință au avansat planuri de instituționalizare a egalității de gen în cadrul forțelor de ordine din Moldova, atât ca metodă de consolidare a rezilienței instituționale prin leadership incluziv, cât și ca răspuns societal la conflictele și violența bazate pe gen.

Conferința internațională din 2026 „Femeile în aplicarea legii: roluri, provocări și perspective” a fost organizată de Ministerul Afacerilor Interne al Ucrainei și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, cu participarea țărilor din Regiunea a 15-a a Asociației Internaționale a Femeilor Polițiste, cu sprijinul Fundației GS, OSCE, EUPM Moldova și EUAM Ucraina.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Servicii sociale – mai accesibile și mai incluzive, în conformitate cu standardele UE

Ministerul Muncii și Protecției Sociale a finalizat o actualizare cuprinzătoare a cadrului normativ care reglementează peste 80% din serviciile sociale, cu sprijinul tehnic al proiectului finanțat de UE „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”. Drept urmare, regulamentele și standardele minime de calitate privind asigurarea calității pentru 37 de servicii sociale au fost revizuite pentru a îmbunătăți organizarea și funcționarea acestora, a crește standardele minime și a le adapta mai bine la nevoile populației.

Revizuirea actelor legislative a asigurat conformitatea regulamentelor și a standardelor de calitate cu Carta Socială Europeană, Pilonul european al drepturilor sociale, precum și cu directivele și cadrele de politici relevante ale UE în domeniul serviciilor sociale. Cadrul actualizat stabilește cerințe mai clare și mai coerente privind furnizarea serviciilor, asigurarea calității și sustenabilitatea. Ca urmare, drepturile beneficiarilor serviciilor sociale vor fi mai bine protejate, accesul va fi asigurat în mod egal și nediscriminatoriu, serviciile vor răspunde mai bine nevoilor reale, iar furnizarea acestora va deveni mai transparentă și mai responsabilă.

Regulamentele revizuite acoperă o gamă largă de servicii sociale esențiale, inclusiv servicii pentru copii și familii vulnerabile, persoane cu dizabilități, persoane vârstnice, persoane fără adăpost, supraviețuitori ai violenței, supraviețuitori ai traficului de ființe umane, persoane infectate cu HIV/SIDA și pacienți ai terapiei de substituție. Per ansamblu, cadrul actualizat promovează

servicii sociale incluzive, centrate pe oameni și bazate pe drepturi, cu un accent puternic pe îmbunătățirea accesibilității și a calității serviciilor pentru grupurile vulnerabile.

Acest proces contribuie direct la implementarea angajamentelor naționale ale Republicii Moldova în cadrul Planului de creștere pentru Republica Moldova, în special al Pilonului 4 – Capital social, oferit de Uniunea Europeană în sprijinul procesului de aderare la UE al Republicii Moldova. Procesul a culminat cu adoptarea a 20 de hotărâri de Guvern pentru alinierea a 37 de servicii sociale la standardele UE.

Prin alinierea cadrului normativ național al serviciilor sociale la standardele și principiile UE, această reformă consolidează capitalul social și reprezintă un pas important în avansarea procesului de integrare europeană al Republicii Moldova.

Consolidarea rezilienței societale în Republica Moldova prin dialog, informare și combaterea dezinformării

În cadrul proiectului finanțat de Uniunea Europeană „Consolidarea rezilienței în Moldova – de sus în jos și de jos în sus”, implementat de GLOBSEC în parteneriat cu Media Guard Association (Ziarul de Gardă), între ianuarie și martie 2026 au fost desfășurate o serie de activități menite să consolideze reziliența, cu implicarea sub-granților, Centrul de Investigații Jurnalistice (CIJM) și Glossa.

La 27 februarie 2026, o dezbatere publică privind criza electorală din UTA Găgăuzia, organizată de CIJM, a reunit reprezentanți ai Comisiei Electorale Centrale, experți juridici și reprezentanți ai societății civile. Discuțiile au evidențiat că, în pofida existenței unor mecanisme legale clare, criza persistă din cauza lipsei unui consens politic. Participanții au subliniat, de asemenea, că situația este determinată de neconcordanțe între cadrul electoral regional și cel național, precum și de întârzieri în procesul de armonizare legislativă, care au generat incertitudine instituțională prelungită. Prin evidențierea necesității alinierii legislației regionale la cea națională și a protejării drepturilor electorale a peste 130.000 de cetățeni, dezbaterea a contribuit la promovarea unor soluții bazate pe statul de drept și la combaterea dezinformării în jurul acestui subiect.

La 27 martie 2026, o masă rotundă națională privind abuzul digital și furtul de identitate, organizată de Asociația Media Guard, a reunit actori-cheie din cadrul instituțiilor de aplicare a legii, autorităților de securitate cibernetică, Parlamentului, societății civile, mediului academic și mass-media. Discuțiile au vizat amploarea tot mai mare a amenințărilor online, inclusiv fraudele financiare, furtul de identitate, conținutul generat prin inteligență artificială (deepfake) și atacurile cibernetice care vizează jurnaliștii și grupurile vulnerabile, în special femeile și copiii. Dialogul a evidențiat lacunele existente în mecanismele de prevenire și răspuns, subliniind necesitatea consolidării cooperării interinstituționale și

a creșterii nivelului de informare publică. Totodată, a fost accentuată importanța unei acțiuni coordonate între factorii de decizie și practicieni pentru întărirea răspunsului național la riscurile digitale emergente. Evenimentul a contribuit, de asemenea, la formularea unor recomandări practice pentru cetățeni privind recunoașterea riscurilor online și consolidarea securității digitale.

Complementar acestor inițiative, un sondaj național realizat de Glossa și publicat în februarie 2026 a oferit perspective relevante asupra percepțiilor publice privind integrarea europeană și reformele economice. Pe baza a 314 respondenți din întreaga țară, rezultatele arată că 56,1% asociază integrarea europeană cu reforme aliniate standardelor UE, iar 23,2% o leagă de mobilitate și oportunități de angajare. În același timp, 17,5% reflectă percepții influențate de narațiuni negative sau dezinformare. În ceea ce privește reformele economice, 58,6% le asociază cu îmbunătățirea condițiilor pentru mediul de afaceri, în timp ce aproximativ 34% le percep ca generând costuri sau presiuni suplimentare. Încurajator, 37,6% dintre respondenți declară că verifică sursele de informare, iar 31,8% compară informațiile din mai multe surse, ceea ce indică un nivel în creștere al alfabetizării media.

Împreună, aceste acțiuni demonstrează progrese concrete în consolidarea dialogului public informat, creșterea rezilienței la dezinformare și susținerea parcursului democratic și european al Republicii Moldova.

Festivalul Drepturilor Omului 2026: un pas important pentru consolidarea accesului la justiție în Moldova

În perioada 26–28 martie 2026, Chișinăul a găzduit Human Rights Festival, un eveniment care a reunit profesioniști din domeniul juridic, instituții publice, organizații ale societății civile și tineri, în jurul unei teme esențiale: accesul efectiv la justiție pentru grupurile vulnerabile.

Festivalul a marcat momentul de sinteză al proiectului „Enhancing Access to Justice of Vulnerable Groups”, implementat de CISS în

parteneriat cu Clinica Juridică Bălți, Clinica Juridică Comrat și Centrul de Suport Juridic, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.

Pe parcursul implementării, proiectul a oferit sprijin juridic direct beneficiarilor, inclusiv prin consultații și asistență atât online, cât și offline, contribuind la creșterea accesului la servicii juridice pentru persoane din categorii vulnerabile, inclusiv refugiați și reprezentanți ai comunităților marginalizate.

De asemenea, au fost organizate sesiuni publice și activități de informare, cu implicarea comunităților și a specialiștilor din domeniul social și juridic, precum și consultări și discuții tematice între profesioniști și actori ai societății civile. Proiectul a avut și o componentă importantă de comunicare, contribuind la informarea publicului larg prin materiale și conținut online dedicate drepturilor omului.

Human Rights Festival a adus împreună aceste rezultate, oferind un spațiu de dialog

și schimb de experiență, în care participanții au explorat soluții practice pentru reducerea barierelor de acces la justiție și au reflectat asupra rolului instituțiilor și societății în protejarea drepturilor omului.

Prin implicarea activă a tinerilor și profesioniștilor, evenimentul a evidențiat importanța unei justiții accesibile, incluzive și centrate pe nevoile reale ale beneficiarilor, marcând totodată finalizarea unui proiect orientat spre impact și schimbare durabilă.

Consolidarea societății civile în cadrul reformelor din domeniul afacerilor interne

OIM Moldova, în parteneriat cu IPRE și cu cofinanțare din partea Uniunii Europene, a lansat cursul de formare „Consolidarea implicării organizațiilor societății civile în reformele din domeniul afacerilor interne și în procesul de aderare la UE”.

29 de participanți din 19 organizații ale societății civile, alături de reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Interne, s-au reunit

fizic și online pentru a împărtăși expertiza, a consolida coordonarea și a contribui la elaborarea de politici transparente și responsabile. Cursul se concentrează pe elaborarea de propuneri de proiecte și monitorizarea politicilor de securitate și migrație în conformitate cu standardele UE privind drepturile omului și statul de drept, în special în cadrul capitolului 24: Justiție, libertate și securitate.

Consolidarea răspunsului Moldovei în materie de incluziune a persoanelor cu dizabilități

OIM Moldova, în parteneriat cu Inspectoratul General pentru Migrație, a încheiat cu succes o serie de cursuri de formare privind incluziunea persoanelor cu dizabilități. Aceste sesiuni vizează consolidarea protecției și sprijinului acordat refugiaților și migranților cu dizabilități din Moldova.

Prin intermediul unui proiect finanțat de UE, 81 de specialiști din prima linie – inclusiv peste 60% din personalul IGM – au beneficiat de cursuri de formare în Chișinău, Bălți și Cahul. Această inițiativă le îmbunătățește capacitatea de a apăra demnitatea umană și accesibilitatea pentru toți.

Tineri inovatori au dezvoltat soluții digitale împotriva dezinformării la hackathonul de la Bălți

50 de tineri pasionați de tehnologie, jurnalism și comunicare au participat la hackathonul „Soluții pentru combaterea dezinformării în mediul online”, desfășurat în perioada 27 februarie - 1 martie 2026, unde au dezvoltat instrumente digitale menite să identifice și să combată informațiile false din mediul online. Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului „Consolidarea rezilienței în Moldova” (BRIM), finanțat de Uniunea

Europeană și implementat de Institute for War & Peace Reporting (IWPR), în parteneriat cu Asociația Presei Independente (API).

Timp de trei zile, participanții, împărțiți în 10 echipe, au dezvoltat prototipuri funcționale, fiind ghidați de mentori din domeniul IT. Printre soluțiile dezvoltate s-au numărat instrumente de verificare a informațiilor, aplicații bazate pe inteligență artificială și platforme care analizează conținutul online.

Dumitrița, participantă la hackathon, a prezentat chatbotul creat de echipa sa: „Chatbotul nostru este un bot de Telegram care preia informația de la utilizator, o trece prin mai multe filtre și oferă rapid un răspuns despre cât de veridică este informația transmisă.”

Unele echipe au dezvoltat soluții bazate pe inteligență artificială pentru analiza articolelor și a conținutului online. Yaroslav Stolovski, unul dintre câștigători, spune că proiectul lor poate analiza linkuri, titluri sau discuții din forumuri pentru a identifica dacă informația este falsă sau nu.

„Am folosit o versiune de inteligență artificială căreia i-am oferit instrucțiuni, iar aceasta poate analiza linkuri către articole, titluri sau discuții de pe forumuri. Utilizatorul le introduce în chat, iar sistemul indică dacă informația este falsă sau nu”,

a explicat acesta.

Pentru mulți participanți, experiența a fost una intensă.

„Pentru mine a fost prima experiență de acest fel. A fost dificil, cu două nopți nedormite, dar foarte interesant. Am înțeles mai bine ce aș putea face diferit și cum funcționează procesul din interior”,

**a declarat Stanislav Yarikov,
unul dintre câștigători.**

Potrivit organizatorilor, evenimentul a fost creat pentru a găsi soluții reale la problema dezinformării online.

„Credem că această comunitate poate dezvolta și implementa soluții pentru probleme reale. Dezinformarea este una dintre cele mai mari provocări pe care o

simțim cu toții, iar prin acest hackathon am vrut să găsim împreună soluții pentru a înțelege mai bine ce este informația veridică și ce nu”,

**a menționat Pavel Curcovici,
manager Tekwill Bălți.**

Înainte de hackathon, participanții au luat parte la două meetup-uri pregătitoare. Primul a fost dedicat impactului social al dezinformării și rolului jurnalismului, iar al doilea a abordat aspectele tehnice ale dezvoltării soluțiilor software.

La finalul competiției, juriul a desemnat câștigătorii, care au primit câte 15.000, 10.000 și respectiv, 5.000 de lei în calitate de premii:

- ✓ Locul I – Truth HUB
- ✓ Locul II – ETW TEAM
- ✓ Locul III – Lumina Digitală

Organizatorii speră că proiectele dezvoltate în cadrul hackathonului vor continua să fie îmbunătățite și transformate în instrumente utile pentru combaterea dezinformării în mediul online.

Lansarea proiectului „Rezilienți și conectați” marchează un nou efort regional împotriva dezinformării

Într-un context marcat de intensificarea fenomenului de dezinformare și de transformările accelerate ale spațiului digital, cooperarea regională devine esențială pentru protejarea valorilor democratice și consolidarea rezilienței societăților din Parteneriatul Estic.

Acest obiectiv s-a aflat în centrul vizitei recente la Bruxelles, unde colegul nostru, Alexandru Ghețan, a reprezentat Centrul Media pentru Tineri și People in Need Moldova în cadrul evenimentului de lansare a proiectului „Resilient & Connected: Joint Initiatives Against Disinformation”, organizat la DG ENEST, Comisia Europeană.

În cadrul panelului „Disinformation in the EaP: voices from the field”, Alexandru a adus în prim-plan perspectiva Republicii Moldova, vorbind despre impactul tot mai pronunțat al dezinformării asupra tinerilor. El a subliniat faptul că rețelele sociale au devenit principala sursă de informare pentru această categorie, în timp ce dezvoltarea rapidă a inteligenței artificiale schimbă fundamental modul în care conținutul este creat și distribuit. În acest context, educația media și informațională, alături de implicarea organizațiilor de tineret, joacă un rol crucial în dezvoltarea unei societăți mai reziliente.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Evenimentul a reunit experți și practicieni din Moldova, Georgia, Armenia și Belarus, alături de parteneri europeni, facilitând un dialog deschis despre soluții concrete pentru combaterea manipulării informaționale și întărirea capacității societăților de a răspunde acestor provocări.

Lansarea proiectului „Rezilienți și conectați: Inițiative comune împotriva dezinformării” marchează un nou pas în consolidarea acestor eforturi la nivel regional. Implementat de People in Need Moldova în parteneriat cu Prague Civil Society Centre și Netherlands Helsinki Committee, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, proiectul își propune să răspundă provocărilor emergente generate de ceea ce este tot mai des definit drept „război cognitiv”.

Prin această inițiativă, vor fi sprijinite organizațiile societății civile pentru a răspunde mai eficient atacurilor informaționale, va fi promovată alfabetizarea media și digitală, iar mass-media independentă și comunitatea de fact-checking vor beneficia de susținere consolidată. Totodată, proiectul va facilita colaborarea dintre jurnaliști, educatori și factori de decizie și va implica influenceri și organizații locale pentru a ajunge mai eficient la tineri și comunități.

Aceste eforturi reflectă angajamentul People in Need Moldova de a contribui la construirea unei societăți informate, reziliente și conectate, capabile să facă față provocărilor informaționale contemporane și să protejeze integritatea proceselor democratice, atât la nivel național, cât și regional.

Proiectul „Reziliența societății civile în țările Parteneriatului Estic” celebrează rezultate

După 24 de luni de implementare, proiectul „Reziliența societății civile în țările Parteneriatului Estic” a fost încheiat printr-un eveniment de celebrare a rezultatelor, reunind organizații ale societății civile, parteneri de dezvoltare, reprezentanți ai autorităților publice și experți internaționali.

Dezvoltat în perioada aprilie 2024 – martie 2026, proiectul a avut drept scop consolidarea capacităților organizațiilor societății civile din Republica Moldova pentru a deveni actori mai rezilienți, mai incluzivi și mai eficienți în promovarea participării civice și a dialogului democratic.

Pe parcursul proiectului, 10 organizații ale societății civile au beneficiat de programe complexe de dezvoltare instituțională, mentorat și finanțare, contribuind la implicarea cetățenilor în procese comunitare, inițiative de advocacy și cooperare cu autoritățile publice.

Printre rezultate – cheie tangibile generate la nivel organizațional și comunitar se regăsesc:

- 39 instruirii tematice organizate
- 37 documente de politici publice elaborate sau influențate
- peste 1.100 beneficiari direcți și peste 330.000 beneficiari în comunități
- 6 website-uri și 3 brand book-uri dezvoltate pentru OSC-uri
- 9 vizite de studiu și multiple inițiative de cooperare regională
- 6 acțiuni ecologice și campanii comunitare
- programe de subgrantare în valoare totală de peste 100.000 euro

Proiectul a facilitat, de asemenea, cooperarea regională între organizații din Moldova și Armenia, consolidând schimbul de bune practici și capacitatea de acțiune colectivă.

Activitățile proiectului au încorporat și componenta de dezvoltare instituțională a

inclus evaluări organizaționale, elaborarea strategiilor de dezvoltare, programe de mentorat individual și în grup, precum și sesiuni de instruire în domenii precum: advocacy și dialog public; comunicare strategică; fundraising și management financiar; egalitate de gen și incluziune; guvernare internă și leadership.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Aceste intervenții au contribuit la creșterea sustenabilității organizațiilor participante și la consolidarea rolului societății civile în procesele democratice din Republica Moldova.

Proiectul „Reziliența societății civile în țările Parteneriatului Estic” a fost implementat de People in Need, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Cehe, prin Programul de Cooperare „Transition”.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Rezistența tăcută: cum comunitățile rurale din Moldova își revendică adevărul

Într-un sat din nordul Republicii Moldova, o femeie citește într-un grup local de pe rețelele de socializare un mesaj alarmist despre presupuse schimbări dramatice după alegeri în ce privește stoparea plății pensiilor. Mesajul era scurt, fără sursă, dar distribuit intens. De data aceasta, nu îl trimite mai departe. Se oprește. Își amintește de o întrebare discutată recent la un atelier: cine a scris asta și de ce?

„Când am citit mesajul despre pensii, m-am speriat. Prima reacție a fost să îl trimit mai departe, ca să știe și alții. Abia după aceea mi-am dat seama că nu scria nicăieri cine a trimis informația și de unde vine. Mi-am amintit de discuțiile de la atelier și am zis: stai puțin, hai să ne gândim înainte de a redistribui”,

a declarat Alexandra Postovan, membră a Grupului „Ambasadorii Maturității” din orașul Drochia.

Pentru ea, dar și pentru alți locuitori din oraș, această pauză de câteva secunde marchează o schimbare importantă. Nu este vorba despre neîncredere generalizată sau despre respingerea informației, ci despre apariția unui reflex nou: acela de a pune

întrebări înainte de a reacționa. Este un gest mic, aproape invizibil, dar care spune mult despre o transformare ce începe să prindă contur în mai multe comunități din nordul țării.

De ce educația media contează pentru adulți

În localitățile unde presa locală, practic, nu există, iar dezbaterea publică se poartă mai ales în conversații informale, adulții activi în comunitate joacă un rol central în circulația informației. Pentru mulți dintre ei, consumul media este un amestec de televiziune, rețele sociale și mesaje primite „de la cunoscuți, rude sau prieteni”. Informația ajunge rapid, este discutată intens, dar nu întotdeauna filtrată sau verificată.

La Biblioteca Publică Pociumbăuți din raionul Râșcani, bibliotecara Lucia Panțeniuc a observat îndeaproape fenomenul dezinformării, avertizând asupra riscurilor acestuia:

„În comunitățile noastre, informația circulă foarte repede. Vorbim mult între noi, în familie, între vecini, la telefon. Ceea ce citim, transmitem mai departe fără să ne dăm seama că putem greși. De aceea e important să știm ce să credem și ce nu.”

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Adulții, în special femeile, joacă un rol esențial în modul în care circulă informația la nivel local, fiind punți de legătură între familie, vecini și comunitate. Ei nu doar consumă informație, ci o interpretează și o transmit mai departe. O schimbare în modul în care acești oameni relaționează cu știrile poate influența semnificativ atmosfera generală din comunitate, mai ales, în perioade sensibile precum cele electorale.

Șase luni de discuții reale, în cinci comunități

Pe parcursul a aproximativ șase luni, într-o perioadă marcată de tensiuni electorale și presiuni informaționale, AO Nord Press Club a organizat atelierele cu genericul „Click with TRUST” în cinci localități din nordul Republicii Moldova: Cuhnești (raionul Glodeni), Drochia, Fălești Noi (raionul Fălești), Pociumbăuți (raionul Rîșcani) și orașul Rîșcani.

La sesiuni au participat 91 de persoane, majoritatea femei, multe dintre ele recunoscute ca voci active în comunitate. Întâlnirile nu au fost concepute ca prelegeri teoretice, ci ca spații de dialog, pornind de la exemple concrete din realitatea locală: știri despre drumuri și infrastructură, ajutoare sociale, situații de urgență sau mesaje alarmiste distribuite online.

Lucrul cu informațiile familiare participanților a facilitat discuții sincere despre emoții, frici și reacții impulsive, dar și despre responsabilitatea individuală în transmiterea mai departe a mesajelor.

Îndoială, rezistență și momentul clarității

Nu toate reacțiile au fost entuziaste de la bun început. Unii participanți s-au arătat sceptici, fiind convinși că spațiul informațional este complet compromis sau că „adevărul” a devenit un concept învechit. În loc să fie respinse, aceste puncte de vedere au servit drept puncte de plecare pentru un dialog deschis.

„La început nu credeam că astfel de discuții chiar pot ajuta. Aveam impresia că oricum nu mai poți avea încredere în nimic”,

**susține Valeriu Țurcan,
membru al Grupului „Ambasadorii
Maturității” din orașul Drochia.**

„Pe parcurs, am înțeles că nu toate informațiile sunt ceea ce par și că și eu pot fi influențat fără să-mi dau seama.”

Pentru mulți locuitori din nordul Republicii Moldova, schimbarea nu a venit din acumularea de instrumente tehnice, ci din înțelegerea propriilor reacții. Nu doar cum să verifici o informație, ci de ce anumite mesaje provoacă frică, furie sau dorința de a fi distribuite imediat. Acest moment de claritate a fost esențial în procesul de învățare.

Ala Grigoreț, bibliotecară la Biblioteca Publică Fălești Noi din raionul Fălești, a transformat această idee într-o practică zilnică.

„Am început să le spun oamenilor să se oprească puțin înainte de a distribui ceva”,

zice Ala.

„Nu să se certe, nu să demonstreze, ci să se gândească. De când fac asta și eu, sunt mai calmă și mai atentă la ce citesc și ce dau mai departe.”

Forța influenței discrete

Succesul acestor ateliere nu a fost măsurat prin lansarea unor structuri formale sau a unor inițiative publice. În schimb, transformarea s-a manifestat discret, în viața de zi cu zi: conversații mai calme acasă, explicații pentru membrii familiei, intervenții prudente în grupurile locale de pe rețelele de socializare atunci când apar informații neverificate. Această schimbare nu înseamnă să devii un „fact-checker” profesionist, ci să fii o voce de echilibru în propriul tău cerc social.

„În grupurile locale apar deseori informații false sau bârfe”,

**afirmă Larisa Cojocar, din satul
Pociumbăuți, raionul Rîșcani.**

„Când încercam să spun că nu tot ce se scrie e adevărat, unii se supărau. Am fost chiar scoasă dintr-un grup. Dar eu cred că e important să spui calm lucrurilor pe nume, chiar dacă nu tuturor le convine.”

Intervențiile făcute fără un ton moralizator sau dorință de confruntare, au un efect cumulativ. Acționează ca o „frână socială” în calea răspândirii dezinformării, temperând zvonurile înainte ca acestea să se transforme în reacții la nivelul întregii comunități.

Experiența acestor comunități arată că educația media nu produce schimbări spectaculoase peste noapte, dar poate genera transformări durabile prin gesturi simple și repetate.

O știre falsă care nu mai este redistribuită, o întrebare pusă la timp sau o conversație care se oprește înainte de a deveni conflictuală pot schimba treptat climatul informațional local. Atunci când oamenii încep să trateze informația cu mai multă atenție și responsabilitate, comunitățile devin mai reziliente, iar încrederea se reconstruiește pas cu pas, din interior.

Istoriile care apropie comunitățile: UE sprijină dialogul intercultural între tineri

Uniunea Europeană continuă să investească în consolidarea coeziunii sociale și a dialogului intercultural, sprijinind inițiative care dezvoltă competențele de comunicare ale tinerilor, prin utilizarea instrumentelor interactive. În perioada 19-22 și 26-28 februarie, 2026, în cadrul proiectului „Coeziune socială prin dialog”, CMI – Fundația pentru pace Martti Ahtisaari și finanțat de Uniunea Europeană, în parteneriat cu Asociația „Dialog Alternativ” au organizat două ateliere de storytelling pentru un grup de peste 20 de tineri și tinere din diverse comunități etno-lingvistice. Participanții au reprezentat medii sociale și profesionale diverse, printre care studenți, activiști civici, educatori și lucrători de tineret, mediatori comunitari, membri ai organizațiilor neguvernamentale, tineri comunicatori și profesioniști implicați în inițiative civice și comunitare.

Activitatea a urmărit să consolideze cunoștințele și înțelegerea tinerilor privind dialogul intercultural și diversitatea etnică, lingvistică și culturală din Republica Moldova, evidențiind importanța incluziunii și a respectului reciproc în societate.

Sesiunea a combinat elemente teoretice concise, exerciții interactive și exemple de interacțiune între diverse comunități, oferind participanților o mai bună înțelegere pentru dezvoltarea unor povești cu impact.

În același timp, participanții și-au dezvoltat abilități practice de utilizare a tehnicilor de storytelling, precum ascultare activă, folosirea tehnicii „camera cu cinci simțuri”, importanța dialogului în crearea unei istorii și altele. Ca urmare, tinerii au învățat să transforme experiențele personale în mesaje clare, autentice și relevante pentru comunitate.

Participanții au subliniat că storytelling-ul nu este doar un instrument de comunicare, ci și un mijloc de a construi încredere, de a crea conexiuni și de a influența pozitiv comunitățile din care fac parte.

Prin aceste activități, proiectul contribuie la crearea unui spațiu sigur în care tinerii pot reflecta asupra identității, diversității și experiențelor personale, transformând poveștile individuale în instrumente de dialog și înțelegere între comunități.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Inteligența artificială în sprijinul minorităților etnice

În perioada 26–28 februarie 2026, reprezentanți ai organizațiilor minorităților etnice și ai mecanismelor consultative ale minorităților etnolingvistice au participat la un training online de trei zile, dedicat utilizării instrumentelor de inteligență artificială. Activitatea a fost organizată de CMI - Fundația pentru Pace Martti Ahtisaari în cadrul proiectului „Coeziune socială prin dialog” finanțat de Uniunea Europeană.

Pe parcursul instruirii, 20 participanți din mai multe comunități (găgăuză, ucraineană, bulgară, romă, evreiască, poloneză, azeră,

africană și altele) au luat parte la sesiuni practice orientate spre aplicabilitate imediată. Aceștia au explorat modalități concrete de utilizare a instrumentelor IA pentru îmbunătățirea participării eficiente în procesele decizionale. Mulți au început imediat să pună în practică aceste cunoștințe. De exemplu, Evelina Șvidcenko, coordonatoarea programelor TV etnice la televiziunea națională Moldova 1 și autoarea emisiunilor în limba bulgară, a folosit aceste abilități pentru a formula comentarii constructive cu privire la noua strategie a postului de televiziune.

Discuțiile au evidențiat și rolul tehnologiilor IA în creșterea clarității mesajelor și în sporirea interacțiunii cu autoritățile publice. Participanții au reflectat asupra modului în care aceste instrumente pot sprijini o comunicare mai strategică, facilitând dialogul constructiv și reducând barierele dintre instituții și comunități.

După sesiuni intensive de formare online, la 14 martie 2026 la Chișinău, reprezentanții organizațiilor minorităților etnice și ai mecanismelor consultative ale minorităților au marcat finalizarea programului dedicat instrumentelor de inteligență artificială.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

În cadrul evenimentului, au fost prezentate 5 asistenții virtuale creați, urmate de discuții interactive și o sesiune de întrebări și răspunsuri dedicată procesului de dezvoltare ulterioară și aplicării practice a soluțiilor create. Reprezentanți ai două organizații ale minorităților – Congresul Național al Ucrainenilor din Moldova și Liga Femeilor Poloneze din Moldova – au creat asistenți IA pentru strângerea de fonduri. Și acest lucru nu este întâmplător – după cum remarcă mulți reprezentanți ai minorităților, din cauza dificultăților în obținerea finanțării pentru activitatea lor, personalul organizațiilor este foarte limitat – aceiași angajați îndeplinesc simultan mai multe funcții, făcând imposibilă participarea sistematică a organizațiilor minorităților la diverse procese de consultare.

Participanții au menționat că cunoștințele dobândite îi ajută deja în activitatea lor și au subliniat că posibilitatea de a studia instrumentele de inteligență artificială contribuie atât la lărgirea orizontului și a capacităților analitice, cât și la creșterea eficienței comunicării și a participării la procesele de luare a deciziilor.

„Acest training, lărgeste orizonturile. IA este un ajutor foarte puternic și, adesea, permite economisirea de timp în ceea ce privește anumite aspecte tehnice. Prin urmare, ca funcție, este foarte eficientă. Voi încerca să transmit acest lucru și colegilor mei, pe cât posibil”

a declarat Irina Caunenco, membră a Academiei de Științe a Moldovei și a Grupului de experți pe subiecte legate de minorități – unul dintre mecanismele de participare a minorităților.

În cadrul trainingului, doamna Caunenco a creat un asistent virtual care o va ajuta în activitatea sa de cercetare.

Pe lângă noile cunoștințe, un beneficiu real a fost consolidarea comunității, gata să utilizeze tehnologiile pentru a produce un impact social concret.

Prin îmbinarea inovației digitale cu implicarea activă a societății civile, această inițiativă susținută de Uniunea Europeană contribuie la consolidarea unui spațiu public mai deschis, în care reprezentanții minorităților etnice pot avea o voce mai puternică, mai bine fundamentată și mai influentă în procesele care le afectează direct comunitățile.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

De la participare simbolică la putere reală: tinerii din Moldova își consolidează rolul în procesele democratice

În perioada 26–28 martie 2026, la Chișinău, s-a desfășurat workshopul „Participarea semnificativă a tinerilor și influența democratică: trecerea de la participarea

simbolică la puterea reală de luare a deciziilor pentru tineri”, dedicat consolidării rolului tinerilor în procesele decizionale din Republica Moldova.

Evenimentul a reunit 18 tineri activi din diverse comunități inclusiv din Taraclia, Cahul, Bălți, Sîngerei, Florești și autonomia Găgăuză. Scopul atelierului a fost de a sprijini tinerii să devină actori activi în modelarea unui viitor incluziv și rezilient, prin dezvoltarea competențelor de perspectivă strategică și formularea unor viziuni comune pentru viitor.

Pe parcursul celor trei zile, participanții au explorat diferite perspective asupra conceptului de participare a tinerilor, analizând nu doar oportunitățile existente, ci și barierele care limitează implicarea autentică în procesele de luare a deciziilor. Un accent deosebit a fost pus pe rolul dialogului intercultural în consolidarea coeziunii sociale și în facilitarea unor procese participative mai incluzive.

„Trainingul mi-a oferit oportunitatea de a-mi structura ideile și planurile de viitor, iar unul dintre scopurile mele este să schimbăm paradigma de la societate multiculturală la societate interculturală”,

a spus Cezar Pleșca, membru al Consiliului Național al Elevilor.

Metodologia workshopului a combinat instrumente participative de foresight strategic, exerciții de reflecție în grup și dialog colaborativ. Prin utilizarea unor abordări precum metoda „cele trei orizonturi”, participanții au analizat prezentul, au construit scenarii de viitor și au identificat soluții pentru a transforma participarea simbolică în una cu impact real.

„Foresight-ul oferă tinerilor spațiul să gândească dincolo de prezent, iar dialogul intercultural le oferă capacitatea de a construi acest viitor împreună, din perspective diferite”,

**- a menționat Hayk Toroyan, trainer CMI
- Fundația pentru Pace Martti Ahtisaari.**

Un element important al atelierului a fost lucrul în echipă pentru identificarea obstacolelor și oportunităților legate de participarea și reprezentarea tinerilor. Acest

proces a permis conturarea unei viziuni comune asupra viitorului tinerilor în contextul național inclusiv realizarea parcursului european.

„Activitatea a fost organizată de CMI - Fundația pentru Pace Martti Ahtisaari în cadrul proiectului Coeziune socială prin dialog” finanțat de Uniunea Europeană.

Proiectul TRIMEDIA s-a încheiat cu un eveniment dedicat rezilienței media în Moldova

Proiectul TRIMEDIA – Jurnalism de încredere, media de impact, comunități implicate – s-a încheiat cu un eveniment public care a reunit jurnaliști și reprezentanți ai comunităților locale, pentru a reflecta asupra eforturilor dedicate consolidării ecosistemului informațional din Moldova.

Evenimentul a evidențiat rezultatele-cheie ale proiectului implementat de DW Akademie și Asociația Presei Independente (API), iar participanții au reflectat asupra pilonilor de bază ai proiectului prin sondaje live și mărturii.

Printre aceștia s-a numărat și Natalia Tocarciuc, redactoră-șefă a Nordinfo.md, care a remarcat impactul profund al conținutului susținut de TRIMEDIA: „Împreună, am creat povești puternice care au avut un impact semnificativ asupra platformelor noastre, adunând milioane de vizualizări... Sperăm că publicul nostru a învățat o lecție importantă – să fim mai empatici, să avem grijă de ceilalți, să protejăm drepturile omului și să ne amintim de responsabilitățile noastre.”

Participanții au revizitat ideea centrală a TRIMEDIA de a ajuta comunitățile să acceseze și să solicite informații de calitate, așa cum a subliniat Mate Csicsai, șef adjunct al Delegației UE în Moldova: „Dacă ne uităm la cele trei sloganuri din spatele titlului proiectului, cred că «Comunități implicate» este deosebit de important. Uneori, informațiile imparțiale trebuie nu doar furnizate, ci și solicitate.”

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

În acest sens, s-a evidențiat componenta TRIMEDIA dedicată educației media, destinată atât publicului tânăr, cât și celui matur. Elevi din mai multe licee din țară au învățat din benzi desenate cum să evite escrocheriile, să analizeze sursele și să gestioneze responsabil informațiile online. Pentru seniori, TRIMEDIA a sprijinit crearea unui nou format TV la postul public național Teleradio Moldova (TRM), combinând quiz-uri, divertisment și sfaturi practice pentru a încuraja un consum media mai conștient.

O componentă remarcabilă a fost reprezentată de Celulele de comunicare de criză (CCC). În cadrul formatului interactiv „World Café”, membrii CCC din Soroca și Căușeni au prezentat activitățile și informațiile pe care le-au elaborat pentru comunitățile lor.

Astfel, participanții au circulat între stații, au examinat materialele și au discutat despre modul în care comunicarea favorizează combaterea dezinformării și susține reziliența comunității.

Discuția finală a revenit asupra provocărilor cu care se confruntă mass-media din Moldova. Jurnaliștii și membrii comunității au făcut schimb de perspective asupra presiunilor actuale, inclusiv dezinformarea, scăderea încrederii și polarizarea. La discuție s-au alăturat Mate Csicsai, ambasadorul german Hubert Knirsch și directorul DW Akademie, Carsten von Nahmen, care au dezbătut cu jurnaliștii modul în care actorii naționali și internaționali pot coopera pentru un peisaj informațional mai sănătos.

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

Consolidarea analizei strategice a informațiilor prin schimb de experiență între egali

O capacitate solidă de analiză este esențială pentru anticiparea amenințărilor la adresa securității, aflate în continuă evoluție. În luna februarie, reprezentanți ai Republicii

Moldova s-au alăturat omologilor din regiunea Parteneriatului Estic într-o vizită de studiu în Lituania, axată pe consolidarea analizei strategice a informațiilor.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Prin schimburi directe cu autoritățile lituaniene, participanții au explorat modul în care sunt elaborate și aplicate în practică evaluările naționale ale amenințărilor – de la colectarea datelor și metodele analitice până la rolul acestora în definirea priorităților strategice. Totodată, vizita a evidențiat alinierea modelului lituanian la metodologiile Uniunii Europene, precum și contribuția acestuia la consolidarea cadrului de securitate european.

Pentru participanții din Republica Moldova, experiența a oferit instrumente practice pentru a anticipa și a răspunde mai eficient la criminalitatea organizată și la amenințările emergente. Totodată, aceasta a creat un cadru pentru reflecție asupra provocărilor regionale comune, inclusiv evoluțiile geopolitice și natura tot mai complexă a criminalității transfrontaliere.

Prin promovarea schimbului de experiență între egali și a cooperării operaționale, activitatea a contribuit la consolidarea capacităților analitice și la întărirea abordărilor bazate pe informații în combaterea criminalității grave și organizate la nivel regional.

Proiectul „Parteneriatul de formare și operațional împotriva criminalității organizate” ([TOPCOP](#)), coordonat de CEPOL, consolidează cooperarea între autoritățile de aplicare a legii din statele membre ale UE și țările Parteneriatului Estic (EaP). Acesta întărește capacitățile regionale de combatere a criminalității organizate prin formare specializată, schimb de cunoștințe și schimburi operaționale.

Aprofundarea cooperării în combaterea criminalității informatice prin mentorat între România și Republica Moldova

În urma schimburilor anterioare, [programul de mentorat](#) TOPCOP a continuat să consolideze cooperarea dintre autoritățile din Republica Moldova și România în combaterea criminalității informatice.

După o primă vizită de studiu în România, în cadrul căreia un ofițer din Republica Moldova a dobândit experiență practică privind investigarea fraudelor online și procedurile operaționale, programul de mentorat a continuat printr-un nou schimb de experiență, desfășurat la Chișinău. Această etapă a permis ambelor părți să colaboreze direct pe cazuri aflate în curs de investigare, contribuind la consolidarea abordărilor lor de lucru.

Schimburile s-au axat pe provocări comune, precum identificarea suspectilor în cazurile

de fraudă online, analiza tranzacțiilor financiare și a celor asociate criptoactivelor, precum și adaptarea la tendințele în continuă evoluție ale criminalității informatice. Activitatea analitică comună și acțiunile desfășurate pe teren au oferit participanților experiență practică și o înțelegere mai clară a modului în care sunt gestionate cazuri similare în context transfrontalier.

Prin consolidarea încrederii și a cooperării directe, programul de mentorat a contribuit la întărirea colaborării curente dintre cele două servicii. Totodată, acesta a evidențiat valoarea schimburilor susținute, desfășurate în format fizic, pentru dezvoltarea unor soluții practice și a unor legături operaționale durabile.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

CEPEJ sprijină dezvoltarea raportării anuale uniforme privind performanța instanțelor judecătorești în Republica Moldova

O ședință a Grupului de lucru pentru dezvoltarea și utilizarea raportării anuale uniforme privind performanța instanțelor judecătorești s-a desfășurat la 18 martie 2026, reunind reprezentanți ai sistemului judecătoresc, ai Agenției pentru Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească și ai Institutului Național al Justiției.

DI Jaša VRABEC, Șef al Oficiului pentru Dezvoltarea Managementului Instanțelor din cadrul Curții Supreme a Republicii Slovenia și Președinte al Grupului de lucru al CEPEJ privind evaluarea sistemelor judiciare, a prezentat opinia sa asupra proiectului Ghidului privind raportarea anuală a performanței instanțelor. Discuțiile ulterioare au evidențiat importanța interpretării datelor statistice judiciare în context și necesitatea consolidării capacităților de utilizare practică a datelor de performanță. Recomandările

expertului au contribuit la îmbunătățirea structurii și conținutului Ghidului.

Ghidul va fi transmis Consiliului Superior al Magistraturii pentru adoptare. Acesta are drept obiectiv promovarea unei abordări bazate pe date în managementul instanțelor judecătorești, fundamentată pe indicatori-cheie de performanță care vizează eficiența, celeritatea și calitatea. Ghidul va sprijini instanțele în analiza tendințelor de performanță, identificarea provocărilor și adoptarea unor decizii informate.

Această activitate se înscrie în cadrul proiectului [„Sprijin pentru continuarea modernizării managementului instanțelor judecătorești în Republica Moldova”](#), cofinanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei în cadrul Parteneriatului pentru bună guvernare (2023-2027).

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Consiliul Europei consolidează capacitatea instituțională a Ministerului Justiției în domeniul comunicării și a tehnicilor de management

Proiectul comun al CE-UE *Suținere pentru reforma justiției în Republica Moldova*, a organizat în parteneriat cu Ministerul Justiției, un eveniment interactiv de consolidare a capacităților în domeniul managementului și a comunicării, pentru șefi și sefi-adjuncți de secții, departamente, direcții, servicii ale Ministerului Justiției ca să obțină abilitățile necesare pentru a crea, la locul de muncă, un mediu de responsabilitate, autonomie și cooperare, în așa fel ca climatul organizațional intern să fie propice pentru managementul eficient al activităților și performanță de calitate.

Astfel, cei 28 de participanți au beneficiat de sesiuni de auto-reflecție și auto-analiză, de utilizat în îmbunătățirea comunicării interne printre angajații ministerului; soluții constructive la provocările zilnice; precum și instrumente de planificare strategică și tehnici de management pentru a ajusta stilul de management la situații concrete, în special în medii stresante și cu ritm de muncă accelerat.

Activitatea va crește performanța angajaților de rang înalt ai Ministerului Justiției și de a consolida capacitatea instituțională a acestuia în procesul de aderare la UE.

Ministerul Justiției este actorul cheie în sectorul de reformare a justiției și elaborare de politici legislative, dar nu numai, este, de asemenea, responsabil de implementarea diferitor foi de parcurs și planuri de acțiuni legate de funcționarea instituțiilor juridice și cele implicate în lupta cu corupția, în special în contextul cerințelor ce țin de procesul curent de aderare la Uniunea Europeană.

Aceasta instruire a fost o ocazie excelentă de a promova un cadru eficient de management și comunicare în interiorul Ministerului Justiției, în așa fel încât reformele din sector justiției să poată avea efectul scontat asupra societății.

Această instruire a fost organizată cu sprijinul Proiectului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „[Suport pentru Reforma Justiției în Republica Moldova](#)”.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Consiliul Europei susține un schimb de bune practici între procurori moldoveni și francezi la Consiliul Superior al Magistraturii din Paris și alte instituții aferente

În cadrul Proiectului Comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova”, Consiliul Europei a facilitat, în perioada 23-25 martie 2026, schimburi de experiență și bune practici între procurori moldoveni și omologii lor de la Consiliul Superior al Magistraturii (*Conseil Supérieur de la Magistrature*), Școala Națională de Magistratură (*Ecole Nationale de la Magistrature*) și Ministerul Justiției francez.

Consiliul Superior al Procurorilor din Republica Moldova (CSP), autoritatea de auto-administrare responsabilă de cariera procurorilor, a fost reprezentat de 14 procurori (7 femei și 7 bărbați), inclusiv membrii colegiilor CSP pentru selecție și

evaluare și cel de etică și disciplină; precum și inspecția procurorilor.

Acest schimb de experiență, care a avut scopul de a îmbunătăți capacitatea funcțională și instituțională a CSP-ului moldovenesc în conformitate cu standardele europene pe termen mediu și lung, s-au axat printre altele, pe tematici legate de selecția, numirea și evaluarea procurorilor, integritatea profesională și mecanismele disciplinare și etice, ca și necesități de sporire a responsabilităților procurorilor și judecătorilor.

Această vizită de studiu a fost organizată cu sprijinul Proiectului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Suport pentru Reforma Justiției în Republica Moldova”.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Mai aproape de comunități: cum ajutorul de stat sprijină dezvoltarea locală

În ultima săptămână a lunii februarie a.c., experții Proiectului de Twinning „*Consolidarea capacității instituționale a Consiliului Concurenței de a aplica politica în domeniul concurenței și al ajutoarelor de stat în conformitate cu cele mai bune practici din UE*” au parcurs Republica Moldova de la sud la nord, pentru a susține o serie de sesiuni de instruire dedicate autorităților publice locale în domeniul ajutorului de stat. Aceste sesiuni au avut loc la Cahul, Chișinău și Bălți și au implicat experți din România și Polonia și reprezentanți ai Consiliului Concurenței al Republicii Moldova. Obiectivul principal al instruirilor a fost consolidarea capacității autorităților locale de a aplica corect regulile privind ajutorul de stat, în conformitate cu standardele Uniunii Europene, în procesul de gestionare a resurselor publice.

Autoritățile locale sunt frecvent implicate în acordarea unor forme de sprijin care pot intra sub incidența regulilor privind ajutorul de stat. De aceea, înțelegerea corectă a cadrului aplicabil este esențială pentru a asigura utilizarea eficientă și conformă a fondurilor publice.

Pentru multe autorități locale, cele mai relevante instrumente sunt ajutoarele de minimis, un mecanism flexibil și ușor de aplicat, care permite sprijinirea întreprinderilor mici fără a recurge la proceduri complicate. La fel de important este rolul autorităților locale în asigurarea și susținerea serviciilor de interes economic general, precum transportul public, serviciile comunale sau alte servicii esențiale pentru cetățeni. În acest context, autoritățile pot apela la întreprinderi care furnizează aceste servicii, în condiții stabilite conform cadrului legal aplicabil. Ambele forme de sprijin pot încuraja inițiativele locale, pot crea locuri de muncă și pot stimula economia la nivel regional.

Elementul cheie care a conferit o valoare adăugată evidentă acestor instruirii a fost organizarea lor în teritoriu. Această abordare

a facilitat participarea unui număr mai mare de autorități locale și a permis discutarea unor situații concrete din activitatea lor curentă. Astfel, participanții au avut posibilitatea să adreseze numeroase întrebări, bazate pe experiența practică, de la finanțarea infrastructurii până la transferul de terenuri. Au fost analizate studii de caz relevante, iar schimbul de experiență între experți și participanți a contribuit la o mai bună înțelegere a modului de aplicare a regulilor în practică.

Aceste instruirii reflectă angajamentul Proiectului de Twinning de a sprijini nu doar instituțiile centrale, în îndeplinirea rolului lor de furnizori de ajutor de stat, ci și autoritățile locale – actori esențiali în implementarea politicilor publice și în dezvoltarea economică a comunităților.

Dezvoltarea locală începe cu autorități bine informate, care cunosc instrumentele pe care le au la dispoziție și le aplică în mod corect. Acest lucru contribuie la o utilizare mai eficientă a resurselor publice, la îmbunătățirea serviciilor oferite cetățenilor și, totodată, la alinierea Republicii Moldova la standardele Uniunii Europene în domeniul ajutorului de stat.

Proiectul de Twinning „*Consolidarea capacității instituționale a Consiliului Concurenței de a aplica politica în domeniul concurenței și al ajutoarelor de stat în conformitate cu cele mai bune practici din UE*” este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de România, Lituania și Polonia, pe o durată de 27 de luni.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Frontiere mai sigure și servicii moderne: lansarea proiectului EU4Borders Security – Moldova

În ianuarie 2026, proiectul „EU4Borders Security – Moldova” a fost lansat, marcând un pas semnificativ către consolidarea securității frontierelor și furnizarea unor servicii mai eficiente pentru cetățeni și călători.

Finanțat de Uniunea Europeană, proiectul consolidează capacitățile autorităților naționale în alinierea la acquis-ul UE privind managementul frontierelor și spațiul Schengen, precum și la cele mai bune practici ale statelor membre ale UE. De asemenea,

sprijină modernizarea capacităților de gestionare a frontierelor și migrației, având ca obiectiv realizarea unor pași concreți către o frontieră sigură, modernă și europeană, așa cum este prevăzut în Capitolul 24 al procesului de extindere a UE.

Pe termen lung, se preconizează că proiectul va conduce la proceduri de trecere a frontierei mai rapide, instituții mai reziliente și servicii îmbunătățite pentru persoanele care traversează frontierele Republicii Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Moldova avansează către un sistem național de guvernare Schengen

În martie 2026, Republica Moldova a făcut un pas important în direcția alinierii la standardele Uniunii Europene prin avansarea procesului de dezvoltare a unui sistem național de guvernare Schengen, în cadrul proiectului „EU4Borders Security – Moldova”, printr-un atelier dedicat care a reunit autorități naționale și experți internaționali.

Inițiativa sprijină Republica Moldova în instituirea unui cadru de guvernare Schengen și în elaborarea unui Plan de Acțiune Schengen pentru dezvoltarea și implementarea eficientă și cuprinzătoare a unui sistem național Schengen pe parcursul

procesului de aderare la UE și ulterior.

Aceste eforturi sunt menite să consolideze securitatea la frontieră, să îmbunătățească cooperarea interinstituțională în implementarea standardelor Schengen în toate domeniile și la nivelul tuturor autorităților relevante și să faciliteze alinierea Republicii Moldova la bunele practici ale statelor membre ale Uniunii Europene.

Inițiativa reflectă angajamentul continuu al Republicii Moldova de a avansa reformele și de a consolida cooperarea cu partenerii europeni.

Consolidarea integrității în managementul frontierelor

În martie 2026, eforturile de consolidare a integrității și de prevenire a corupției în cadrul sistemului de management al frontierelor din Republica Moldova au căpătat un nou impuls în cadrul proiectului „EU4Borders Security – Moldova”, printr-un training interactiv, cu participarea reprezentanților Poliției de Frontieră.

Activitatea a avut drept scop consolidarea cadrului pentru dezvoltarea unui sistem de protecție a avertizorilor de integritate în cadrul Poliției de Frontieră și al Ministerului Afacerilor Interne, precum și a măsurilor de prevenire și combatere a corupției.

Prin aplicarea celor mai bune practici ale statelor membre ale UE, aceste măsuri contribuie la un mediu instituțional mai transparent și mai responsabil. Pe termen lung, se preconizează că acestea vor consolida încrederea publicului și vor îmbunătăți calitatea și fiabilitatea serviciilor de frontieră pentru cetățeni.

Inițiativa reflectă angajamentul continuu al Republicii Moldova de a promova integritatea, profesionalismul și toleranța zero față de corupție, în conformitate cu standardele Uniunii Europene.

Instruire pentru investigarea criptomonedelor

Cursul de instruire dedicat investigării criptomonedelor a fost organizat de proiectul EU4Security Moldova, în cooperare cu Misiunea de Parteneriat a Uniunii Europene în Moldova (EUPM Moldova), pentru reprezentanții instituțiilor de aplicare a legii și ai altor structuri relevante din Republica Moldova.

Activitatea s-a desfășurat în între 23-27 Martie 2026 având ca obiectiv consolidarea capacităților instituționale în combaterea criminalității financiare moderne.

Pe parcursul sesiunilor, participanții și-au aprofundat cunoștințele despre tehnologia

blockchain, metodele de identificare și urmărire a tranzacțiilor ilicite, precum și dezvoltarea strategiilor eficiente de investigare, prin exerciții practice.

Desfășurarea cursului reflectă eforturile proiectului EU4Security Moldova și ale EUPM Moldova de a sprijini autoritățile din Republica Moldova în adaptarea la provocările generate de evoluția tehnologiilor digitale și în consolidarea capacităților de prevenire și combatere a infracționalității transfrontaliere, inclusiv în domeniul activelor virtuale.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Instruire pentru consolidarea leadershipului incluziv și a egalității de gen în Republica Moldova

Leadership-ul militar din Republica Moldova și-a consolidat capacitățile de a promova incluziunea și egalitatea de gen în sectorul apărării, în cadrul unei instruiți organizate de proiectul EU4Gender Equality Reform Helpdesk (UE pentru Egalitatea de Gen: Serviciul de Asistență pentru Reforme), finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Niras.

Instruirea cu prezență fizică, cu tema „Leadership militar care promovează incluziunea: consolidarea egalității de gen și a coeziunii unităților” (20 martie 2026, Chișinău), a reunit 40 de comandanți ai unităților militare din cadrul Ministerului Apărării (34 de bărbați și 6 femei). Participanții au învățat cum să integreze perspectiva de gen în procesele din domeniul securității și apărării, dobândind instrumentele necesare pentru a construi unități coezive și incluzive, capabile să răspundă eficient provocărilor actuale de securitate. Participarea activă la instruire reflectă angajamentul tot mai puternic față de leadership-ul incluziv și egalitatea de gen în cadrul comunității de apărare din Republica Moldova.

Prin intermediul unei combinații de exerciții practice, prezentări și discuții de grup, participanții au analizat modul în care practicile de leadership pot contribui la crearea unui mediu respectuos, favorabil și cooperant în structurile militare. Instruirea a aprofundat cunoștințele, abilitățile practice și competențele profesionale ale comandanților militari, pentru a aplica abordări care promovează egalitatea de gen, coeziunea și eficiența operațională în cadrul unităților lor.

Unul dintre subiectele-cheie abordate în cadrul instruirii a fost „Egalitatea de gen și coeziunea: premise pentru asigurarea unei securități incluzive”. Participanții au analizat conceptul de egalitate de gen și au discutat despre nevoile de securitate ale femeilor și bărbaților. Pentru a elabora răspunsuri eficiente în sectorul securității și apărării, aceștia au învățat cât de importantă este înțelegerea acestor nevoi. De asemenea, instruirea a evidențiat relația

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

dintre egalitatea de gen, coeziunea socială și buna guvernare, demonstrând modul în care leadership-ul incluziv contribuie la consolidarea instituțiilor și la creșterea încrederii între structurile militare și societate în ansamblu.

Un alt element important al instruirii s-a axat pe tema „Integrarea perspectivei de gen în sectorul securității și apărării”. În cadrul acestei sesiuni, participanții au fost familiarizați cu principiile Agendei Femeile, Pacea și Securitatea și cu relevanța acesteia pentru leadership-ul și operațiunile militare. Sesiunea a oferit repere practice privind integrarea dimensiunii de gen și analiza de gen, demonstrând modul în care comandanții pot aplica aceste abordări în planificare, în procesul decizional și în gestionarea curentă a unităților lor.

Exercițiile interactive le-au oferit participanților posibilitatea de a reflecta asupra unor situații reale din mediul militar și de a identifica strategii pentru promovarea echității, a respectului reciproc și a muncii eficiente în echipă. Aceste exerciții au încurajat dialogul între comandanți, sprijinind schimbul de experiență și de bune practici. Mihaela Mîrza, ofițer superior în cadrul Direcției politice de resurse umane a Ministerului Apărării, a apreciat utilitatea instruirii și colaborarea cu proiectul finanțat de Uniunea Europeană EU4Gender Equality Reform Helpdesk (UE pentru Egalitatea de Gen: Serviciul de Asistență pentru Reforme).

„Activitatea a fost binevenită”,

a declarat aceasta,

„iar noi apreciem deschiderea pentru colaborare și sprijinul pe care ni-l oferiți.”

Evaluarea cadrului juridic și tehnic al Republicii Moldova pentru alinierea la standardele de schimb de date ADN

În cadrul misiunii la fața locului în perioada 26-30 ianuarie 2026, experți internaționali pe termen scurt au efectuat o evaluare aprofundată a cadrului tehnic și juridic existent în Moldova pentru alinierea legislației naționale în vederea creării unei baze de date cu profiluri ADN. Aceasta este o condiție prealabilă pentru schimbul automat de date ADN în temeiul Deciziei 2008/615/JAI a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul Prum II 2024/982. Evaluarea a implicat identificarea eventualelor lacune, neconcordanțe sau deficiențe din cadrul juridic actual care necesită modificări pentru a asigura conformitatea cu aceste reglementări ale UE.

Ca urmare a acestei activități, au fost formulate recomandări specifice privind:

- modificări ale legislației naționale moldovene privind schimbul de date ADN între agențiile de aplicare a legii din statele membre ale UE.

- recomandări privind normele de gestionare a bazei de date naționale de ADN, precum și privind procedurile de prelevare de probe de ADN și de furnizare a datelor ADN.

Autoritățile naționale relevante au fost implicate în această activitate, inclusiv Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Parchetul, Inspectoratul General de Poliție și altele.

Activitățile au fost desfășurate în cadrul proiectului finanțat de Uniunea Europeană EU4LawEnforcement – Moldova (EU4LEM). Proiectul EU4LEM sprijină eforturile autorităților de aplicare a legii din Republica Moldova de a se alinia la standardele europene în domeniile securității și prevenirii criminalității organizate. Finanțat de Uniunea Europeană, proiectul colaborează îndeaproape cu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și cu alte autorități naționale pentru a le consolida capacitatea de a preveni și combate criminalitatea organizată gravă.

EU4LawEnforcement – Moldova: misiune pe teren privind schimbul de date de imagini faciale, în conformitate cu Regulamentul Prüm

Misiunea privind schimbul de imagini faciale (ale infractorilor) între agențiile de aplicare a legii din UE în temeiul Regulamentului Prüm a fost organizată în perioada 23-27 martie 2026.

În timpul misiunii la fața locului, experții internaționali pe termen scurt au evaluat cadrul tehnic existent al Moldovei pentru gestionarea unei baze de date cu imagini de recunoaștere facială ale infractorilor, suspecților și persoanelor condamnate, aceasta fiind o condiție prealabilă pentru schimbul automat de date privind imaginile faciale în temeiul Regulamentului PRUM II.

Ca urmare a acestei activități, vor fi formulate recomandări specifice pentru introducerea:

cadruului tehnic (Registrul Habitoscopic) pentru schimbul de date privind imaginile faciale ale infractorilor, suspecților și persoanelor condamnate între agențiile de aplicare a legii din statele membre ale UE.

dezvoltării cadrului tehnic pentru gestionarea imaginilor faciale ale infractorilor, suspecților și persoanelor condamnate în țările UE (IT și aspecte conexe).

analizei datelor privind imaginile de recunoaștere facială pentru infractori, suspecți și persoane condamnate în scopul prevenirii și investigării infracțiunilor, inclusiv diferite instrumente IT (de exemplu, pentru gestionarea datelor API/PNR).

Activitățile au fost desfășurate în cadrul proiectului finanțat de Uniunea Europeană EU4LawEnforcement – Moldova (EU4LEM). Proiectul EU4LEM sprijină eforturile autorităților de aplicare a legii din Republica Moldova de a se alinia la standardele europene în domeniile securității și prevenirii criminalității organizate. Finanțat de Uniunea Europeană, proiectul colaborează îndeaproape cu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și cu alte autorități naționale pentru a le consolida capacitatea de a preveni și combate criminalitatea organizată gravă.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

IGSU a recepționat un autocamion multifuncțional din partea Uniunii Europene și Solidarity Fund PL

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a recepționat, pe 27 ianuarie 2026, un autocamion multifuncțional cu benă și sistem hidraulic de încărcare și descărcare a containerelor sau altor echipamente. Autocamionul este destinat intervențiilor operative la nivel național și internațional și a fost oferit de Uniunea Europeană, în cadrul proiectului „EU4Moldova Rezilientă”, implementat de Solidarity Fund PL în Moldova.

Acest autovehicul a fost achiziționat în cadrul proiectului „EU4Moldova Rezilientă: Stat sigur, comunități puternice”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Solidarity Fund PL în Moldova.

Autocamionul este de model Renault HD009, cu tracțiune integrală, fabricat în anul 2025, fiind dotat conform specificațiilor tehnice aprobate. Valoarea bunului constituie 280.000 de euro.

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a fost implicat activ în configurarea

tehnică a autocamionului, inclusiv prin testări practice realizate în cadrul a două vizite ale reprezentanților instituției la uzina producătoare din București, România.

În perioada următoare, va fi organizată instruirea salvatorilor și pompierilor IGSU privind operarea și mentenanța autocamionului, în vederea exploatării tehnicii în condiții de siguranță și eficiență maximă.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EU4PUBLIC ORDER sprijină modernizarea gestionării ordinii publice în Moldova

Proiectul EU4PUBLIC ORDER are ca obiectiv consolidarea capacităților forțelor de ordine publică din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI) al Republicii Moldova, pentru a le permite să furnizeze servicii la cel mai înalt nivel, în conformitate cu practicile Uniunii Europene. Inițiativa sprijină Inspectoratul General de Carabinieri și MAI, sporind

capacitatea acestora de a gestiona ordinea publică în aliniere cu standardele europene. Accentul este pus pe creșterea eficienței operaționale, promovarea pregătirii în domeniul securității cibernetice, integrarea drepturilor omului și a egalității de gen, precum și modernizarea managementului ordinii publice.

Anul 2026 a debutat cu seminarul „Counter Terrorism and Cyber Security”, desfășurat în perioada 5-6 februarie. Evenimentul, condus de experți din cadrul Grupului Operativ Special al Carabinierilor (ROS) și Centrului pentru Securitate Cibernetică (CEST), a oferit angajaților cunoștințe practice privind amenințările emergente, apărarea cibernetică și răspunsul la incidente. Cei 24 de ofițeri din structuri operaționale și specializate au beneficiat de instruire menită să le dezvolte abilitățile tactice, operaționale și decizionale, în paralel cu promovarea conformității la standardele etice și la normele europene privind drepturile omului.

În perioada 3-5 martie a avut loc seminarul „Human Rights, Gender-Based Issues, and Capacity Building” dedicat integrării

drepturilor omului și egalității de gen în activitatea zilnică a forțelor de ordine. Ofițerii au participat la sesiuni interactive, studii de caz și exerciții bazate pe scenarii, sporindu-și nivelul de conștientizare privind violența bazată pe gen, *Community oriented policing* și luarea deciziilor etice, promovând totodată rolul de lider al ofițerilor femei.

Pe baza acestor inițiative, Proiectul EU4PUBLIC ORDER a organizat la Chișinău un atelier de două zile dedicat analizei și dezvoltării „Manualului practic al Carabinierilor în domeniul ordinii și securității publice”. Evenimentul a reunit reprezentanți ai Delegației Uniunii Europene la Chișinău, Inspectoratului General de Carabinieri și o delegație al Arma dei Carabinieri din Italia.

Atelierul a contribuit la revizuirea Manualului, vizând creșterea eficienței operaționale, întărirea integrității procedurale și alinierea practicilor naționale la standardele europene în domeniul ordinii publice. Participanții au evaluat conformitatea Manualului cu legislația națională, au identificat punctele forte și ariile de îmbunătățire și au discutat aspecte practice ale operațiunilor de ordine publică, inclusiv clasificarea scenariilor, planificarea operațională și integrarea principiilor drepturilor omului. A doua zi a inclus studii de caz interactive inspirate din experiența Carabinierilor din Italia, oferind

participanților oportunitatea de a analiza scenarii reale și de a face schimb de bune practici. Atelierul a consolidat instruirea anterioară în domeniul drepturilor omului, întărind aplicarea acestora în practică operațională.

Proiectul EU4PUBLIC ORDER continuă să sprijine modernizarea managementului ordinii publice prin consolidarea capacităților instituționale, promovarea standardelor europene și stimularea cooperării dintre instituțiile de aplicare a legii din Republica Moldova și cele din Uniunea Europeană.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Consolidarea capacității de analiză ADN criminalistică în Republica Moldova: un laborator ADN pe deplin operațional în sprijinul investigațiilor penale

Pe măsură ce proiectul finanțat de Uniunea Europeană „EU4REFORMS – DNA” se apropie de finalizare în aprilie 2026, Republica Moldova poate demonstra deja rezultate tangibile și durabile în consolidarea științei criminalistice și a investigațiilor penale.

Laboratorul ADN al Centrului tehnico-criminalistic și expertize judiciare al Inspectoratului General al Poliției este în prezent pe deplin operațional, sporind semnificativ capacitatea țării de a soluționa infracțiuni într-un mod mai eficient, utilizând tehnologii criminalistice moderne.

Cu sprijinul proiectului, specialiștii laboratorului au beneficiat de instruire extinsă și mentorat, iar echipamentele automatizate nou instalate au crescut capacitatea de testare ADN. Ca rezultat, laboratorul a examinat deja 257 de obiecte criminalistice, a identificat profiluri ADN pentru 62 de persoane și a realizat 21 de potriviri cu probe de referință, contribuind direct la desfășurarea investigațiilor penale în curs.

Totodată, s-au înregistrat progrese semnificative în direcția instituirii unei baze naționale de date ADN. Au fost înregistrate profilurile ADN a 133 de angajați din domeniul criminalistic, în scopuri de eliminare, iar probe biologice de la 250 de persoane condamnate au fost colectate, dintre care 176 de profiluri au fost deja procesate și stocate. Laboratorul este pregătit din punct de vedere tehnic pentru instalarea sistemului CODIS, punând bazele unei gestionări securizate a datelor ADN și ale schimbului internațional de date, în conformitate cu standardele europene.

Pregătirile pentru acreditarea în conformitate cu standardul ISO 17025 sunt, de asemenea, aproape finalizate, asigurând desfășurarea unor expertize criminalistice de înaltă calitate și fiabilitate. Totodată, 60 de investigatori la locul faptei și-au consolidat competențele practice în identificarea, documentarea, colectarea și conservarea probelor biologice.

În ansamblu, aceste realizări marchează un pas transformator în dezvoltarea unui sistem criminalistic modern în Republica Moldova, contribuind la consolidarea statului de drept, creșterea încrederii publice și furnizarea unui act de justiție mai eficient.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EUPM Moldova: valorificarea experienței greu dobândite de Moldova în protejarea democrației și combaterea ingerințelor

Pe 22 ianuarie, EUPM Moldova a co-organizat cea de-a 14-a reuniune a Hub-ului de Securitate UE-Moldova, care a avut loc la Chișinău. Evenimentul a reunit experți, decidenți și reprezentanți ai statelor membre UE și ai instituțiilor naționale moldovenești, cu scopul de a reflecta asupra experienței

Republicii Moldova și de a trage concluzii în contextul luptei continue a acesteia împotriva amenințărilor hibride, punând un accent special pe amenințările care au vizat procesele democratice și pe fluxurile financiare ilicite.

Obiectivul principal al forumului a fost acela de a crea condițiile necesare pentru o analiză holistică a celor mai bune practici utilizate de instituțiile Republicii Moldova în protejarea integrității proceselor electorale, pornind de la premisa că pot apărea vulnerabilități exploatabile într-o gamă largă de domenii, de la spațiul informațional, cadrele juridice, spațiul cibernetic și investigațiile financiare. Discuțiile s-au concentrat pe identificarea și convenirea asupra obiectivelor strategice și operaționale comune pe care Moldova și partenerii săi din UE ar trebui să le pună în aplicare pentru a stabili mecanisme eficiente menite să protejeze valorile democratice de atacurile hibride, precum fluxurile financiare ilicite, sau manipularea informațională și ingerințele străine.

În plus, evenimentul a inclus o sesiune practică dedicată elaborării fluxurilor de lucru privind cooperarea interinstituțională și schimbul de informații, care să asigure un răspuns coerent și eficient la amenințările hibride actuale.

Discuțiile au evidențiat evoluția continuă și sofisticarea operațiunilor de ingerințe, precum și tranziția Moldovei de la statutul de simplu beneficiar al asistenței în domeniul securității la cel de partener rezilient și de încredere, și contribuitor de expertiză pentru țările care doresc să-și protejeze valorile democratice.

Forumul a fost co-organizat de EUPM Moldova, Ministerul Afacerilor Interne din Moldova și Direcția Generală Migrație și Afaceri Interne (DG HOME) a Comisiei Europene.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Guvernul Moldovei explorează cele mai bune practici ale UE pentru implementarea sancțiunilor internaționale

Reprezentanți ai Guvernului Republicii Moldova și experți ai UE s-au reunit în data de 17 februarie 2026 la o masă rotundă pentru a discuta despre experiența mai multor state membre ale UE în reglementarea, gestionarea și monitorizarea măsurilor restrictive internaționale/sancțiunilor, care reprezintă un instrument puternic non-militar de politică externă folosit de UE.

Evenimentul a fost organizat cu sprijinul proiectului finanțat de UE „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”. Acesta a constituit o platformă prin care autoritățile moldovenești au explorat cadrul legislativ și sistemele informaționale utilizate pentru monitorizarea implementării sancțiunilor internaționale, cu scopul de a îmbunătăți sistemul actual.

În cuvântul său de deschidere, Secretarul general adjunct al Guvernului, Alexandru Iacub, a mulțumit Delegației UE pentru suportul oferit, menționând că Republica Moldova are deja un mecanism funcțional de monitorizare și implementare a măsurilor restrictive. Touși, este crucial ca acesta să fie aliniat la standardele UE astfel încât țara noastră să fie pe deplin pregătită pentru procesul de aderare.

La rândul său, Prim-secretarul secției Politică, Presă și Informații din cadrul Delegației UE în Moldova, Peter Janik, a subliniat importanța implementării eficiente a sancțiunilor UE, menționând că

„statele membre ale UE sunt responsabile de implementarea și aplicarea sancțiunilor la nivel național. Implementarea deplină și necondiționată a sancțiunilor de către statele membre este esențială pentru eficacitatea acestora.”

Dumnealui a subliniat că acest aspect este direct legat de parcursul european al Republicii Moldova, adăugând că

„alinierea deplină la Politica Externă și de Securitate Comună a Uniunii Europene va fi esențială pentru aderare – motiv pentru care suntem foarte dornici să sprijinim și să însoțim eforturile Republicii Moldova în acest domeniu.”

La eveniment au participat aproximativ 30 de reprezentanți ai Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, ministerelor de resort, autorităților publice centrale și instituțiilor responsabile pentru monitorizarea și aplicarea sancțiunilor. Discuțiile s-au concentrat pe identificarea celor mai potrivite modele pentru Moldova, luând ca exemplu practicile de succes din statele membre mai mici ale UE, cum ar fi Estonia, Letonia, Lituania și Finlanda.

Cu accent pe coordonarea instituțională, gestionarea datelor și mecanismele de conformitate, evenimentul a contribuit la consolidarea capacității administrației moldovenești de a-și îmbunătăți cadrul de reglementare și monitorizarea măsurilor restrictive pentru a se alinia mai bine la cerințele negocierilor de aderare în domeniul politicii externe de securitate și apărare.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Peste 100 de profesioniști din domeniul bancar își consolidează expertiza privind noile reglementări în materie de risc operațional

Banca Națională a Moldovei (BNM), în colaborare cu proiectul finanțat de UE „Moldova este Europa – Sprijin pentru Integrarea în UE”, a organizat în data de 16 februarie 2026 o sesiune de instruire online dedicată Regulamentului privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional, care urmează să intre în vigoare la 1 ianuarie 2027.

Evenimentul a reunit peste 100 de profesioniști din sectorul bancar, oferindu-le informații practice despre noul cadru de reglementare. Instruirea a avut drept obiectiv sprijinirea alinierii reglementărilor financiare ale Republicii Moldova la standardele europene, asigurând o tranziție cât mai ușoară pentru instituțiile financiare.

Nicolae Grigore, Consilier de rang înalt al UE în domeniul Serviciilor Financiare, a deschis sesiunea cu o prezentare generală a principalelor modificări introduse prin Regulamentul (UE) nr. 575/2013 revizuit privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții. Un subiect central al discuției a fost noua metodologie de calcul al cerințelor de capital aferente riscului operațional. În cadrul prezentării sale, dl Grigore a analizat impactul cadrului standardizat revizuit asupra sectorului bancar, subliniind necesitatea unei implementări coerente și consecvente a acestor prevederi.

El a menționat că „implementarea cadrului european va contribui la consolidarea stabilității financiare, la creșterea transparenței în gestionarea riscurilor operaționale și la sporirea protecției sistemului financiar.”

Sesiunea de instruire a oferit participanților o analiză detaliată a Regulamentului privind cerințele de fonduri proprii pentru riscul operațional, precum și orientări practice privind aplicarea acestuia. Prin această inițiativă se urmărește sporirea rezilienței băncilor și consolidarea stabilității sectorului financiar din Republica Moldova.

Peste 400 de funcționari publici instruiți în utilizarea Sistemului Informațional „e-Monitorizare”

În ianuarie 2026, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, cu sprijinul proiectului finanțat de UE „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”, a instruit peste 400 de funcționari publici din diverse ministere privind utilizarea Sistemului Informațional „e-Monitorizare”. Cele șase sesiuni de instruire, desfășurate pe 16, 19, 21, 23, 29 și 30 ianuarie 2026, au consolidat competențele administrației publice în planificarea, monitorizarea și raportarea politicilor publice, sprijinind alinierea la standardele UE.

Aproximativ 120 de participanți au fost prezenți fizic, în timp ce peste 300 au

participat online, primind îndrumări practice privind funcționalitățile cheie ale sistemului. Acestea au inclus gestionarea documentelor ce țin de angajamentele privind aderarea la UE, raportarea progresului și riscurilor, monitorizarea planurilor de acțiune și urmărirea indicatorilor de performanță instituțională. Participanții au avut, de asemenea, posibilitatea de a utiliza sistemul într-un regim de testare. După fiecare sesiune, a avut loc o discuție interactivă, iar feedback-ul participanților a fost colectat pentru identificarea și corectarea eventualelor erori ale sistemului.

Sistemul Informațional „e-Monitorizare” este interoperabil cu platformele naționale (Legis.md, e-Legiferare, e-Parlament și project.gov.md) și cu platforma europeană EUR-Lex, asigurând o guvernare eficientă și evitând duplicarea muncii. Acesta oferă autorităților publice un instrument unic și actualizat pentru urmărirea angajamentelor

Moldovei, inclusiv ale celor legate de procesul de integrare europeană.

Sesiunile de instruire au fost livrate de compania IT care a dezvoltat sistemul; instruirii suplimentare vor fi organizate de Cancelaria de Stat pentru a asigura că și alți funcționari publici dobândesc competențe în utilizarea sistemului.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Consolidarea interoperabilității și a pregătirii în domeniul securității cibernetice în managementul migrației în Moldova

În perioada 12–13 martie 2026, Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) a organizat Atelierul de lucru privind interoperabilitatea și pregătirea pentru securitate cibernetică, fiind invitați experți din cadrul MAI, Agenția de Guvernare Electronică, experți din proiectele EU4LEAM, EU4BorderSecurity, pentru a asigura consultări în contextul dezvoltării

noului Sistem informațional al IGM, precum și angajamentele pe agenda de integrare. În calitate de facilitatori au participat 2 experți din cadrul Inspectoratului General pentru Imigrări din România.

Scopul atelierului a fost sprijinirea pregătirii instituționale pentru interoperabilitatea națională și europeană în domeniul gestionării migrației, azilului și returnărilor.

Consolidarea procedurilor de reunificare familială în Republica Moldova prin schimbul de bune practici ale Uniunii Europene

În perioada 19-20 februarie, Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) a desfășurat atelierul privind reîntregirea familiei în Uniunea Europeană, organizat în cadrul proiectului Twinning. Evenimentul a reunit trei experți din Grecia, Suedia și România.

În cadrul sesiunilor de lucru, participanții au avut oportunitatea să învețe cum sunt aplicate, în practică, procedurile de reîntregire a familiei, să obțină o perspectivă comparativă asupra modului în care fiecare stat gestionează cazurile de căsătorii de conveniență fără a încălca drepturile fundamentale.

Consolidarea planificării strategice și a coordonării operaționale în managementul migrației prin cooperarea cu Uniunea Europeană

Delegația Inspectoratului General pentru Migrație al MAI a valorificat activă vizita la Inspectoratul General pentru Imigrări din România.

Pe agendă au fost puse în discuții analiza concretă a mecanismelor de planificare strategică și coordonare operațională aplicate în cadrul IGI, cu accent pe integrarea politicilor de migrație în procesele instituționale.

Consolidarea procedurilor de azil în Republica Moldova prin alinierea la standardele Uniunii Europene

În perioada 2–6 martie 2026, la sediul Inspectoratului General pentru Migrație (IGM), a avut loc o sesiune de lucru dedicată elaborării și armonizării procedurilor

operaționale standard (POS) în domeniul azilului, în concordanță cu evoluțiile recente ale cadrului normativ și de politici al Uniunii Europene. Ca rezultat al sesiunii, au fost elaborate două POS-uri.

Frontiere mai sigure și servicii moderne: a fost lansat proiectul „EU4Borders Security – Moldova”

Un consorțiu format din OIM Moldova, Agenția Centrală de Gestionare a Proiectelor (CPVA), Fondul de Solidaritate PL și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a lansat oficial proiectul „EU4Borders Security – Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană.

Proiectul vizează consolidarea securității frontierelor, simplificarea procedurilor și introducerea de tehnologii moderne pentru gestionarea migrației și a traficului transfrontalier.

„OIM aduce cu sine o vastă experiență în sprijinirea cadrelor de politici și a sistemelor operaționale în contexte similare, asigurând un progres durabil și orientat spre rezultate”,

**a declarat Ester Ruiz de Azua,
șefa misiunii OIM Moldova.**

Consolidarea operațiunilor vamale și de frontieră din Moldova prin predarea echipamentelor EUBAM

În urma încheierii Misiunii Uniunii Europene de asistență la frontieră în Moldova și Ucraina (EUBAM) la 30 noiembrie 2025, Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) a predat echipamente informatice și vehicule Poliției de Frontieră și Serviciului Vamal al Republicii Moldova.

Echipamentele transferate vor sprijini intervențiile operaționale specializate și activitățile de reacție rapidă, precum și vor îmbunătăți coordonarea și funcțiile administrative.

Monitorizare, evaluare și învățare: consolidarea capacității ODA de a evalua impactul programelor sale de sprijin

La 12 februarie 2026, OECD a lansat o nouă componentă a inițiativei „Consolidarea comerțului și a competitivității în țările Parteneriatului Estic (ETaC)”, finanțată de Uniunea Europeană, axată pe consolidarea modului în care ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului – evaluează sprijinul acordat întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri). Această componentă a proiectului este structurată în jurul unei serii de ateliere de consolidare a capacităților, care vor aborda: (i) fundamentele evaluării programelor, (ii) îmbunătățirea teoriilor schimbării și a analizei ex-ante, precum și (iii) conceptele și instrumentele esențiale pentru realizarea unor evaluări ex-post riguroase ale programelor.

Primul atelier, desfășurat la Chișinău, a reunit factori de decizie, manageri de programe și analiști pentru a regândi modul în care monitorizarea și evaluarea pot sprijini mai eficient procesul decizional. Dincolo de raportarea orientată spre conformitate, participanții au explorat modalități de integrare a unei abordări bazate pe „parteneriat de învățare” la nivelul organizației, în care dovezile sunt utilizate în mod continuu pentru a ajusta și îmbunătăți programele de sprijin pentru IMM-uri.

Prin discuții interactive și exemple concrete din portofoliul ODA, participanții au reflectat asupra a ceea ce funcționează, asupra aspectelor care rămân neclare și asupra informațiilor care lipsesc frecvent în evaluarea succesului programelor. De asemenea, au analizat modul în care factori precum selecția firmelor sau tendințele preexistente pot distorsiona rezultatele evaluării și cum abordări mai robuste, inclusiv proiecte-pilot și implementarea etapizată, pot contribui la generarea unor dovezi mai clare. Atelierul a introdus totodată instrumente practice pentru elaborarea unor politici care pot fi evaluate mai eficient încă din faza inițială.

Această inițiativă intervine într-un moment oportun, în contextul în care ODA își optimizează programele de sprijin și introduce noi scheme destinate start-up-urilor, întreprinderilor în creștere și companiilor orientate spre export. Prin consolidarea practicilor de monitorizare și evaluare, ODA urmărește să asigure că sprijinul public generează rezultate tangibile pentru mediul de afaceri din Republica Moldova.

Atelierul marchează începutul unui efort mai amplu de dezvoltare a unei culturi organizaționale bazate pe învățare în cadrul agenției, contribuind la fundamentarea unor decizii mai bine informate și la maximizarea impactului programelor de sprijin pentru IMM-uri la nivel național.

Curs de instruire privind Standardele Internaționale de Contabilitate pentru sectorul public

La 6 martie 2026, echipa Proiectului „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în identificarea și pregătirea proiectelor aferente implementării Acordului de Asociere” (Proiectul PPF), finanțat de Uniunea Europeană, a organizat o sesiune de instruire dedicată Standardului Internațional de Contabilitate în Sectorul Public IPSAS 24 – *Prezentarea informațiilor privind bugetul în situațiile financiare*.

La curs au participat funcționari din cadrul Direcției generale Trezoreria de Stat a Ministerului Finanțelor, în special din cadrul Direcțiilor metodologie și raportare, precum și reprezentanți ai Serviciului de dezvoltare a Standardelor Naționale de Contabilitate

în sectorul public. De asemenea, au fost prezenți reprezentanți ai Curții de Conturi și ai Direcției contabilitate din cadrul Ministerului Finanțelor.

Sesiunea de instruire a fost susținută de experții Proiectului PPF, Irina Grigoryan și Eugenia Busmachi, care au prezentat principalele prevederi ale standardului și au discutat aspecte practice privind aplicarea acestuia în contextul reformelor curente în domeniul contabilității în sectorul public din Republica Moldova.

Standardul IPSAS 24 poate fi accesat aici: https://ifacweb.blob.core.windows.net/publicfiles/2025-04/A33_IPSAS_24.pdf.

Atelier dedicat Standardelor Naționale de Contabilitate în Sectorul Public

La 3 martie 2026, Proiectul „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în identificarea și pregătirea proiectelor aferente implementării Acordului de Asociere” (Proiectul PPF), finanțat de Uniunea Europeană, a sprijinit organizarea celui de-al doilea atelier de diseminare a

două Standarde Naționale de Contabilitate în Sectorul Public (SNCSP). Evenimentul, găzduit de Ministerul Finanțelor, a reunit peste 80 de participanți, inclusiv funcționari și contabili-șefi din cadrul autorităților publice centrale și locale, precum și reprezentanți ai mediului academic.

În discursul de deschidere, Secretarul de stat Ion Gumene a menționat progresele înregistrate în cadrul reformei contabilității în sectorul public și a precizat că primele patru SNCSP, aprobate în decembrie 2025, urmează să fie aplicate obligatoriu de toate instituțiile publice începând cu anul 2027. Cele patru SNCSP aprobate în decembrie 2025 sunt disponibile pe portalul online al actelor legislative și normative naționale: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=152700&lang=ro. Un alt set compus din șapte standarde urmează să fie aprobat pe parcursul anului 2026. Secretarul de stat a exprimat aprecierea pentru suportul continuu acordat de echipa Proiectului PPF și a încurajat participanții să se implice activ în discuții și să împărtășească propuneri și observații pentru a asigura un proces de implementare bine coordonat al noilor SNCSP.

În cadrul atelierului, reprezentanții Direcției generale Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor au prezentat două proiecte de standarde: SNCSP „Imobilizări necorporale” și SNCSP „Imobilizări corporale”.

Sesiunile tehnice au fost urmate de un schimb interactiv de opinii, participanții adresând întrebări privind aplicarea acestor standarde. Reprezentanții Direcției generale Trezoreria de Stat, împreună cu experții Proiectului PPF, au oferit clarificări detaliate cu privire la aspectele tehnice specifice, contribuind la o mai bună înțelegere a standardelor.

Proiectul PPF va continua să acorde asistență tehnică pentru a oferi suport în procesul de implementare a SNCSP și pentru a consolida capacitatea instituțională a Ministerului Finanțelor.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Instruire privind aplicarea Standardelor Naționale de Contabilitate în sectorul public: provocări și soluții

În perioada 24–25 martie 2026, Proiectul „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în identificarea și pregătirea proiectelor aferente implementării Acordului de Asociere” (Proiectul PPF), finanțat de Uniunea Europeană, a susținut organizarea unei sesiuni de instruire dedicate aplicării a patru Standarde Naționale de Contabilitate în Sectorul Public (SNCSP), aprobate în decembrie 2025. Evenimentul a fost găzduit de Ministerul Finanțelor și a reunit

peste 50 de participanți, inclusiv funcționari și contabili din cadrul autorităților publice centrale.

În cadrul instruirii au fost abordate: *SNCSP privind Politicile Contabile, Modificările Estimărilor Contabile și Erorile, SNCSP privind Evenimentele Ulterioare Perioadei de Raportare, SNCSP privind Stocurile și SNCSP privind Provizioanele, Datoriile Contingente și Activele Contingente*, cu accent pe aplicarea lor în practică.

În discursul său de deschidere, Ion Gumene, Secretarul de Stat al Ministerului Finanțelor, a evidențiat progresele realizate în reforma contabilității sectorului public național, subliniind că aprobarea noilor standarde reprezintă un pas esențial în consolidarea procesului de reformă. Dl Gumene a precizat că etapa de implementare este complexă și necesită eforturi continue pentru întărirea capacităților instituționale. În acest context, a evidențiat importanța unor sesiuni de instruire precum aceasta, care sprijină aplicarea practică a standardelor și contribuie la avansarea cu succes a reformei. De asemenea, și-a exprimat recunoștința față de experții proiectului

PPF pentru suportul acordat în elaborarea standardelor și pentru contribuția lor la buna organizare a instruirii.

Pe parcursul celor două zile, participanții au analizat principalele prevederi ale standardelor și au discutat aspecte legate de aplicarea lor în practică, implicându-se în dezbateri, adresând întrebări și împărtășind experiențe din procesul de implementare.

Implementarea SNCSP face parte dintr-o strategie de reformă pe termen lung, care prevede introducerea graduală a unui set complet de 33 de standarde până în 2034, consolidând cadrul general al contabilității în sectorul public.

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERII

Uniunea Europeană a investit peste 20 de milioane de lei în primele cinci Sate Inteligente din Republica Moldova

Pentru prima dată, cinci localități din Republica Moldova au obținut statutul de Sate Inteligente, în urma unor investiții de peste 20 milioane de lei oferite de Uniunea Europeană, pentru modernizarea infrastructurii locale, eficientizarea serviciilor publice și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor.

Localitățile Larga din raionul Briceni, Coșnița din Dubăsari, Sipoteni din Călărași, Lozova din Strășeni și Mereni din Anenii Noi au beneficiat de granturi pentru implementarea unor soluții locale inovatoare și construcția de parcuri fotovoltaice.

Pe 26 martie 2026 a fost inaugurat oficial Satul Inteligent Lozova, din raionul Strășeni, în cadrul proiectului „EU4Moldova Rezilientă: Stat sigur, comunități puternice”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Solidarity Fund PL în Moldova.

În această localitate a fost construit un parc fotovoltaic cu o capacitate de 150 kW, care asigură energie verde pentru instituții și servicii publice esențiale – de la sistemele de apă și canalizare, până la instituții educaționale și iluminat public.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

„Acest proiect a schimbat mult modul în care funcționează comunitatea noastră. Am reușit să aducem soluții moderne, eficiente și prietenoase cu mediul, care răspund nevoilor oamenilor și creează perspective reale de dezvoltare pentru localitate”,

**a declarat primarul comunei Lozova,
Viorel Jardan.**

Transformarea Lozovei într-un Sat Inteligent a continuat prin implementarea unor soluții inovative, care depășesc nivelul de digitalizare existent în multe orașe din Republica Moldova:

- ▶ Stații de colectare și analiză a datelor meteo pentru agricultori, care contribuie la creșterea calității și cantității produselor agro-alimentare, prevenirea bolilor, precum și adaptarea la schimbările climatice;
- ▶ Contoare inteligente pentru apă, care permit citirea de la distanță a datelor și eficientizează gestionarea consumului de apă pentru peste 200 de gospodării;
- ▶ Stații inteligente de așteptare a transportului public, dotate cu panouri solare, iluminare autonomă și porturi USB;
- ▶ Sisteme de ventilare cu recuperare de căldură în instituțiile educaționale, pentru un mediu mai sănătos pentru copii;

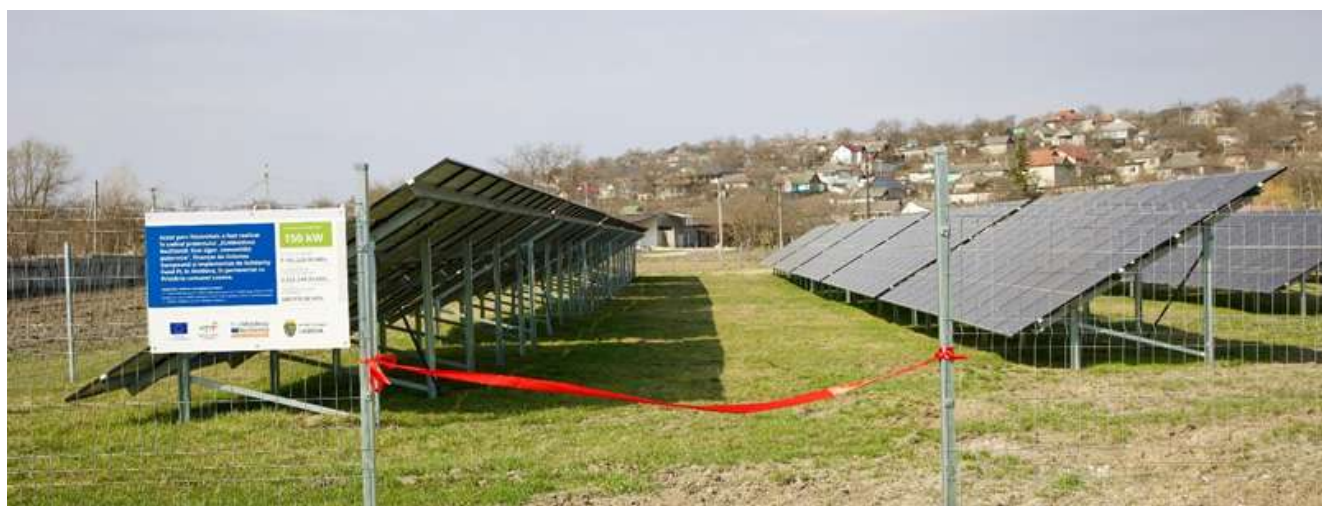
▶ Sistem de informare video, care facilitează comunicarea dintre administrația locală și cetățeni.

Menționăm că Lozova este una dintre cele cinci localități care au fost selectate de Solidarity Fund PL în Moldova pentru a deveni Sate Inteligente. Reprezentanții acestor primării au beneficiat de instruirii specializate și vizite de studiu în Spania și Estonia, pentru a dezvolta Strategii de Sate Inteligente adaptate nevoilor locale pe termen mediu și lung.

Fiecare comunitate a primit granturi de până la 1,5 milioane de lei pentru proiecte inteligente și aproximativ 3 milioane de lei pentru construcția parcurilor fotovoltaice, contribuția primăriilor a constituit circa 10%.

Lucrările au fost realizate în cadrul proiectului „EU4Moldova Rezilientă: Stat sigur, comunități puternice”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Solidarity Fund PL în Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Conectăm Moldova la infrastructura europeană. Cum Uniunea Europeană și Banca Europeană de Investiții sprijină modernizarea țării

Republica Moldova își modernizează infrastructura de transport și își consolidează legăturile cu Uniunea Europeană. Cu sprijinul Uniunii Europene și al Băncii Europene de Investiții, sunt pregătite proiecte

de importanță majoră, care vor schimba modul în care cetățenii călătoresc, cum ajung mărfurile la destinație și cum funcționează comerțul, atât cu Uniunea Europeană, cât și în regiune.

Drumuri mai bune, căi ferate modernizate și huburi logistice eficiente sunt astăzi priorități clare. În spatele acestor proiecte se află Facilitatea pentru Investiții în Conectivitate în Parteneriatul Estic (EPIC). Finanțată de UE și BEI, aceasta oferă expertiza necesară pentru ca inițiativele să fie bine planificate, aliniate la standardele europene și pregătite pentru finanțare. Modernizarea infrastructurii înseamnă, în esență, conexiuni mai bune între oameni, bunuri și oportunități.

Planul de Creștere pentru Moldova și investițiile în infrastructură

Pe măsură ce Moldova se apropie de Uniunea Europeană și se conectează la rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T), beneficiile devin tot mai vizibile. Călătoriile vor fi mai rapide și mai sigure, transportul de mărfuri - mai eficient, iar companiile vor avea acces mai ușor la piețele europene. În același timp, investițiile în infrastructură contribuie la soluții mai sustenabile, cu un impact redus asupra mediului.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Aceste eforturi sunt susținute prin Planul de Creștere pentru Moldova, un pachet financiar de 1,9 miliarde de euro oferit de Uniunea Europeană până în 2027. Până în prezent, peste 500 de milioane de euro au fost deja debursate, iar finanțarea continuă să sprijine reformele și investițiile în sectoare-cheie, inclusiv transportul.

„Planul de Creștere pentru Moldova reflectă angajamentul Uniunii Europene de a sprijini reformele și investițiile necesare pentru dezvoltarea țării. O infrastructură modernă pentru Moldova este o parte esențială a acestui efort, întrucât contribuie la conectarea țării la rețelele europene și la consolidarea economiei”,

a menționat Ambasadoarea Uniunii Europene în Republica Moldova, Iwona Piórko.

Printre direcțiile vizate de Planul de Creștere se numără modernizarea a peste 200 de kilometri de drum, construcția drumului Iași-Chișinău-Odesa, conectarea căilor ferate la rețeaua UE, precum și implementarea unor soluții moderne, precum sisteme inteligente de transport și programe de siguranță rutieră.

Totodată, aproximativ 7,7 milioane de euro sunt prevăzute pentru reforme în domeniul transporturilor și consolidarea rezilienței economice.

Moldova, pe harta principalelor conexiuni europene

Un obiectiv esențial este conectarea Republicii Moldova la Rețeaua TEN-T, sistemul care leagă orașe, porturi și centre economice din întreaga Europă prin drumuri, căi ferate, rute maritime și huburi logistice. Integrarea în această rețea deschide accesul la coridoarele europene majore și la oportunități de finanțare pentru dezvoltarea infrastructurii. Totodată, contribuie la stimularea comerțului, la atragerea investițiilor și la creșterea economică.

„Investițiile în infrastructură sunt esențiale pentru o economie mai competitivă și mai bine conectată la piețele europene. Prin proiectele pe care le sprijinim, Republica Moldova face pași concreți spre integrarea în rețelele europene și spre crearea unor oportunități reale de dezvoltare”,

a declarat Alberto Carlei, șeful reprezentanței Băncii Europene de Investiții în Republica Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Printre [proiectele de referință EPIC](#) se numără modernizarea centurii Chișinăului (sectoarele 4–6), a traseului M3, care leagă capitala de portul de la Dunăre, și a traseului R7, care conectează Republica Moldova cu Ucraina și România. Aceștia li se adaugă proiecte strategice precum linia feroviară Chișinău–Ungheni, care va deveni prima cale ferată electrificată din Moldova, construită la standarde europene, și construcția unui terminal multimodal de mărfuri la Chișinău.

Moldova, principalul beneficiar EPIC în regiune

Pregătirea proiectelor de infrastructură este esențială pentru transformarea acestora în investiții reale. În acest proces, facilitatea EPIC oferă autorităților din Republica Moldova expertiza necesară pentru dezvoltarea unor proiecte bine structurate.

„Pentru noi, este esențial să pregătim proiecte care răspund nevoilor reale ale oamenilor și economiei. Sprijinul oferit prin EPIC ne ajută să stabilim priorități

clare și să dezvoltăm proiecte care pot fi implementate și finanțate”,

a declarat ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Vladimir Bolea.

[Facilitatea EPIC](#) a fost lansată în 2022 de Comisia Europeană, Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Banca Mondială, inițiativa are ca scop îmbunătățirea conectivității în regiunea Parteneriatului Estic și între aceasta și Uniunea Europeană. Republica Moldova este astăzi principalul beneficiar al facilității EPIC în regiune, cu 10 proiecte sprijinite până în prezent (2 finalizate și 8 în derulare).

Cu sprijinul Uniunii Europene și al Băncii Europene de Investiții, Republica Moldova face pași rapizi spre o infrastructură modernă, o economie mai competitivă și o conexiune tot mai strânsă cu spațiul european.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Un atelier de tâmplărie, deschis cu sprijinul financiar al UE, a reunit o familie acasă

Ludmila Donica, economistă de 50 de ani din satul Mateuți, raionul Rezina, a transformat un vis de familie într-o afacere cu suflet și viitor. Inspirată de meseria tatălui ei și motivată de dorința de a-și reuni familia acasă, Ludmila a pus bazele unui atelier modern de tâmplărie. Astăzi, acesta crește și își găsește locul pe piață datorită muncii, pasiunii și sprijinului partenerilor de dezvoltare.

„Am înregistrat compania în 2023. Totul a pornit de la visul de a deschide un atelier de tâmplărie, continuând mica afacere a tatălui meu, care nu mai este în viață”,

povestește Ludmila Donica.

Tatăl ei a fost tâmplar toată viața, lucrând cu uneltele sale într-un mic atelier din gospodăria familiei.

Dorința de a păstra vie tradiția și amintirea tatălui a devenit o misiune personală pentru Ludmila, iar decizia nu a fost una pur economică, ci profund emoțională: „M-am gândit că, dacă lansez această afacere, fratele meu ar putea reveni în Moldova, căci urma să-și ia familia și să plece definitiv în Danemarca, unde muncea în ultima perioadă”,

relatează antreprenoarea.

Fratele Ludmillei a fost peste hotare timp de 15 ani și revenea acasă doar o dată pe an, de Crăciun sau de Paște.

Atelierul de tâmplărie a devenit puntea prin care frații s-au regăsit și au început să construiască un viitor comun, chiar în localitatea natală.

 UE-Moldova:
Împună mai puternici

Primul pas a fost găsirea unui spațiu potrivit. Atelierul a prins contur la incubatorul de afaceri din Rezina, un loc care oferă condiții bune pentru tinerii antreprenori și micile afaceri locale. Cu pași mici, echipa formată din Ludmila și fratele ei a început să producă primele obiecte din lemn.

O contribuție esențială la dezvoltarea atelierului a venit din partea Uniunii Europene, prin programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD. Programul a oferit echipament în valoare de peste 12.300 euro.

Utilajul permite realizarea unor produse complexe: gravuri personalizate, sculpturi tradiționale, obloane pentru ferestre, balustrade, mobilier de interior și exterior. Într-o piață competitivă, aceste elemente diferențiază afacerea și atrag tot mai mulți clienți.

Sprijinul financiar nu a fost singurul ajutor primit. Programul a inclus și sesiuni de instruire, mentorat și consiliere în domeniile cheie precum vânzări și promovare. Pentru Ludmila, economista la bază, dar fără experiență în industria lemnului, aceste instruirii au fost esențiale pentru dezvoltarea afacerii.

Astăzi, ea se ocupă de promovarea și administrarea afacerii, în timp ce fratele ei a preluat întreaga parte de producție. Deși nu are studii de specialitate, el a moștenit

îndemânarea tatălui și a completat-o cu cursuri de formare, devenind un adevărat meșter.

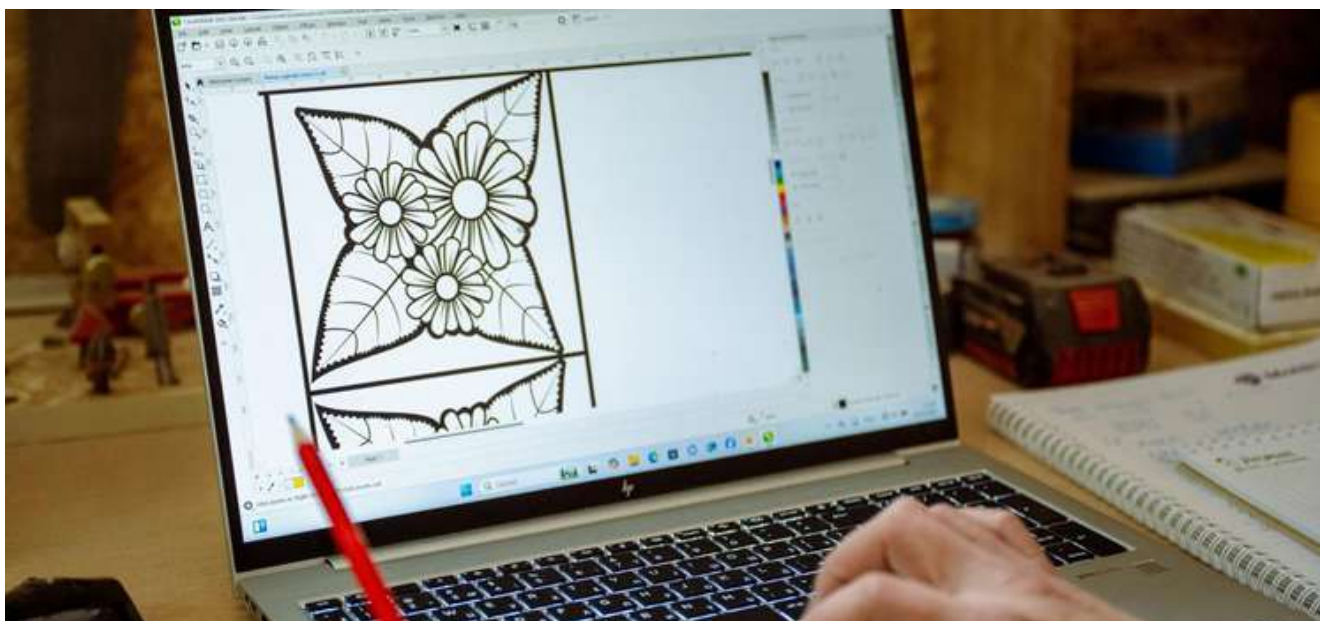
Afacere de familie, afacere de viitor

Un alt motiv de bucurie pentru Ludmila este implicarea întregii familii în proiect. Fiul ei, inspirat de activitatea atelierului, a ales să studieze prelucrarea lemnului la colegiu, ceea ce întărește convingerea că această afacere are nu doar prezent, ci și viitor.

„Acum toată familia este implicată în această afacere. Feciorul meu a intrat la colegiu, tot la această specialitate. Deci afacerea noastră are viitor.”

Planurile pentru perioada următoare sunt ambițioase. Vor să creeze cel puțin trei noi locuri de muncă, pentru a putea face față volumului tot mai mare de comenzi. În același timp, echipa poartă negocieri cu vinării locale pentru a furniza standuri din lemn pentru sticlele de vin – un produs de nișă, dar cu potențial mare în industria turismului vitivinicol.

Povestea Ludmillei Donica este mai mult decât un simplu succes antreprenorial. Este o dovadă că sprijinul potrivit, combinat cu determinare și valori puternice de familie, poate schimba destine și poate deveni un model inspirațional pentru cei care sunt încă departe de casă.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

O fermă la Vadul-Rașcov aduce prosperitate pentru întreaga comunitate

Timp de nouă ani a locuit și a studiat în Italia, iar acum trei ani s-a întors în Republica Moldova pentru a crește afacerea familiei sale. Denis Pruteanu are 26 de ani, locuiește în Chișinău și zilnic face naveta din Chișinău în Vadul-Rașcov, raionul Șoldănești, unde

familia sa deține o fermă. Tânărul antreprenor își dorește să înceapă o afacere în domeniul procesării cărnii, iar datorită finanțării oferite de programul Uniunii Europene „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD, este mai aproape de visul său.

Familia lui Denis deține peste 60 de hectare de pământ pe care cultivă cereale, iar pentru a le valorifica, acum câțiva ani a deschis o fermă.

„Acum șase ani, tatăl meu a lansat această afacere, dar nu a avut un plan de dezvoltare. După ce mi-am încheiat studiile în Italia, mi-am propus să dezvolt această afacere. Era nevoie de investiții mari. Am început să caut finanțare, a fost greu și anevoios”,

spune Denis.

Tânărul antreprenor a făcut planul de afaceri și a depus dosarul la o competiție anunțată de programul Uniunii Europene „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD Moldova. Datorită finanțării în valoare de peste 16.900 de euro, a reușit să doteze ferma cu cele mai performante utilaje procurate din Italia. De la utilaj pentru adăpare, hrană și ventilare a halei până la utilaj care aspiră cerealele într-un rezervor, le amestecă și le mărunțește, pentru ca, în final, animalele să le poată digera.

„Această susținere mi-a dat aripi și dorința de a crește această afacere. Datorită acestui sprijin am reușit să facem și logoul companiei. Brandingul este foarte important pentru că este procesul de creare și gestionare a identității noastre în mintea consumatorilor, adică a clienților noștri. Urmărim crearea unei conexiuni emoționale cu consumatorii, construirea loialității și, în cele din urmă, creșterea vânzărilor și a cotei de piață”,

explică antreprenorul.

Antreprenorul care își dorește să ofere doar produse organice

Tânărul își dorește să dezvolte un întreg lanț valoric: creșterea și prelucrarea cerealelor, creșterea animalelor și procesarea cărnii.

„În viitor aș vrea să fim certificați organic/bio la nivel internațional. Ca să faci un brand organic, trebuie să ai terenuri organice și să dai mâncare organică animalelor. Aceasta

e modalitatea de creștere, ca să ai carne organică. Noi avem totul, trebuie doar să tindem spre asta”,

mai spune Denis.

Anual, familia Pruteanu crește 150-200 de oi, capre și porci care sunt vândute procesatorilor, la un preț mult mai mic decât dacă ar avea magazinele proprii de carne. Tânărul antreprenor își dorește ca în viitorul apropiat să poată crește mai multe porcine și să înceapă procesarea cărnii, inclusiv să deschidă un restaurant chiar în satul Vadul-Rașcov.

„Vrem să prelucrăm carnea, să facem mezeluri. În câteva luni vom procura animale de prăsilă. Când mă aflu în Italia, am descoperit un sortiment vast de mezeluri. Aș vrea să fac mezeluri ca în Italia, dar în Republica Moldova”,

spune tânărul.

Locuri de muncă acasă

Odată cu deschiderea fermei în satul Vadul-Rașcov au fost create zece locuri de muncă, atât de necesare în localitatea aflată la

peste 100 de kilometri de Chișinău. În timp ce afacerea se va dezvolta, vor fi deschise și alte locuri de muncă pentru localnici.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Dacă vom începe procesarea, atunci vom crea și mai multe locuri de muncă. Orice om își dorește să rămână în țara sa, să muncească aici, să-și întemeieze o familie, să-și crească copiii. Asta îmi doresc și eu, tocmai de aceea am ales să mă reîntorc în Moldova”,

spune tânărul antreprenor.

Începând cu 2024, 20 de antreprenori, printre care și Denis, au primit suport din partea UE și PNUD pentru a-și crește sau lansa afacerea. Susținerea tinerilor antreprenori și a mediului de afaceri face parte dintr-un efort mai amplu al Uniunii Europene și PNUD de a consolida încrederea și de a promova dezvoltarea economică pe ambele maluri ale Nistrului.

Programul EU4Moldova: Comunități Locale - investiții europene contribuie la modernizarea infrastructurii și serviciile publice din raionul Leova

Un moment semnificativ în modernizarea infrastructurii și înregistrarea unui progres în dezvoltarea locală a fost atins în raionul Leova prin intermediul programului EU4Moldova: Comunități Locale, o inițiativă a Echipii Europa.

Cu sprijinul financiar din partea Uniunii Europene și al Guvernului Republicii Austria, instituțiile publice, gospodăriile și sectorul privat din satele Hănăsenii Noi, Sîrma și Școala Profesională din Leova au fost conectate la un nou sistem de canalizare. În plus, orașul Iargara și șase comunități învecinate beneficiază acum de un mediu mai curat și sigur. Aproximativ 7.078 de persoane au acces la infrastructură modernă de salubritate și servicii publice îmbunătățite.

Acest eveniment a reunit parteneri și beneficiari, marcând simbolic încheierea oficială a proiectelor din cadrul programului „EU4Moldova: Comunități Locale” în raionul Leova subliniind angajamentul Uniunii Europene de a îmbunătăți condițiile de viață, de a consolida infrastructura locală și de a promova dezvoltarea durabilă în regiunile Moldovei.

Investiția de 860.000 euro în dezvoltarea infrastructurii și echipamente a adus îmbunătățiri substanțiale în funcționalitatea sistemului, conectivitatea serviciilor publice, alimentare cu apă, canalizare și colectarea deșeurilor prin:

- ◆ Construcția a două stații locale de epurare de capacitate mică;
- ◆ Instalarea de noi grupuri sanitare în instituțiile publice și conectarea școlilor, grădinițelor, centrelor medicale și primăriilor la sistemul de canalizare local;
- ◆ În paralel, proiectul de Management al Deșeurilor Solide din orașul Iargara a venit ca un sprijin substanțial la consolidarea serviciilor publice locale prin donații de echipamente: camioane pentru colectarea deșeurilor, un încărcător pentru activități la depozitul de deșeuri, aproape 5.000 de pubele de diferite dimensiuni și culori, încurajând gospodăriile rurale să adopte practici de sortare a deșeurilor.

În rezultat, cetățenii beneficiază acum de sisteme îmbunătățite de apă și canalizare, acces sigur și fiabil la sursa de apă curată și un risc redus de boli transmise prin intermediul acesteia. Dincolo de beneficiile imediate pentru sănătate, infrastructura consolidată sprijină serviciile publice, reduce inegalitățile și pune bazele unei creșteri socio-economice pe termen lung. Totodată,

aceste investiții reprezintă, de asemenea, o piatră de temelie pentru avansarea cooperării inter municipale și amalgamării la nivel local, consolidând parteneriatele instituționale.

Pe termen lung, prin cultivarea responsabilității și asumării la nivel local, beneficiile acestor investiții esențiale nu doar că sunt menținute, ci continuă să crească, asigurând un viitor mai sănătos.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

154 de fermieri din Moldova instruiți privind cultura cânepii industriale cu sprijin ceh

Un total de 154 de fermieri din regiunile Centru, Nord și Sud ale Republicii Moldova au participat la o serie de seminare dedicate cultivării cânepii industriale, organizate la Chișinău, Bălți și Comrat în cadrul Inițiativei Echipa Europa „Sisteme Agroalimentare Sustenabile”.

Evenimentele au fost organizate de Agenția Cehă pentru Dezvoltare, în parteneriat cu Solidarity Fund PL în Moldova și parteneri naționali, având drept scop sprijinirea fermierilor în adoptarea practicilor agricole durabile și identificarea unor culturi alternative adaptate schimbărilor climatice.

Un element important al seminarelor a fost contribuția expertizei din Republica Cehă. Dr. Marie Bjelková, reprezentantă a Agritec Plant Research, a prezentat experiența statelor membre ale Uniunii Europene privind tehnologiile de cultivare, procesare și oportunitățile de piață ale cânepii industriale.

Participanții au primit informații despre întreg lanțul valoric, inclusiv alegerea semințelor, cerințele de cultivare, conformarea la standardele europene și importanța procesării pentru crearea valorii adăugate. Seminarele au oferit și un cadru de dialog între fermieri, experți și instituții.

Fermierii și-au exprimat interesul pentru testarea cânepii industriale ca o cultură rezilientă, cu potențial economic.

„Aceste seminare ne-au oferit cunoștințe practice și o mai bună înțelegere a potențialului cânepii industriale în Moldova”,

a menționat unul dintre participanți.

Evenimentele contribuie la consolidarea capacităților fermierilor și la promovarea practicilor agricole inovatoare și durabile, aliniate la standardele europene.

Inițiativa Echipa Europa „Sisteme Agroalimentare Sustenabile” este finanțată de Uniunea Europeană și Republica Cehă și implementată de Agenția Cehă pentru Dezvoltare, Solidarity Fund PL în Moldova și Centrul Leton de Consultanță și Formare Rurală.

EU4Innovation East lansează noi oportunități de finanțare pentru consolidarea ecosistemului startup-urilor din Moldova

EU4Innovation East a lansat un nou apel de propuneri de proiecte destinat consolidării ecosistemului antreprenorial din Republica Moldova. Finanțată de Uniunea Europeană

și cofinanțată de Guvernul Franței, inițiativa vizează sprijinirea startup-urilor pe întregul lor parcurs de dezvoltare – de la ideare și validare până la scalare și acces la investiții.

Apelul se adresează organizațiilor capabile să implementeze activități cu impact în ecosistem, inclusiv programe de incubare și accelerare, mentorat, dezvoltarea talentelor și organizarea de evenimente dedicate inovării. Scopul este crearea unui mediu mai coerent și rezilient, care să permită startup-urilor să crească și să concureze la nivel internațional.

În parteneriat cu Moldova Innovation Technology Park (MITP), EU4Innovation East a contribuit la crearea Fondului pentru Startupuri și Inovare. De asemenea, proiectul a lansat un apel de proiecte în valoare de 1 milion de euro pentru susținerea programelor de incubare,

accelerare, dezvoltare a talentelor și pregătire pentru atragerea investițiilor. Aflat în prezent în faza de elaborare, fondul va defini structura, criteriile de eligibilitate și modul de operare în urma consultărilor cu actorii din ecosistem.

Odată lansat, fondul va oferi sprijin financiar direct startup-urilor, contribuind la dezvoltarea companiilor cu potențial ridicat și la consolidarea poziției Moldovei ca hub emergent de inovare în regiune.

Prin aceste inițiative, EU4Innovation East își reafirmă angajamentul de a construi un ecosistem de inovare dinamic, incluziv și sustenabil în Republica Moldova.

„Persp@ctive” pentru afacerea dulce a lui Alexandru Socolov, antreprenor din mediul rural, cu susținerea programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor

Alexandru Socolov, un tânăr din satul Răzeni, și-a descoperit pasiunea pentru apicultură încă din copilărie, în prisaca bunicului. Hotărât să ducă mai departe această tradiție, el a pus bazele propriei stupine și a început să-și dezvolte afacerea, în ciuda resurselor limitate și a provocărilor specifice mediului rural.

Cu sprijinul programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor, prin proiectul „Persp@ctive”, implementat de Asociația Obștească „Eco-Răzeni” și în colaborare cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), Alexandru a beneficiat de instruire, mentorat și oportunități de finanțare, care i-au permis să-și extindă stupina la 50 de familii de albine și să-și dezvolte afacerea.

Astăzi, Alexandru este un exemplu pentru alți tineri din mediul rural, demonstrând că, prin educație, perseverență și sprijin adecvat, ideile pot deveni afaceri sustenabile. Prin parcursul său, el contribuie la dezvoltarea comunității locale și încurajează alți tineri să-și valorifice potențialul antreprenorial.

Vis cu „Persp@ctive” pentru o Ana Topor, croitoreasă devenită antreprenoare cu suportul programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor

Ana Topor din satul Puhoi a crescut cu pasiunea pentru croitorie, inspirată de mașina de cusut moștenită din familie. Deși și-a dorit să transforme acest hobby într-o afacere, lipsa resurselor și a experienței antreprenoriale i-au îngreunat începutul.

Prin programul EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor, în cadrul proiectului „[Persp@ctive](#)” implementat de Asociația Obștească „[Eco-Răzeni](#)”, Ana a participat la instruiți și sesiuni de mentorat care au ajutat-o să înțeleagă cum să-și dezvolte o afacere. Astăzi, ea conduce propriul atelier de croitorie, unde oferă servicii variate, de la reparații vestimentare la broderii și retapițare.

Ana are un mesaj pentru tinerii care încă sunt nesiguri în privința viitorului lor:
„Tinerilor le-aș spune să iasă din zona de confort, să nu le fie frică să încerce, să participe la astfel de proiecte. Acolo înțelegi că un hobby poate deveni un vis împlinit.”

Timp valorificat cu „Persp@ctive” pentru Andrei Cebotaru, un antreprenor din Ruseștii Noi

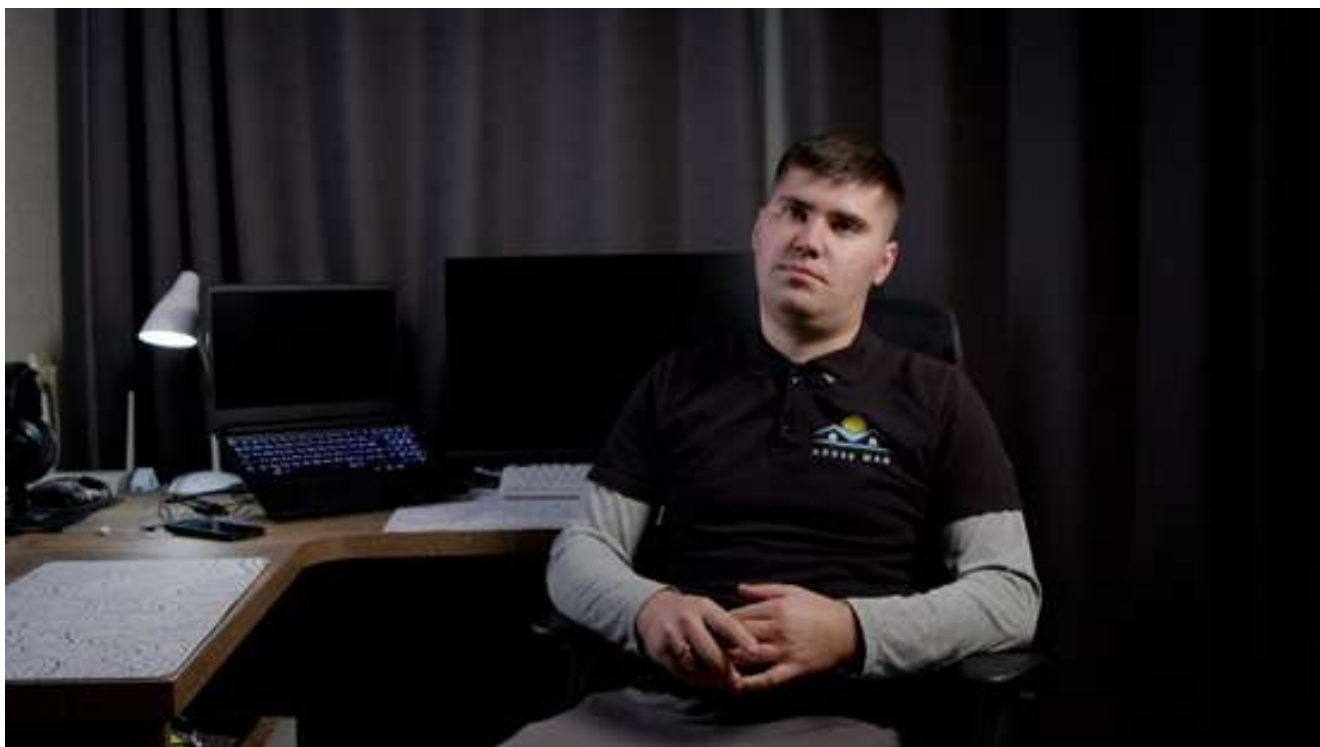
Andrei Cebotaru din Ruseștii Noi, pompier la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, a început antreprenoriatul din dorința de a-și valorifica timpul liber. Activitatea sa, axată pe curățarea și vopsirea diferitor suprafețe – garduri, acoperișuri și pavaje – răspunde unei nevoi reale din comunitatea rurală, însă la început îi lipseau cunoștințele necesare pentru a-și dezvolta afacerea.

Prin programul EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor, în cadrul proiectului „Persp@ctive” implementat de Asociația Obștească „Eco-Răzeni” și în colaborare cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), Andrei a participat la instruirii care l-au ajutat să-și structureze ideile și să înțeleagă cum să-și planifice și gestioneze afacerea. Astăzi, el își dezvoltă activitatea cu mai multă claritate și încredere, iar experiența acumulată îl motivează să meargă mai departe.

Pentru Andrei, experiența „Persp@ctive” a fost una de învățare și creștere.

Mesajul lui pentru alți tineri este: „Cred că cel mai mare eșec este să nu încerci să faci ceva. Nu are cum să nu-ți iasă ceva, dacă tu te dedici 100% în această activitate, indiferent care ar fi ea.”

UE sprijină consolidarea capacităților de prognoză economică

În anul 2025, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a implementat un nou model de proiecții și prognoză macroeconomică. Dezvoltat în cadrul proiectului finanțat de UE „Moldova este Europa – Sprijin pentru Integrarea în UE”, modelul oferă un cadru integrat pentru prognozarea principalilor indicatori economici, corelând tendințele externe cu evoluțiile din economia reală și de pe piața muncii. Pentru anul 2026 sunt planificate îmbunătățiri suplimentare, cu accent pe aprofundarea analizei fluxurilor de capital și a fluxurilor financiare.

Modelul a contribuit la elaborarea [Programului de Reformă Economică al Republicii Moldova pentru perioada 2026-2028](#). Acesta va sprijini ministerul în evaluarea condițiilor și perspectivelor macroeconomice, contribuind astfel la alinierea obiectivelor economice la resursele publice disponibile.

Prin consolidarea planificării economice, Uniunea Europeană sprijină Republica Moldova în eforturile sale de a construi o economie mai rezilientă, locuri de muncă mai bune și un nivel de trai îmbunătățit, în timp ce avansează pe calea integrării europene.

Circa 100 de antreprenori din regiunile centrale ale Moldovei au fost instruiți cum să lanseze și să gestioneze o afacere, cu sprijinul UE

În jur de 100 de antreprenori începători din regiunile centrale ale Moldovei au participat la un curs de instruire de trei zile, organizat la Orhei, în perioada 10-12 februarie 2026. Evenimentul a fost organizat în cadrul

proiectului finanțat de UE „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”, în parteneriat cu Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal și publicația Monitorul Fiscal „FISC.md”.

Participanți din Orhei, Telenești, Criuleni, Sîngerei și Rezina au luat parte la sesiuni interactive și practice unde au fost ghidați pas cu pas prin elementele esențiale pentru a lansa și a gestiona o afacere. Aceștia au învățat cum să înregistreze oficial o companie, să parcurgă procesul de achiziții publice, să respecte cerințele fiscale și de contribuții sociale și să gestioneze operațiunile de import și export. Instruirea a abordat, de asemenea, provocările zilnice cu care se confruntă antreprenorii, inclusiv legislația muncii, securitatea la locul de muncă, taxele locale și de mediu, managementul financiar, contabilitatea și comunicarea eficientă în afaceri. Experți de la Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat și contabili practicanți au oferit participanților îndrumări practice și aplicabile.

Toți participanții au primit certificate de finalizare a instruirii, evidențiind implicarea și angajamentul lor în dezvoltarea abilităților de antreprenoriat.

Instruirea de la Orhei a marcat a cincea rundă a Programului de Formare pentru Antreprenorii de Start-Up, lansat în 2025, la care au participat deja 450 de persoane la nivel național. Programul face parte dintr-o serie de sesiuni care au loc în șase regiuni ale Moldovei în 2026, continuând sprijinul Uniunii Europene pentru consolidarea antreprenoriatului local și dezvoltarea unui mediu de afaceri robust. Viitoare sesiuni de instruire vor avea loc în Căușeni, Edineț, Ungheni și Comrat, între aprilie și august 2026.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Afacere locală în expansiune cu sprijin internațional: primul beneficiar al produsului de finanțare „FACEM Impact”

Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, fondată de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, anunță că, în luna februarie 2026, a emis prima decizie de finanțare în cadrul produsului de finanțare „FACEM Impact”, parte a proiectului „Facilitatea de Dezvoltare a IMM-urilor din Republica Moldova”, finanțat de Guvernul Germaniei prin intermediul Băncii Germane de Dezvoltare (KfW).

Primul beneficiar este un antreprenor din Chișinău, care conduce o companie cu 12 angajați, activează în domeniul comerțului cu ridicata al echipamentelor și furniturilor pentru sisteme de încălzire și apă. Finanțarea, obținută prin intermediul băncii partener Victoriabank, va fi utilizată pentru extinderea afacerii, inclusiv achiziția unui imobil necesar producerii stațiilor de pompare și clorinare a apei, precum și pentru depozitarea stocurilor.

Valoarea creditului acordat este de 5 milioane de lei, în timp ce investiția totală planificată ajunge la 17 milioane de lei. Contractul de credit a fost semnat pentru o perioadă de 10 ani. Pentru a facilita accesul la finanțare, antreprenorul beneficiază și de o garanție financiară de aproximativ 1,74 milioane de lei, oferită prin Fondul de Garantare a Creditelor din cadrul ODA, care preia parțial riscul de credit.

Programul „FACEM Impact” este disponibil pentru IMM-uri prin șase bănci comerciale: Victoriabank, Energbank, OTP Bank, MAIB, Moldindconbank și ProCredit Bank. Finanțarea este acordată în lei moldovenești prin Fondul pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM) din cadrul ODA.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Antreprenorii pot accesa până la 5 milioane de lei, cu o dobândă fixă începând de la 4% anual și o perioadă de rambursare de până la 10 ani, stabilită împreună cu banca finanțatoare. Totodată, pot fi negociate perioade de grație la rambursare a creditului, iar bunurile și serviciile achiziționate din credit pot beneficia de scutire de TVA cu drept de deducere. Proiectele investiționale pot fi finanțate din diverse surse, inclusiv și prin granturi sau garanții financiare, conform programelor gestionate de ODA.

Pentru implementarea produsului de finanțare „FACEM Impact”, Guvernul Republicii Federale Germania a alocat un sprijin financiar total de 10,7 milioane de euro, prin intermediul Ministerului Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), fondurile fiind gestionate de Banca Germană de Dezvoltare (KfW).

Această contribuție are caracter de asistență nerambursabilă și urmărește stimularea dezvoltării durabile a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova.

În această vară încep lucrările de renovare la două spitale din Moldova, finanțate din fonduri europene

Lucrările de renovare la două spitale din Chișinău, Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman” și Spitalul Clinic de Psihiatrie, urmează să înceapă în vara anului 2026, în cadrul Proiectului Eficiența Energetică în Republica Moldova. Aceste două spitale sunt primele dintr-un program mai amplu, care vizează modernizarea a zece

instituții medicale din Moldova, realizat cu sprijin european, pentru a deveni mai eficiente energetic. Inițiativa are ca scop reducerea consumului de energie, îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru peste zece mii de angajați din sistemul medical și crearea unor condiții mai bune pentru cei peste un milion de pacienți tratați anual.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Spitale mai eficiente energetic, confort pentru pacienți și angajați

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană (UE), Banca Europeană de Investiții (BEI) și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), cu un buget total de 72,4 milioane de euro. În prima etapă, toate spitalele incluse în program au fost evaluate prin audituri energetice detaliate, pentru a analiza starea clădirilor și a identifica intervențiile necesare. Pe baza acestor evaluări, au fost dezvoltate soluții de renovare adaptate fiecărei instituții.

Acestea includ măsuri precum izolarea termică a clădirilor, înlocuirea ferestrelor și ușilor, modernizarea sistemelor de încălzire, ventilație și climatizare, îmbunătățirea iluminatului, precum și lucrări pentru respectarea standardelor de siguranță în caz de incendiu și accesibilitate. Lucrările urmează a fi realizate în conformitate cu reglementările naționale și standardele europene.

Procedurile de achiziție pentru primele două spitale au fost deja lansate, după care urmează etapa de evaluare a ofertelor și selectarea companiei care va fi responsabilă de implementarea măsurilor propriu-zise. Conform estimărilor actuale, lucrările ar urma să înceapă la începutul verii anului 2026.

Ce schimbări vor avea loc?

La Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”, lucrările se vor desfășura

în blocul 2, o clădire care nu a mai fost renovată de aproape 40 de ani. În prezent, aceasta pierde multă energie și are sisteme de ventilație învechite. Intervențiile vor acoperi aproximativ 3.500 m² și sunt estimate să reducă consumul de energie cu circa 30%. De asemenea, va fi instalat un sistem fotovoltaic cu o capacitate de 40 kW.

Clădirile Spitalului Clinic de Psihiatrie, construite în anii 1980, nu mai corespund cerințelor actuale și consumă multă energie. Lucrările vor avea loc în blocul principal și în secția pentru copii și sunt estimate să reducă consumul de energie cu aproximativ 50%. În cadrul proiectului va fi instalat și un sistem fotovoltaic cu o capacitate de 235 kW.

Un program ambițios pentru modernizarea spitalelor din Moldova

Proiectul Eficiența Energetică în Republica Moldova este o inițiativă amplă care urmărește îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor publice. Acesta vizează zece spitale republicane, dintre care nouă sunt situate în Chișinău și unul în Bălți.

Prin acest proiect, se urmărește reducerea costurilor energetice, diminuarea emisiilor de CO₂ și îmbunătățirea calității infrastructurii medicale din țară. Acesta este implementat de Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii din Moldova, în cooperare cu Centrul Național pentru Energie Durabilă, sub egida Ministerului Energiei al Republicii Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EcoVoucher: încă 3.000 de familii din Moldova au șansa să-și reducă facturile la energie

Începând cu 30 martie 2026, alte 3.000 de gospodării vulnerabile din Moldova pot beneficia de un EcoVoucher – un voucher în valoare de 6.000 de lei, care acoperă până la 70% din costul unui frigider sau al unei mașini de spălat noi, eficiente energetic. Ediția este lansată de Centrul Național pentru Energie Durabilă, finanțată de UE prin proiectul E4M, implementat de GIZ, cu un buget de un milion de euro.

Logica programului e simplă: predai un electrocasnic vechi, cu un consum ridicat de energie, și primești sprijin să cumperi unul mai bun. De la lansarea programului și până acum, peste 40.000 de electrocasnice au fost înlocuite în toată țara. Economia cumulată de energie electrică depășește deja 6,5 milioane kWh – echivalentul a circa 24 de milioane de lei rămași în buzunarele gospodăriilor. Pe durata întregii lor vieți utile, aparatele deja instalate sunt estimate să genereze economii anuale de 8,15 milioane kWh, adică aproximativ 30 de milioane de lei pe an.

Ediția din acest an lărgeste cercul beneficiarilor. Prioritate au familiile cu mai mulți copii și persoanele de peste 63 de ani, iar în premieră, 10% din vouchere sunt rezervate persoanelor cu dizabilități severe, alocate în funcție de nevoile concrete ale fiecărei gospodării.

Pot beneficia de program gospodăriile înregistrate în sistemul informațional „Vulnerabilitate Energetică”. Beneficiarii vor fi notificați prin SMS sau e-mail și își vor putea accesa voucherul prin platforma compensatii.gov.md.

Case mai calde, facturi mai mici: Cum renovările finanțate de UE și Germania schimbă viețile oamenilor din Moldova

Pentru familii precum Anghelleanu din s.Pîrlița, Radu din s.Bănești sau Berlinschi din s.Stețcani, iarna aceasta a fost altfel - mai caldă, mai liniștită și mult mai puțin costisitoare. Locuințele lor se numără printre primele 42 de case unifamiliale renovate în cadrul fazei-pilot a Fondului pentru Eficiență Energetică în Sectorul Rezidențial (FEERM), cu sprijinul Uniunii Europene și al Germaniei, prin proiectul „Eficiență Energetică și Energii Regenerabile pentru Moldova” (E4M), implementat de GIZ.

Înainte de renovare, menținerea căldurii în casă se egala cu alimentarea sobei de șase-sapte ori pe zi și să cheltuieli de 20.000–25.000 de lei pe lemne în fiecare iarnă. Astăzi, aceleași familii încălzesc locuința de două-trei ori pe zi, la costuri mult mai mici, menținând o temperatură constantă de 23–24°C. Familia Radu și-a redus cheltuielile cu lemnele de aproape patru ori; familia Berlinschi a consumat jumătate din cantitatea obișnuită de lemne, deși suprafața încălzită a crescut.

Lucrările de renovare, precum izolarea termică a pereților și acoperișului, hidroizolarea, modernizarea sistemului de încălzire, montarea de ferestre și uși noi, au fost adaptate fiecărei gospodării în parte, pe baza unui audit energetic. Pentru familiile vulnerabile, 95% din costuri sunt acoperite: 50% de UE și Germania prin MREEF, 45% din Fondul de Reducere a Vulnerabilității Energetice, iar beneficiarii contribuie cu doar 5%.

Citiți poveștile complete ale familiilor [Anghelleanu, Radu](#) și [Berlinschi](#) și aflați, chiar din cuvintele lor, ce a însemnat o casă mai caldă în această iarnă.

Faza-pilot este doar începutul. Zeci de alte gospodării din toată Moldova urmează să beneficieze de renovări similare în 2025, pe măsură ce programul se extinde și tot mai multe familii au ocazia să-și scrie propria poveste.

Cea mai mare grădiniță din UTA Găgăuzia a fost renovată și eficientizată energetic cu suportul Uniunii Europene

Aproape 300 de copii și 36 de cadre didactice beneficiază astăzi de un mediu educațional modern, sigur și eficient energetic, în urma

unor ample lucrări de renovare realizate la cea mai mare instituție de educație timpurie din UTA Găgăuzia.

Grădinița nr. 8 „Andrieș” din Ceadâr-Lunga a fost renovată în cadrul proiectului „EU4Moldova Rezilientă: Stat sigur, comunități puternice”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Solidarity Fund PL în Moldova. Bugetul total al lucrărilor a fost de aproximativ 6 milioane de lei, dintre care circa 4 milioane de lei au fost alocate de UE.

Lucrările au inclus izolarea termică a clădirii, modernizarea sistemului interior de încălzire, precum și instalarea panourilor fotovoltaice cu o capacitate de 30 kW, care vor contribui la reducerea costurilor operaționale, utilizarea energiei verzi și diminuarea emisiilor de CO₂. Totodată, a fost renovată o încăpăre pentru păstrarea produselor alimentare, iar teritoriul adiacent grădiniței a fost complet amenajat – cu alei, trotuare, căi de acces și o scenă în aer liber, destinată activităților educaționale și culturale.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Grădinița este frecventată de 278 de copii, organizați în 13 grupe, cu vârste între 1 și 7 ani, inclusiv copii cu necesități educaționale speciale și copii refugiați din Ucraina.

La evenimentul de inaugurare a participat și Ambasadoarea Uniunii Europene în Republica Moldova, Iwona Piórko, care a subliniat impactul concret al investițiilor UE în viața comunităților locale.

Renovarea Grădiniței „Andrieș” face parte dintr-un total de cinci proiecte de revitalizare urbană implementate de Solidarity Fund PL în Moldova, cu sprijinul Uniunii Europene, în cadrul inițiativei „EU4Moldova Rezilientă”.

Bugetul total al proiectelor de revitalizare urbană finanțate de Uniunea Europeană depășește 17 milioane de lei. Investiții similare au fost realizate în orașele Rîșcani, Nisporeni, Hîncești și Cimișlia.

Consumatorii mari din Moldova se pregătesc pentru deschiderea pieței gazelor în aprilie

La 19 februarie, la Chișinău, companii din sectorul gazelor, autorități de reglementare, instituții publice și mari consumatori s-au reunit pentru a se pregăti în vederea deschiderii parțiale a pieței gazelor din Moldova, programată pentru 1 aprilie 2026. Acest moment marchează un pas major în consolidarea securității energetice a țării și în reducerea dependenței de furnizori unici, în contextul vulnerabilităților evidențiate în timpul crizei energetice din 2021–2022.

Evenimentul, coorganizat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și Secretariatul Comunității Energetice,

în cadrul proiectului „Independența și Reziliența Energetică a Moldovei” (MEIR), finanțat de Uniunea Europeană, a reunit peste 300 de participanți. Scopul acestuia a fost pregătirea marilor consumatori non-casnici pentru a opera în noile condiții de piață aliniate la normele UE. Acești consumatori, care includ companii din sectorul energiei electrice și termice, operatori industriali și utilizatori comerciali, reprezintă aproximativ 55% din cererea națională de gaze. Începând cu 1 aprilie 2026, pentru această categorie vor fi eliminate treptat prețurile reglementate la gaze.

Sprrijinită de extinderea infrastructurii regionale și a interconectărilor, reforma este așteptată să contribuie la diversificarea

surselor de aprovizionare, atragerea investițiilor și asigurarea unor livrări de gaze mai stabile și mai accesibile.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Familia Berlinschi din Stețcani a redus de 2 ori cheltuielile pentru încălzire datorită reabilitării energetice a locuinței prin programul guvernamental FEERM

Iarna aceasta, familia Berlinschi din satul Stețcani, raionul Criuleni, s-a bucurat de economii semnificative la încălzire. Casa lor a fost reabilitată energetic prin Programul guvernamental Fondul pentru Eficiență

Familia Berlinschi crește cinci copii și locuiește împreună cu bunicii în aceeași gospodărie. Iurie Berlinschi, agricultor de meserie, știe cât de important este să menții costurile gospodăriei sub control, mai ales iarna, când lemnele sunt o cheltuială semnificativă.

În anii precedenți, menținerea căldurii în casa familiei Berlinschi presupunea alimentarea frecventă a sobei și un consum ridicat de lemne. Cu sprijinul Programului FEERM, locuința lor a beneficiat de lucrări esențiale: hidroizolarea soclului, termoizolarea pereților și izolarea termică a acoperișului. 50% din cheltuieli au fost finanțate de Uniunea Europeană și Guvernul Germaniei, alte 45% au fost acoperite din Fondul de vulnerabilitate energetică, iar familia a contribuit cu doar 5% din costul total al lucrărilor. Aceste intervenții reduc pierderile de căldură și protejează locuința împotriva umezelii.

Energetică în sectorul Rezidențial (FEERM), iar rezultatele s-au văzut imediat: consumul de lemne pentru încălzire a scăzut de două ori față de anii anteriori, iar temperatura din casă se menține constantă între 23–24°C.

După renovare, casa reține mai bine căldura, iar temperatura din interior este stabilă și confortabilă.

Potrivit soților Berlinschi, chiar și în perioada de ger puternic, consumul de lemne pe perioada rece a fost de două ori mai mic decât în anii precedenți, deși suprafața încălzită în casă s-a majorat. Totodată, temperatura din casă se menține constantă între 23–24°C.

Pentru familie, aceasta înseamnă nu doar economii la încălzire, ci și mai mult confort în viața de zi cu zi, fără grija că frigul ar putea pătrunde în casă.

„Iarna aceasta a fost mult mai cald în casă, iar soțul mult mai rar a alimentat soba cu lemne”,

spune Veronica Berlinschi.

Izolarea acoperișului aduce avantaje pe tot parcursul anului. Datorită lucrărilor efectuate, etajul al doilea, care anterior se încălzea excesiv în zilele caniculare, devine acum un spațiu confortabil, iar copiii îl pot folosi mai mult pentru diverse activități.

În același timp, protecția împotriva variațiilor mari de temperatură contribuie la durabilitatea construcției și la menținerea unui climat interior sănătos pentru întreaga familie.

Astfel, investiția realizată prin Programul FEERM nu aduce beneficii doar pe termen scurt, ci creează condiții mai bune de trai pe termen lung.

Lucrările de renovare pentru casa familiei Berlinschi au fost realizate prin Fondul pentru Eficiență Energetică în sectorul Rezidențial din Moldova (FEERM), gestionat de Centrul Național pentru Energie Durabilă, cu sprijinul Uniunii Europene și al Guvernului Germaniei prin proiectul „Eficiență Energetică și Energii Regenerabile pentru Moldova” (E4M). Pentru gospodăriile cu vulnerabilitate energetică ridicată, programul acoperă 95% din costurile eligibile, iar contribuția beneficiarilor este de doar 5%.

Familia Berlinschi se bucură deja de mai mult confort și economie, iar alte zeci de gospodării vulnerabile energetic din întreaga țară au beneficiat de lucrări similare prin programul FEERM.

Informații utile:

<https://cned.gov.md/ro/feerm>.

Programul FEERM este dezvoltat de Guvernul Republicii Moldova cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, implementat de către Centrul Național pentru Energie Durabilă și Ministerul Energiei, susținut financiar prin proiectul „Eficiență Energetică și Energii Regenerabile pentru Moldova” (E4M). E4M este implementat de GIZ împreună cu Guvernul Republicii Moldova, finanțat de Guvernul Germaniei și cofinanțat de Uniunea Europeană, Norvegia și Danemarca. Această componentă este finanțată de Uniunea Europeană.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

O iarnă mai caldă pentru familia radu din satul Bănești grație programului de stat FEERM

27 februarie 2026, Chișinău - Pentru numeroase familii din mediul rural, asigurarea unei temperaturi confortabile în locuință înseamnă efort și cheltuieli considerabile în sezonul rece. Pierderile de căldură prin pereți, acoperiș sau fundație cresc semnificativ consumul de energie. Datorită programului guvernamental Fondul pentru Eficiență Energetică în sectorul Rezidențial din Moldova (FEERM), pentru familia Radu din satul Bănești iarnă aceasta a fost prima în care locuința a rămas caldă, iar diferența de cost pentru încălzire s-a simțit din primele săptămâni.

Familia Radu din raionul Telenești, satul Bănești, crește patru copii - trei fete și un băiat. Cristina Radu, profesoară de tehnologie la școala din sat, spune că locuința lor a fost mereu un spațiu deschis: pe lângă propriii copii, prietenii acestora petrec frecvent timp în casă și curte, fac teme și proiecte împreună.

Până în această iarnă, sezonul rece însemna griji constante legate de încălzire și cheltuieli mari pentru lemne. Pentru a menține temperatura în casă, soba era alimentată de 6-7 ori pe zi, iar costurile ajungeau la 20.000 - 25.000 de lei pe sezon.

Familia Radu
s. Bănești, r. Telenești

FEERM
Fondul pentru Eficiență Energetică
în sectorul Rezidențial din Moldova

Logo Government of Moldova, CNEC, Ministry of Energy, European Union, Norway

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Chiar și așa, căldura în casă nu era uniformă, iar diminețile începeau cu aceeași rutină - focul trebuia reaprins.

Condițiile de trai s-au schimbat semnificativ după ce familia a fost selectată ca beneficiar al programului FEERM. Prin acest program, locuința a fost reabilitată energetic - pereții au fost termoizolați, fațada renovată, ușa de la intrare schimbată, iar în casă a fost instalat un cazan și calorifere noi. Rezultatul s-a simțit din prima iarnă - căldura se menține uniform în toate încăperile, iar temperatura rămâne constantă la 23-24°C, deși cazanul este alimentat doar de 2-3 ori pe zi. Cheltuielile pentru lemne au scăzut aproape 4 ori, ajungând la aproximativ 6.000-7.000 de lei în acest sezon rece.

Contribuția proprie a familiei a fost de 5% din valoarea lucrărilor. Pentru familia Radu această investiție începe deja să se reflecte în economiile realizate.

Cristina Radu spune că diferența se simte mai ales în viața de zi cu zi:

„Acum, când vin copiii acasă și se adună toți în sufragerie, este cald și bine peste tot. Nu mai stăm cu grija că trebuie să mai punem lemne sau că se răcește casa peste noapte. Avem liniște și confort, iar asta pentru noi înseamnă foarte mult.”

Specialiștii implicați în proiectele de eficiență energetică explică faptul că, în mediul rural, cele mai mari pierderi de căldură apar prin pereții neizolați, acoperișurile insuficient protejate și zonele vulnerabile ale soclului și fundației. În multe locuințe, sistemele de încălzire sunt depășite, iar consumul ridicat de combustibil nu compensează pierderile constante de energie.

Din acest motiv, înainte de orice renovare, pentru fiecare casă se efectuează un audit energetic detaliat, care identifică sursele principale de pierderi și recomandă măsurile cu cel mai mare impact. Renovările sunt planificate astfel încât modernizarea sistemului de încălzire să fie corelată cu îmbunătățirea anvelopei clădirii, asigurând rezultate durabile și confort constant pentru întreaga familie.

Lucrările au fost realizate în cadrul Fondului pentru Eficiență Energetică în sectorul Rezidențial din Moldova (FEERM), gestionat de Centrul Național pentru Energie Durabilă. Pentru acest proiect pilot Uniunea Europeană a alocat un buget de 1 milion de euro.

Pentru gospodăriile cu grad ridicat de vulnerabilitate energetică, programul acoperă 95% din costurile eligibile: 50% sunt finanțate de Uniunea Europeană și Guvernul Germaniei prin FEERM, 45% provin din Fondul de vulnerabilitate energetică, iar contribuția beneficiarilor este de 5%.

În această iarnă, primele 42 de familii beneficiază deja de case mai eficiente, iar alte zeci de gospodării vulnerabile energetic din întreaga țară vor beneficia de lucrări similare prin FEERM pe parcursul acestui an.

Informații utile:

<https://cned.gov.md/ro/feerm>

Linia verde a CNED: 0 8005 5005

Programul FEERM este dezvoltat de Guvernul Republicii Moldova cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, implementat de către Centrul Național pentru Energie Durabilă și Ministerul Energiei, susținut financiar prin proiectul „Eficiență Energetică și Energii Regenerabile pentru Moldova” (E4M). E4M este implementat de GIZ împreună cu Guvernul Republicii Moldova, finanțat de Guvernul Germaniei și cofinanțat de Uniunea Europeană, Norvegia și Danemarca. Această componentă este finanțată de Uniunea Europeană.

Cooperare transfrontalieră pentru dezvoltare durabilă: România și Moldova își consolidează parteneriatul verde

Peste 235 de participanți, în mare parte primari sau reprezentanți ai semnatarilor Convenției Primarilor– Est (CoM-East), au participat la 20 ianuarie 2026, la Conferința

transfrontalieră România–Republica Moldova pentru Dezvoltare Durabilă, desfășurată la Chișinău, într-un moment cheie pentru parcursul european al Republicii Moldova.

Evenimentul a reunit reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, agențiilor de reglementare, organizațiilor neguvernamentale și companiilor, într-un format axat pe schimb de experiență, soluții practice și consolidarea cooperării instituționale.

Aceste sesiuni au oferit un cadru aplicat de discuții, facilitând un schimb valoros de know-how între participanți și promovând soluții inovatoare adaptate contextului local și regional.

În mod special, panelul dedicat energiei, moderat de experta națională CoM-East, Lilia Rusu, a pus accent pe identificarea unor soluții concrete și aplicabile pentru comunitățile locale, inclusiv dezvoltarea de comunități energetice. Discuțiile au vizat oportunitățile de finanțare europeană disponibile pentru proiecte energetice, precum și modalitățile prin care autoritățile publice locale pot accesa și valorifica aceste resurse.

Agenda conferinței a inclus trei paneluri tematice dedicate unor domenii esențiale pentru dezvoltarea durabilă:

- ✓ gestionarea resurselor de apă,
- ✓ managementul deșeurilor
- ✓ energia regenerabilă.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

De asemenea, au fost prezentate exemple relevante de bune practici în implementarea Planurilor de Acțiuni pentru Energie Durabilă și Climă (PAEDC), evidențiindu-se importanța unei planificări strategice corelate cu nevoile reale ale comunității.

Experta națională CoM-East, Irina Plis, a evidențiat faptul că doar prin colaborare și învățare reciprocă pot fi atinse angajamentele

asumate de semnatarii Convenției Primarilor, iar inițiativele locale pot genera un impact real și durabil în procesul de tranziție energetică și climatică.

Conferința a fost organizată de Academia de Studii Economice a Moldovei, în parteneriat cu Asociația de Mediu din România, sub egida Ministerului Mediului al Republicii Moldova și a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor din România.

Planul de Acțiuni pentru Energie Durabilă și Climă – un angajament pentru noii semnatari ai Convenției Primarilor

În perioada 26–27 februarie 2026, primari, manageri energetici și specialiști locali din localitățile care au aderat recent la Convenția Primarilor, s-au reunit pentru a participa la

o instruire dedicată elaborării Planurilor de Acțiuni pentru Energie Durabilă și Climă (PAEDC).

Instruirea a fost organizată în cadrul proiectului CoM-East, finanțat de Uniunea Europeană, susținând autoritățile locale în drumul lor către neutralitate climatică și reziliență.

Pe parcursul a două zile de lucru, participanții au dobândit abilități de management strategic, de la mobilizarea resurselor umane la stabilirea calendarului de implementare și au acumulat expertiză tehnică în colectarea

datelor, inclusiv metodologia de calcul pentru Inventarul de Bază al Emisiilor (BEI) și utilizarea instrumentelor Excel pentru monitorizare.

Un accent important a fost pus pe capacitatea de diagnoză climatică, prin evaluarea riscurilor și vulnerabilităților (CRVA), precum și pe integrarea unei viziuni incluzive, prin dimensiunea de gen și abordări participative în politicile energetice locale.

În contextul accelerării schimbărilor climatice și al noilor angajamente europene, dezvoltarea unei localități moderne și durabile nu mai ține doar de intenție, ci de o planificare riguroasă și bine fundamentată. În acest sens, participanții nu au plecat doar cu informații, ci și cu sarcini concrete:

- elaborarea și aprobarea unui calendar clar de dezvoltare a PAEDC
- constituirea oficială a Grupului de lucru PAEDC, o echipă multidisciplinară care să gestioneze planul pe termen lung;
- lansarea procesului de colectare a datelor pentru Inventarul de Bază al Emisiilor, pentru a obține cifre exacte, pe baza cărora se vor calcula viitoarele reduceri de emisii.

Aceste sarcini asigură continuitatea procesului de învățare și responsabilizează

administrațiile locale să transforme cunoștințele în acțiuni concrete.

Vizită de studiu Chișinău–București: bune practici în managementul deșeurilor și soluții verzi pentru administrațiile locale

În perioada 3–4 martie 2026, 51 de reprezentanți ai autorităților publice locale din Republica Moldova – semnatari ai Convenției Primarilor – Est (CoM-East) din Republica Moldova și membri ai Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM)

– au participat la Green Energy Expo & ROMENVIROTEC 2026, unul dintre cele mai importante evenimente regionale dedicate sustenabilității, energiei verzi și tehnologiilor de mediu, desfășurat la ROMEXPO, București.

Participarea delegației, realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, a avut drept obiectiv consolidarea capacităților administrațiilor locale în domenii esențiale precum tranziția energetică, eficiența energetică și gestionarea durabilă a resurselor.

Programul activităților a inclus mai multe direcții principale: conferințe tematice și acces la expertiză regională, vizite de studiu și schimb de bune practici, precum și inițiative de cooperare regională pentru dezvoltare durabilă.

În marja evenimentului, delegația Republicii Moldova a avut o scurtă discuție cu doamna Diana-Anda Buzoianu, Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor din România, privind cooperarea regională și sprijinul acordat administrațiilor locale în procesul de tranziție energetică.

Un moment central al evenimentului l-a constituit Conferința Primarilor din România și Republica Moldova, organizată de Asociația Municipiilor din România, în parteneriat cu Convenția Primarilor - Est și CALM.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

În cadrul acesteia au fost abordate subiecte esențiale pentru administrațiile locale, cu accent pe asigurarea serviciilor publice la standarde europene în domeniul energiei, apei și salubrității, accesarea fondurilor europene și provocările întâmpinate, precum și creșterea performanței administrative prin replicarea modelelor de succes.

Pentru delegația primarilor din Republica Moldova a fost organizată o vizită de studiu la Primăria Sectorului 3 din București, unde

delegația a analizat modul de implementare a unui sistem modern integrat de management al deșeurilor.

Schimbul de experiență și parteneriatele inițiate în cadrul evenimentului contribuie semnificativ la consolidarea capacităților administrațiilor locale, oferindu-le instrumente concrete și exemple aplicabile pentru implementarea politicilor de mediu și energie.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

De la idee la implementare: instruiri pentru consolidarea capacităților semnatarilor Com-East

Dezvoltarea propunerilor de proiect și valorificarea oportunităților de finanțare pentru investiții în eficiență energetică și energie regenerabilă reprezintă un pilon esențial pentru modernizarea municipalităților, iar adevărata provocare începe odată cu implementarea, unde rolul Unității de Implementare a Proiectelor (UIP) devine central în transformarea planurilor aprobate în acțiuni concrete, monitorizate și cu impact real.

În acest context, ca urmare a interesului crescut și a solicitărilor multiple, în perioada februarie-martie 2026, a fost desfășurată cea de-a doua ediție a Modulelor 2 și 3 de instruire din cadrul programului LEEN Moldova, oferind participanților instrumente și metode practice pentru eficientizarea procesului de dezvoltare și implementare a proiectelor la nivel local.

Cele 2 sesiuni de instruire a câte 2 zile două zile au reunit lideri locali și specialiști în elaborarea proiectelor și atragerea investițiilor, din localitățile membre LEEN Moldova și semnatare ale Convenției Primarilor – Est (CoM-East) din Republica Moldova, care și-au reafirmat angajamentul pentru consolidarea capacităților instituționale și profesionalizarea proceselor de dezvoltare și implementare a proiectelor.

Modulul II a fost axat pe elaborarea propunerilor de proiect, oferind participanților instrumente practice pentru structurarea ideilor, definirea obiectivelor și identificarea oportunităților de finanțare. Prin utilizarea Logical Framework Matrix, a metodei „Arborele soluției” și a Project Management Canvas, aceștia au învățat să transforme conceptele în proiecte viabile și eligibile pentru finanțare, simulând etapele unui proces real de aplicare și consolidând astfel competențele dobândite.

Modulul III a vizat etapa de implementare, punând accent pe organizarea eficientă a Unităților de Implementare a Proiectelor (UIP), clarificarea rolurilor în echipă, planificarea strategică, precum și monitorizarea și evaluarea progresului. Exercițiile practice au inclus elaborarea planurilor de implementare și simulări de management de proiect.

Activitățile desfășurate au creat o platformă valoroasă de învățare și schimb de experiență, iar implicarea participanților a reconfirmat necesitatea unor astfel de instruirii pentru dezvoltarea capacităților locale și implementarea eficientă a proiectelor cu impact durabil.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Uniunea Europeană sprijină promovarea eficienței energetice la nivel local

În contextul angajamentelor europene privind tranziția verde și reducerea emisiilor, Keystone Moldova a finalizat cu succes a doua etapă a Programului de formare dedicat măsurilor de eficiență energetică, parte a proiectului „Parteneriate locale pentru eficiența energetică în serviciile sociale” implementat cu suportul financiar al Uniunii Europe, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova, în parteneriat cu IP Keystone Moldova și AO Fondul de Inovații Sociale din Moldova.

Această etapă a avut ca obiectiv inițierea și consolidarea grupurilor de lucru locale, responsabile de elaborarea Planurilor Locale Integrate privind Energia și Clima (PLIEC) – un instrument strategic care sprijină comunitățile să adopte soluții durabile și să contribuie la obiectivele climatice ale Uniunii Europene.

În parteneriat cu 35 Osc-uri am organizat ateliere în 33 comunități, la care au participat 394 de reprezentanți ai autorităților publice locale, organizațiilor societății civile, mediului privat și alți actori relevanți, care

au stabilit direcțiile de activitate conform cerințelor prevăzute în PLIEC. Acest document constituie un instrument strategic care sprijină comunitățile în:

- identificarea zonelor cu consum ridicat sau vulnerabilitate energetică;
- propunerea de măsuri de eficiență energetică adaptate nevoilor locale;
- evaluarea costurilor și beneficiilor pentru fiecare măsură identificată;
- promovarea echității energetice și incluziunii sociale.

Atelierele au facilitat constituirea echipelor locale, care vor ghida procesul de planificare și implementare a măsurilor de eficiență energetică. Grupurile de lucru vor asigura urmărirea consumului, alegerea soluțiilor sustenabile și atragerea finanțărilor necesare pentru proiecte ce vor îmbunătăți calitatea vieții în comunități.

Pe parcursul lunii martie au fost organizate patru ședințe tehnice cu participarea companiilor în domeniul eficienței energetice și a 39 reprezentanți ai OSC-urilor și APL-urilor, care vor oferi suport tehnic și expertiză în procesul de elaborare a Planului local integrat privind energia și clima (PLIEC). Acest cadru de comunicare a asigurat schimbul de informații, clarificarea rolurilor și responsabilităților părților implicate în acest proces.

Rezultatul scontat al acestui demers este elaborarea și aprobarea PLIEC de către Consiliile locale, proces care conferă documentelor caracter oficial. Aceasta va permite integrarea măsurilor de eficiență energetică în politicile locale și facilitarea accesului la finanțări și asumarea continuității acțiunilor în domeniul energiei și climei.

MEDIU

ȘI CLIMĂ

Moldova avansează reformele în domeniul apelor în calea sa spre aderarea la UE

Moldova intensifică reformele pentru a consolida guvernarea în domeniul apelor și a asigura utilizarea mai eficientă a investițiilor în acest sector. Aceste eforturi sunt în

centrul atenției, deoarece Ministerul Mediului găzduiește Dialogul Național Politic (DNP) în domeniul apelor pe 26 martie, împreună cu atelierele tehnice din 25 și 27 martie.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Sesiunea de deschidere va fi live:
[livestreamed on 26 March at 09:00](#) (EET).

Agencia Europeană de Mediu a raportat recent că Moldova este una dintre țările cu cel mai mare stres hidric din Europa, din cauza resurselor interne limitate de apă dulce, a dependenței ridicate de sursele de apă transfrontaliere, a expunerii la variabilitate climatică ridicată și a fluctuațiilor sezoniere ale apei. Pe lângă acestea, analiza OCDE a arătat că Moldova se confruntă cu o intensitate extrem de mare a consumului de apă pe persoană, cu rate de extracție a apei dulci de 143%, comparativ cu media OCDE de doar aproximativ 12%. O astfel de extracție excesivă pune Moldova într-un risc serios de a profunzta stresul hidric existent.

Schimbările climatice, secetele recurente și infrastructura inegală continuă să afecteze gospodăriile, agricultura și industria. Datele ONU arată că aproape 40% dintre locuitorii din mediul rural nu au acces la apă curentă. Între timp, sursele alternative locale de apă, cum ar fi fântânile și izvoarele, necesită un control îmbunătățit al calității, iar râurile mici care alimentează Nistrul și Prutul devin din ce în ce mai vulnerabile la poluare și uscare sezonieră.

Poluarea recentă - [recent oil pollution](#) a râului Nistru arată cât de fragilă este aprovizionarea cu apă potabilă.

Reforme ca fundament pentru investiții durabile

DNP reunește autorități naționale și locale, mediul academic, societatea civilă, instituțiile UE, statele membre ale UE și organizațiile internaționale. Discuțiile se vor concentra pe rezultatele recentei evaluări a aderării Republicii Moldova la UE în sectorul apei, precum și pe următorii pași în alinierea legislației la standardele UE. Discuțiile vor aborda, de asemenea, reforma instrumentelor economice legate de apă pentru a asigura o finanțare durabilă pentru consiliile bazinelor hidrografice, tratarea apelor uzate, irigații și monitorizarea apei.

NPD din Republica Moldova are o experiență solidă în promovarea argumentelor pentru reforma politicilor. Cu sprijinul UE, normele de proiectare pentru infrastructura de alimentare cu apă la scară mică au fost actualizate în urma unor consultări ample prin intermediul platformei NPD din Republica Moldova. Analiza bazată pe dovezi consolidează impulsul și încrederea necesare pentru a impulsiona reformele, facilitând în acest exemplu o modificare a legislației secundare și un cod de practică pentru a face investițiile în infrastructura de alimentare cu apă la scară mică mai accesibile și aliniate la bunele practici ale UE.

Prin intermediul [EU4Green Recovery East](#) (2025-2028) și inițiative complementare, Uniunea Europeană sprijină reforma instituțională, sistemele de monitorizare și alinierea politicilor în sectorul apei din Republica Moldova.

Acționând împreună pentru apă: de la politică la practică

Protejarea și gestionarea durabilă a apei private necesită acțiuni colective din partea autorităților publice, a sectorului și a comunităților.

Inițiativele recente în domeniul aprovizionării cu apă și sanitație - [EU-funded initiatives on water supply and sanitation](#) - deja îmbunătățesc accesul și calitatea pentru cetățenii moldoveni. De exemplu, în Ungheni, o nouă rețea de apă furnizează apă potabilă sigură pentru peste 24.000 de persoane, iar extinderea rețelei de canalizare a mărit conexiunile cu peste 140 de utilizatori. În același timp, consolidarea monitorizării și a colectării datelor privind infrastructura de ape uzate este o prioritate, ajutând autoritățile să urmărească mai bine performanța, să planifice eficient investițiile și să accelereze modernizarea sectorului de apă din Republica Moldova.

În cadrul abordării Team Europe, Suedia sprijină Republica Moldova prin proiectul Agenda Verde și explorează reutilizarea apelor uzate în agricultură.

Împreună mai puternici

Un studiu - [study](#) - efectuat în cadrul proiectului arată că apele uzate epurate ar putea oferi o sursă suplimentară fiabilă de irigații, sporind astfel securitatea apei, în special pe măsură ce riscurile de secetă cresc.

Alinierea la standardele UE privind apa nu înseamnă doar respectarea standardelor de mediu, ci și construirea unui sistem de

apă care să susțină securitatea alimentară și să protejeze sănătatea publică. Regulile transparente de alocare a apei, datele fiabile și investițiile creează predictibilitate pentru întreprinderi și autoritățile locale. Prin combinarea reformei instituționale, a investițiilor în infrastructură, a inovării în afaceri și a parteneriatelor internaționale, Moldova construiește un viitor al apei mai sigur și mai sustenabil.

Uniunea Europeană oferă 1,8 milioane de euro pentru modernizarea sistemului de gestionare a deșeurilor în Călărași, Ungheni și Leova

La Călărași și Ungheni va fi construit câte un Centru de colectare cu aport voluntar (CAV), iar orașul Leova va beneficia de sprijin financiar și tehnic pentru elaborarea proiectului unui astfel de centru. Cele trei localități au fost desemnate în urma unui concurs desfășurat în decembrie 2025, unde au participat 12 localități din întreaga țară. Cheltuielile pentru

construcția și operaționalizarea centrelor sunt acoperite de Uniunea Europeană, prin intermediul proiectului „Facilitarea unei tranziții verzi incluzive în Republica Moldova”, implementat de PNUD Moldova. Valoarea totală a investiției este estimată la 1,8 milioane de euro.

CAV-urile reprezintă o componentă esențială în dezvoltarea unui sistem modern, eficient și responsabil de gestionare a deșeurilor, contribuind atât la protecția mediului, cât și la îmbunătățirea calității vieții și la promovarea unui stil de viață sustenabil.

Inițiativa vizează dezvoltarea și modernizarea sistemului de management integrat al deșeurilor municipale la nivel urban, cu impact direct asupra mediului și asupra bunăstării cetățenilor. În etapa inițială, în cadrul CAV-urilor vor fi colectate: deșeuri voluminoase (saltele, mobilier), produse scoase din uz, precum echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori,

ambalaje din sticlă, deșeuri din lemn, hârtie și carton, textile uzate, anvelope uzate, ambalaje din plastic (PET) și ambalaje din metal (doze din aluminiu).

Fiecare centru va fi echipat cu containere dedicate pentru fiecare categorie, asigurând o colectare organizată și eficientă. Toate deșeurile colectate vor fi preluate de companii autorizate, care vor asigura ulterior reciclarea sau valorificarea acestora.

CAV-urile din Ungheni și Călărași vor fi integrate în sistemul regional de gestionare a deșeurilor aflat în curs de implementare în Zona de Management al Deșeurilor nr. 5, din

care fac parte cele două localități.

Lucrările de construcție sunt planificate să înceapă în primăvara anului 2027, iar punerea în funcțiune a centrelor este estimată pentru toamna aceluiași an.

Construcția CAV-urilor are loc în contextul aplicării legislației în domeniul gestionării deșeurilor, autoritățile publice locale fiind responsabile să creeze un sistem eficient de colectare și să asigure, pe etape, condițiile necesare pentru colectarea separată, transportul, valorificarea și eliminarea finală a deșeurilor.

De asemenea, autoritățile pot dezvolta, în parteneriat cu sistemele colective de Responsabilitate Extinsă a Producătorului (REP), servicii complementare pentru colectarea deșeurilor provenite din produse reglementate prin REP, precum echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori sau ambalaje.

Pentru instituirea unui sistem integrat de management al deșeurilor municipale, autoritățile publice locale trebuie să asigure alocarea terenurilor necesare și dezvoltarea a cel puțin unui Centru de colectare cu aport voluntar (CAV) la fiecare 50.000 de locuitori, destinat colectării și tratării unor fluxuri specifice de deșeuri.

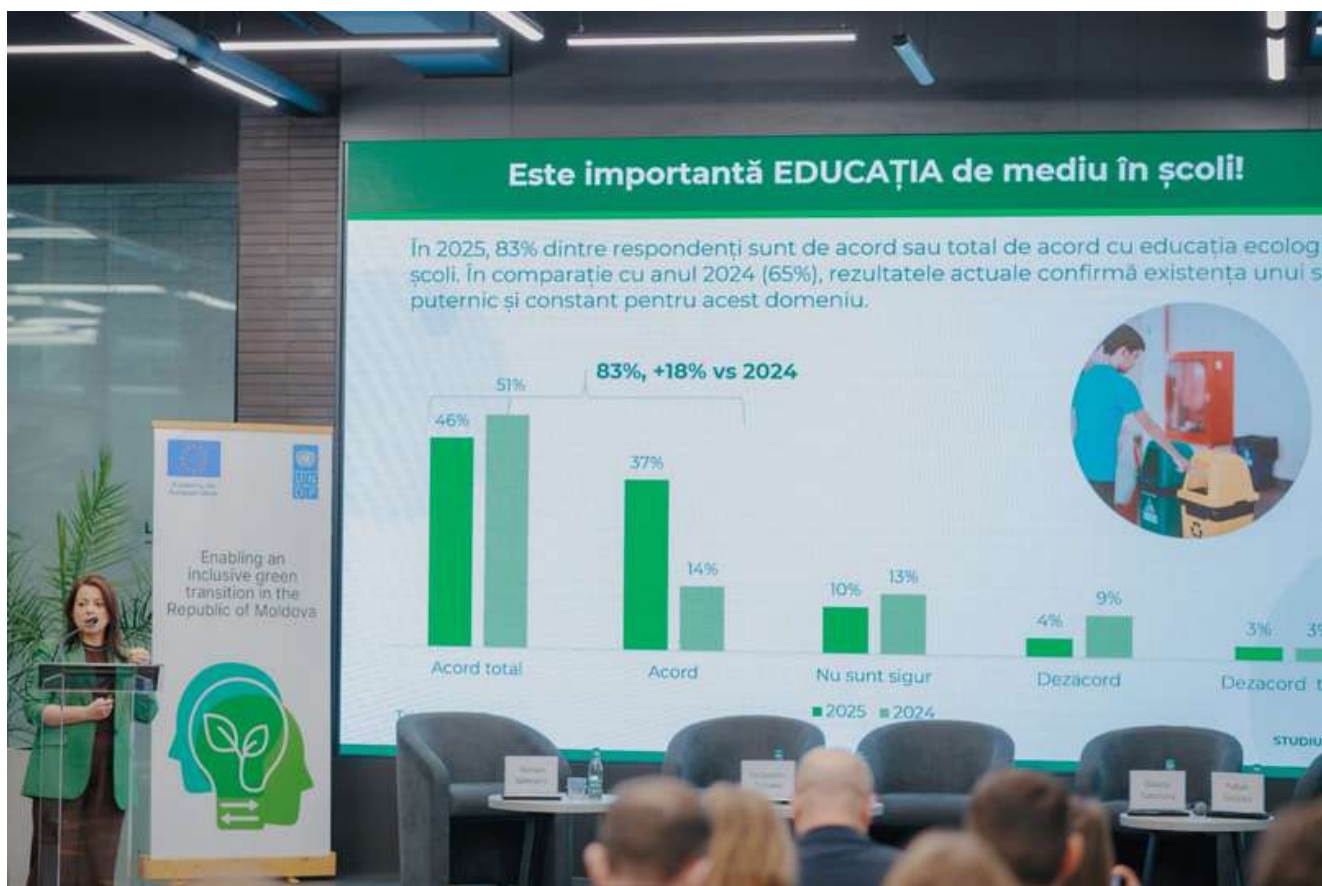

Barometrul Opiniei Publice: tranziția verde are sprijin public în Moldova, dar depinde de infrastructură și costuri

Șapte din zece moldoveni sunt îngrijorați de starea mediului în Republica Moldova. Printre motivațiile preocupărilor sunt în primul rând impactul asupra sănătății și familiei, al generațiilor viitoare, și abia apoi afectarea agriculturii, resurselor naturale, frecvența fenomenelor extreme, creșterea prețurilor. Astfel, oamenii reacționează mai puternic la efectele asupra sănătății și viitorului decât la formulări economice percepute ca fiind abstracte.

Oamenii sunt mai receptivi în a prelua comportamente simple, cu cost redus, fiind nevoie de a fi convinși în cazul practicilor care presupun existența infrastructurii și investițiilor.

Acestea sunt câteva concluzii ale [Barometrului opiniei publice în domeniul tranziției verzi](#), lansat pe 18 martie 2026, de Ziua Globală a Reciclării. Cercetarea a fost efectuată cu sprijinul Uniunii Europene și al PNUD Moldova.

Peste jumătate din respondenți (55%) se consideră informați despre problemele de mediu, potrivit Barometrul opiniei publice

în domeniul tranziției verzi, în timp ce 44% se declară deloc sau puțin informați. Diferențierea majoră este pe nivelul de studii.

Există un nivel ridicat de conștientizare a problemelor majore de mediu, însă informarea este inegal distribuită. Percepția problemelor este mai puternică în zonele asociate cu efecte vizibile și directe (climă, păduri, apă), mai puțin în domeniile tehnice sau sisteme.

Percepțiile asupra mediului sunt filtrate prin experiența directă cu infrastructura și serviciile locale. Astfel, aproape 80% dintre respondenți au evaluat favorabil serviciile de alimentare cu apă, 74% – serviciile de evacuare și gestionare a deșeurilor, iar 65% au apreciat pozitiv salubritatea localităților și îngrijirea spațiilor verzi. Percepția generală este una moderat pozitivă pentru serviciile „de bază”, însă infrastructura „grea” (canalizare, drumuri) reprezintă nucleul problemelor structurale percepute la nivel local.

Barometrul opiniei publice în domeniul tranziției verzi relevă un potențial ridicat de acceptare socială pentru comportamente și soluții ecologice în Republica Moldova. Datele arată că predomină practicile simple, cu costuri reduse și ușor de integrat în rutina zilnică. Pe măsură ce o practică presupune infrastructură suplimentară, investiții sau schimbări organizaționale, frecvența adoptării acesteia scade.

Astfel, printre comportamentele adoptate de 7 din 10 respondenți se numără mersul pe jos, utilizarea rațională a energiei și a apei, precum și evacuarea deșeurilor în locuri special amenajate. În schimb, practicile dependente de infrastructură sunt mai puțin răspândite: reciclarea plasticului (34%), colectarea separată a deșeurilor (30%),

utilizarea mai frecventă a transportului public (31%) și repararea electrocasnicelor (27%).

Pe dimensiunea practicilor circulare, analiza constată că există soluții deja relativ răspândite, dar majoritatea rămân aplicate de o parte minoritară a populației. Soluțiile „de gospodărie” (în special compostarea) sunt mai ușor de adoptat, cu 50% în timp ce practicile care depind de lanțuri externe (returnare, valorificare energetică) rămân mai limitate: reciclare (38%), valorificare energetică (27%) și returnare ambalaje (23%). Astfel, autorii constată că circularitatea este prezentă, dar fragmentată.

Studiul recomandă ca politicile publice și comunicarea să fie ancorată în registrul sănătății, protecției pentru viitor și siguranței resurselor, iar argumentul economic să fie unul complementar, nu dominant. De asemenea, intervențiile trebuie concentrate pe infrastructurile care generează cele mai multe frustrări (canalizare, drumuri și salubritate) și inegalități de acces.

Barometrul opiniei publice în domeniul tranziției verzi a fost realizat de Centrul de Investigații Sociologice și Marketing CBS-AXA la comanda PNUD Moldova prin intermediul proiectului „Facilitarea unei tranziții verzi incluzive în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană. Cercetarea a fost realizată pe un eșantion de 1335 de persoane adulte, datele fiind colectate în perioada 21 noiembrie – 9 decembrie 2025, prin interviuri la domiciliu, în limbile română și rusă. Sondajul are o marjă de eroare de $\pm 2,7\%$.

Consolidarea managementului calității aerului în Republica Moldova prin instruire practică privind validarea datelor

În primul trimestru al anului 2026, proiectul UE Twinning „Calitatea aerului și mediul” a desfășurat cu succes două sesiuni de instruire privind elaborarea planurilor de calitate, validarea datelor și sinteza informațiilor privind calitatea aerului atmosferic.

Sesiunile de instruire au reunit participanți din partea Agenției de Mediu, Serviciului Hidrometeorologic de Stat, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Primăriei Chișinău – Direcția Generală Mobilitate Urbană și

Ministerului Mediului, oferind o experiență practică intensivă de învățare axată pe analiza, validarea și interpretarea datelor privind calitatea aerului.

Primul curs de instruire a avut loc în perioada 27-29 ianuarie, iar al doilea a continuat în perioada 31 martie - 2 aprilie, având ca scop consolidarea abilităților tehnice în gestionarea seturilor de date preluate de la stațiile automate de monitorizare a calității aerului din Mateuți și Chișinău.

Zilele de instruire s-au petrecut în Laboratorul de Calitate a Aerului din cadrul Agenției de Mediu, unde experții Institutului Meteorologic Finlandez, Katja Loven și Maija Peltola, au vorbit despre analiza datelor și indicii calității aerului, concentrându-se pe principiile fundamentale ale validării analizei datelor din sistemele automate de monitorizare și procedurile de validare. Participanții au lucrat îndeaproape cu seturi de date și cu toți poluanții, familiarizându-se cu verificarea respectării valorilor limită și a valorilor țintă; utilizarea graficelor și a metodelor de analiză statistică pentru interpretarea și explicarea variațiilor concentrațiilor de poluanți; corecției de calibrare, validare, evaluare și control al calității datelor obținute; procesarea, vizualizarea și raportarea datelor privind calitatea aerului.

Instruirea a combinat componente teoretice cu aplicații practice, oferind participanților oportunitatea de a lucra direct cu seturi de date reale, de a crea rezumate și grafice

pentru raportare și interpretare și de a aplica tehnici de validare și metode analitice în contexte reale. Subiectele au stârnit numeroase discuții despre modul în care datele validate, evaluarea conformității și indicii calității aerului susțin gestionarea eficientă a calității aerului și comunicarea transparentă cu publicul. Această instruire contribuie la dezvoltarea capacității tehnice în rândul profesioniștilor responsabili de calitatea datelor despre aerul atmosferic, consolidând cooperarea interinstituțională și conformitatea cu reglementările și implementarea politicilor la nivel național.

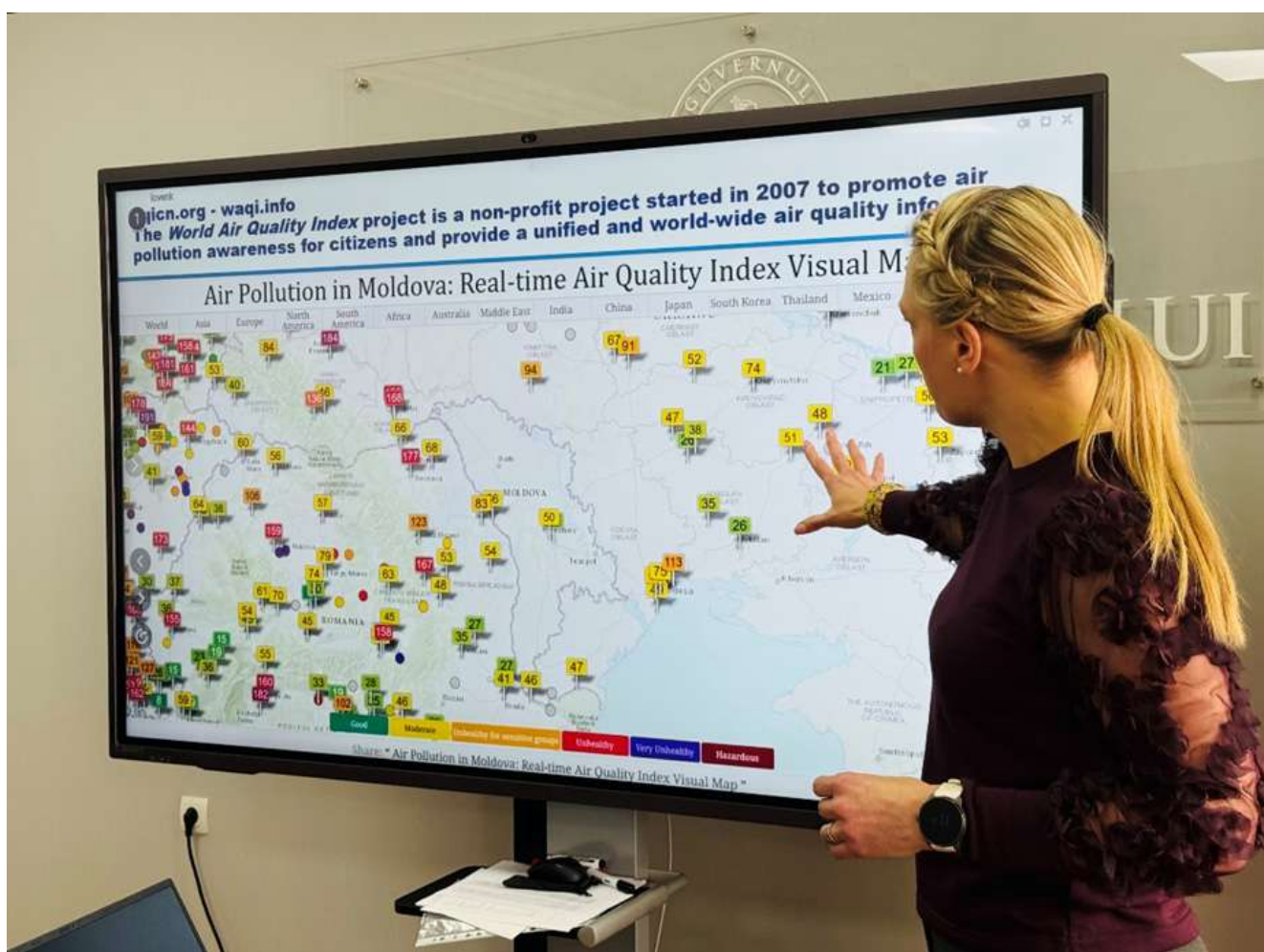
Activitatea a vizat Componenta 1: *Gestionarea, controlul și aplicarea calității aerului consolidate* din cadrul proiectului Twinning "Calitatea aerului și mediul înconjurător", finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Institutul Meteorologic Finlandez, în parteneriat cu Agenția pentru Protecția Mediului din Republica Lituania și Agenția de Substanțe Chimice din Suedia.

Monitorizarea emisiilor industriale și accesul la informațiile de mediu

Modul în care sunt monitorizate instalațiile industriale, accesul publicului la informațiile despre mediu și utilizarea platformelor online care prezintă date despre emisiile industriale au fost printre principalele subiecte discutate în cadrul unor instruirii desfășurate la Ministerul Mediului în perioada 10 – 12 Martie.

Instruirea a vizat aspecte legate de implementarea Directivei privind emisiile industriale (2010/75/UE) și a versiunii sale revizuite (IED 2.0, 2024) susținută de expertul Kaj Forsius de la Institutul Finlandez de Mediu.

În cadrul instruirii au fost prezentate metodele prin care autoritățile pot verifica dacă întreprinderile respectă cerințele de mediu, precum și instrumentele care permit cetățenilor să aibă acces la informații despre impactul activităților industriale asupra mediului. Participanții au fost familiarizați cu Cele mai bune tehnici disponibile (BAT),

Concluziile BAT (BATC) și Documentele de referință BAT (BREF-uri) aplicabile unor sectoare industriale importante, precum producția de metal, ciment, sticlă, industria chimică, tratarea deșeurilor sau instalațiile mari de ardere. Totodată au aflat și despre modul în care Finlanda implementează Directiva 2010/75/UE privind emisiile

industriale, inclusiv despre procedura de eliberare a permisului integrat de mediu și responsabilitățile autorităților competente în procesul de autorizare și control de mediu.

La aceste instruirii au participat reprezentanți ai Ministerului Mediului, Agenției de Mediu, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, precum și reprezentanți ai agenților economici ale căror activități sunt asociate cu emisiile industriale.

Această serie de instruirii contribuie la îmbunătățirea controlului asupra poluării industriale, la aplicarea unor tehnologii mai curate și la protejarea calității aerului și a mediului.

Activitatea a fost desfășurată în cadrul proiectului Twinning „Calitatea aerului și mediul înconjurător”, finanțat de UE care vizează componenta 1: **Gestionarea, controlul și aplicarea calității aerului consolidate** și implementat de Institutul Meteorologic Finlandez, în parteneriat cu Agenția pentru Protecția Mediului din Republica Lituania și Agenția Suedeză pentru Produse Chimice.

Arta vorbirii în public pe teme de mediu

Ministerul Mediului, cu sprijinul proiectului UE Twinning „Calitatea aerului și mediul înconjurător”, a organizat un curs de instruire de două zile privind comunicarea de leadership privind arta vorbirii în public, menit să consolideze comunicarea eficientă pe teme legate de mediu.

Instruirea a avut loc în perioada 4 și 5 februarie 2026 și a fost susținută de dna Neringa Vilutyte, expertă în comunicare.

Scopul instruirii a fost de a oferi participanților cunoștințele necesare pentru dezvoltarea abilităților de vorbire în public, urmând o metodologie de învățare prin practică ce a inclus exerciții interactive și practice, înregistrări video și analize și feedback individual. Participanții au lucrat la provocări de comunicare din viața reală, abordând probleme precum colectarea deșeurilor, soluții durabile pentru reciclarea anvelopelor uzate, sistemul de depozit pentru ambalaje și responsabilitatea extinsă a producătorului.

Transmiterea clară și coerentă a mesajelor către diferite categorii de public-țintă susțin implementarea politicilor, sporesc implicarea părților interesate, încurajează schimbarea comportamentului și sporesc încrederea publicului în acțiunile de mediu enumerate. Astfel, în timpul instruirii, participanții au:

- dezvoltat un stil autentic de comunicare în leadership, bazat pe punctele forte personale
- gestionat emoții și stăpânit discursuri pentru public și mass-media
- depășit frica de a vorbi în public
- adoptat un limbaj corporal încrezător și o voce expresivă
- învățat tehnici pentru crearea de conținut de impact

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Această instruire practică a fost concepută pentru două grupuri țintă diferite: sectorul public și actori economici (Ministerul Mediului, Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului și sisteme colective precum ECO SAVE, „Reciclare”, „Rabla CAR”, „Auto REC”, „ECO-REP”, „PRO-REP”), asigurând o experiență de învățare concentrată și relevantă și o abordare practică adaptată necesităților individuale. La finalul instruirii, participanții au devenit mai încrezători în comunicarea priorităților, reformelor și rezultatelor de mediu cu un impact mai mare, atât în mediul fizic, cât și online.

Activitatea a vizat Componenta 3: Economie circulară – Sisteme de gestionare a deșeurilor consolidate în cadrul proiectului Twinning „Calitatea aerului și mediul”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de consorțiul condus de Institutul Meteorologic Finlandez, în parteneriat cu Agenția pentru Protecția Mediului din Republica Lituania și Agenția Suedeză pentru Produse Chimice.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Sesiuni de instruire privind CLP – abordare practică în Republica Moldova

A șaptea sesiune de instruire despre Regulamentul privind clasificarea, etichetarea și ambalarea (CLP), condusă de reprezentanții Agenției Suedeze pentru Produse Chimice (KEMI), a avut loc în perioada 24-25 martie 2026 la Ministerul Mediului în cadrul proiectului Twinning finanțat de UE „Calitatea aerului și mediul înconjurător”. Implementarea Regulamentului CLP este crucială pentru Republica Moldova, deoarece modernizează legislația privind substanțele chimice și o aliniază la standardele Uniunii Europene.

Participanții care au beneficiat de data aceasta au fost din partea Agenției pentru Mediu, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, Centrului Național pentru Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranței Alimentelor, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecția Plantelor și inspectorilor din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului (reprezentanți din Chișinău, Edineț, Drochia, Dondușeni și Briceni).

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Experții din Suedia au împărtășit cu beneficiarii cele mai recente informații privind clasele de pericol și criteriile de clasificare; exemple și exerciții practice privind clasificarea și etichetarea corectă a substanțelor și amestecurilor periculoase care ajută la prevenirea accidentelor chimice, a intoxicațiilor și a poluării; comunicarea pericolelor fizice, pentru sănătate și mediu; serviciu de asistență – HelpDesk.

Pe lângă sesiunile de instruire, creșterea gradului de conștientizare a Regulamentului CLP în rândul studenților este, de asemenea, un pas important către dezvoltarea unei expertize viitoare în domeniul gestionării și securității substanțelor chimice. Ca parte a acestor eforturi, experții au interacționat direct cu studenții prin susținerea a două prelegeri la Universitatea de Stat din Moldova, în perioada 23 și 26 martie, reunind studenți de la facultățile de Drept, Chimie și Biologie. Studenții au fost

încurajați să exploreze rolul pe care îl pot juca în sprijinirea implementării și aplicării legislației moderne privind substanțele chimice.

Aceste inițiative contribuie la dezvoltarea profesională continuă în domeniul securității substanțelor chimice, esențial pentru țară în contextul integrării europene, al protecției mediului și, de asemenea, al dezvoltării economice. În prezent, Regulamentul CLP este transmis spre consultare la Comisia Europeană.

Activitatea se desfășoară în cadrul proiectului Twinning "Calitatea aerului și mediul înconjurător" finanțat de UE, și vizează Componenta 4: Gestionarea durabilă a substanțelor chimice consolidate.

Alte două sesiuni de instruire sunt prevăzute în mai și iunie 2026 - o continuare a efortului comun de consolidare a capacităților instituționale, de reglementare și de control din Republica Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Argus AI: de la inovație locală la impact global în HealthTech

EU4Innovation East a prezentat **Argus AI** drept o poveste de succes, evidențiind modul în care sprijinul continuu poate ajuta startup-urile din Moldova să devină inovatori recunoscuți la nivel internațional. Fondată în 2024, Argus AI abordează una dintre cele mai stringente provocări din sistemul modern de sănătate – posibilitatea de a realiza intervenții chirurgicale complexe, adesea considerate prea riscante sau chiar „inoperabile”.

Startup-ul dezvoltă o soluție de ultimă generație care combină Inteligența Artificială și Realitatea Mixtă (XR) pentru a sprijini medicii în timpul intervențiilor chirurgicale. Prin vizualizare avansată, ghidare în timp real și analize bazate pe AI, Argus AI contribuie la îmbunătățirea preciziei diagnosticului și a procesului decizional, având un impact direct asupra rezultatelor pentru pacienți.

EU4Innovation East a susținut Argus AI în etapele incipiente prin facilitarea participării la evenimente internaționale majore precum **How to Web, Web Summit și DigiTec**.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Aceste oportunități au permis echipei să-și valideze soluția, să dezvolte parteneriate strategice și să-și crească vizibilitatea în fața investitorilor și liderilor din industrie. Ca rezultat, startup-ul a atras peste 80.000 EUR finanțare și a stabilit colaborări în Europa și Asia, avansând totodată validarea clinică în parteneriat cu Institutul de Medicină Urgentă din Chișinău.

În prezent, Argus AI avansează către studii clinice, certificare și o rundă de investiții pre-seed, continuând să își dezvolte atât componenta educațională, cât și cea clinică.

Parcursul său reflectă potențialul în creștere al ecosistemului de inovare din Moldova de a genera soluții relevante la nivel global.

În luna martie, cu sprijinul EU4Innovation East, Argus AI și-a extins prezența internațională prin participarea la **Rubik Garage – Future of HealthTech Demo Day** din Milano, Italia, unde a fost selectat printre 12 startup-uri pentru a-și prezenta soluția în fața investitorilor și liderilor din ecosistem. Experiența a oferit vizibilitate, conexiuni valoroase și feedback strategic pentru următoarea etapă de dezvoltare.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Ecosistemul de inovare din Moldova, prezentat la Deep Tech Week din Paris

Cu sprijinul EU4Innovation East, o delegație din Republica Moldova a participat la **Deep Tech Week (16–20 martie, Paris)** – unul dintre cele mai importante evenimente europene dedicate inovației deeptech, organizat de Bpifrance.

Evenimentul a reunit actori-cheie din ecosistemul european de inovare, inclusiv lideri din industrie, investitori, factori de decizie și instituții de cercetare, evidențiind rolul strategic al deeptech în consolidarea competitivității și suveranității tehnologice.

Reprezentanți ai Moldovei, inclusiv Moldova Innovation Technology Park (MITP), Agenția de Investiții și HiTech Park, au participat la discuții și sesiuni de networking, contribuind la poziționarea țării în dialogul european privind inovația.

Un moment important a fost participarea Doinei Nistor, Președinta Consiliului HiTech Park, în cadrul panelului „European Landscape: Where do we stand?”, unde a evidențiat potențialul Moldovei în domeniul tehnologiei, inovării și al talentelor calificate.

Delegația a vizitat, de asemenea, **Paris-Saclay**, unul dintre cele mai avansate hub-uri de inovare din Europa, obținând perspective valoroase asupra modelelor de colaborare între mediul academic, cercetare și industrie.

Această participare reflectă integrarea tot mai puternică a ecosistemului de inovare din Moldova în rețelele europene și subliniază importanța cooperării internaționale continue. Evenimentul a evidențiat rolul esențial al deeptech pentru viitorul Europei, oferind noi oportunități pentru țări precum Moldova.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

EU4Security Moldova stabilește noi standarde în investigațiile bazate pe inteligență artificială

Pe măsură ce peisajul digital evoluează, și instrumentele justiției trebuie să țină pasul. Într-un efort de referință pentru modernizarea aplicării legii, proiectul EU4Security Moldova a încheiat cu succes un program de formare specializat intitulat „Tehnici de investigare cu inteligență artificială: aplicarea modelelor AI”, desfășurat la Chișinău în perioada 16–20 martie 2026.

Acest curs intensiv de cinci zile a reunit 25 de ofițeri de aplicare a legii și investigatori, oferindu-le competențele necesare pentru a face tranziția de la metodele tradiționale de investigare la strategii sofisticate, bazate pe date. Conceput pentru practicieni de nivel începător până la mediu, programul s-a concentrat pe aplicarea practică a inteligenței artificiale în soluționarea infracțiunilor complexe într-o lume din ce în ce mai interconectată.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Construirea unor afaceri competitive: Academia EU4Digital sprijină transformarea digitală a Moldovei

Multe întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) din Moldova constată că metodele tradiționale de lucru nu mai corespund complexității operaționale, pe măsură ce transformarea digitală le influențează tot mai mult nevoia de a se dezvolta și de a-și menține competitivitatea. Echipele în creștere, proiectele tot mai numeroase și volumul tot mai mare de date operaționale fac dificilă utilizarea unor instrumente fragmentate, a rapoartelor întocmite manual și a comunicării informale. Pentru a răspunde acestor provocări, [Academia EU4Digital](#) oferă cursul „[Digitalizarea afacerilor](#)” și alte cursuri online practice și gratuite destinate IMM-urilor din țările Parteneriatului Estic.

Liderii din mediul de afaceri din Moldova observă adesea că companiile amână digitalizarea până când complexitatea operațională devine imposibil de gestionat. Până atunci, multe companii se bazează pe aplicații de mesagerie, foi de calcul sau rapoarte întocmite manual, ceea ce, în timp, duce la pierderea datelor, la o transparență redusă și la ineficiențe care încetinesc procesul decizional.

IMM-urile moldovenești EMCOM și Ekitab s-au confruntat cu un astfel de haos operațional și l-au depășit treptat cu ajutorul unor soluții digitale practice.

EMCOM este specializată în infrastructură electrică și lucrări de construcție. Conform declarațiilor directorului tehnic Gheorghe Oprea, gestionând simultan peste zece proiecte, cu echipe care lucrează pe diferite șantiere de construcție, compania s-a confruntat cu dificultăți tot mai mari în consolidarea rapoartelor zilnice de pe teren.

„Monitorizarea proiectelor prin Viber, WhatsApp, fotografii și mesaje text a funcționat la început, dar, cu trecerea timpului, ne-am dat seama că se pierdeau informații și că procesele deveneau haotice”,

explică el.

„Aveam nevoie de un sistem structurat care să ne permită să vedem ce s-a realizat, cum s-a realizat și unde au apărut discrepanțe între documentația proiectului și situația reală de pe șantier.”

O provocare similară o întâmpină IMM-urile din sectorul serviciilor, cum ar fi compania de contabilitate Eqitabil. „Înființată în 2020, creșterea rapidă a numărului de clienți ai companiei a scos rapid la iveală limitele coordonării manuale și ale gestionării prin Excel”, își amintește Maxim Gribencea, fondatorul Eqitabil

Atât EMCOM, cât și Eqitabil subliniază faptul că digitalizarea nu începe neapărat cu soluții complexe. În schimb, succesul depinde de adaptarea instrumentelor la competențele digitale reale ale angajaților.

Detalii: [Construirea unor afaceri competitive: Academia EU4Digital sprijină transformarea digitală a Moldovei - EU4Digital](#)

„După ora 17:00, trebuia să petrec ore întregi analizând activitatea zilei, creând schițe, fișiere Excel și documente pe hârtie doar pentru a înțelege ce se întâmpla în companie”,

spune el.

„La un moment dat, a devenit evident că nu puteam continua fără un sistem intern ERP [de planificare a resurselor întreprinderii].”

EU4Digital: livrarea rezultatelor în materie de conectivitate în cadrul Parteneriatului estic

Normele în domeniul telecomunicațiilor determină modul în care oamenii și afacerile se conectează; pentru țările din Parteneriatul estic, alinierea la cadrul legislativ și la practicile Uniunii Europene (UE) înseamnă prețuri mai mici, instituții mai puternice și rețele mai fiabile. Programul EU4Digital a ajutat țările partenere din est să realizeze exact acest lucru – transformând alinierea legislativă și reformele tehnice în îmbunătățiri măsurabile în materie de conectivitate, concurență și pregătire digitală.

Prin colaborarea strânsă cu autoritățile naționale de reglementare (ANR) din Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Ucraina și Republica Moldova, precum și cu Grupul reglementatorilor în domeniul comunicațiilor electronice din cadrul Parteneriatului Estic (EaPeReg), EU4Digital a creat un set de reforme care aduc o valoare economică reală. Aceste reforme prevăd norme mai clare pentru investiții, piețe de bandă largă mai competitive și pregătirea pentru serviciile digitale de nouă generație. Prin intermediul unei legislații specifice, al analizelor de piață și al acordurilor regionale, inițiativa asigură că țările obțin nu doar politici, ci și îmbunătățiri tangibile în ceea ce privește accesibilitatea, calitatea serviciilor și integrarea transfrontalieră.

O realizare importantă a fost sprijinirea țărilor în alinierea legislației lor în domeniul telecomunicațiilor la Codul european al comunicațiilor electronice (EECC) – o condiție prealabilă pentru piețe moderne și competitive. În Moldova, [sprijinul acordat de EU4Digital a contribuit în mod direct la adoptarea unei noi legi privind comunicațiile electronice, care va intra în vigoare în 2026](#). Această lege creează un mediu stabil, favorabil investițiilor, care permite scăderea prețurilor și intensificarea concurenței. Normele actualizate, aliniate la cele ale UE, oferă autorităților de reglementare instrumente mai puternice și creează condiții previzibile pentru operatori, ceea ce aduce beneficii consumatorilor prin servicii mai bune și prețuri mai echitabile.

Pentru a ajuta țările să îmbunătățească accesul la internetul de mare viteză, EU4Digital a elaborat [raportul privind bunele practici ale UE în materie de promovare a internetului de mare viteză competitiv](#), care prezintă abordări eficiente pentru încurajarea investițiilor, partajarea infrastructurii și concurența durabilă. Raportul subliniază faptul că țările ar trebui să înțeleagă clar situația actuală a accesului la internet de bandă largă.

Detali: [EU4Digital: livrarea rezultatelor în materie de conectivitate în cadrul Parteneriatului estic - EU4Digital](#)

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Află mai multe despre securitatea cibernetică și cunoaște-o mai bine! Academia EU4Digital încheie un parteneriat cu CYRUS

Pe măsură ce securitatea cibernetică devine din ce în ce mai importantă pentru digitalizare și stabilitatea economică, Academia EU4Digital a încheiat un parteneriat cu platforma de învățare electronică CYRUS, finanțată de UE, pentru a aprofunda cunoștințele în acest domeniu. Pe lângă propriul curs de succes „Securitatea cibernetică”, catalogul online al Academiei EU4Digital cu materiale de instruire gratuite include acum trei cursuri CYRUS legate de securitatea cibernetică.

Cursurile CYRUS, care pot fi găsite prin intermediul Academiei EU4Digital, sunt disponibile în limba engleză și acoperă teme precum „[Cultura securității cibernetică și comportamentul uman](#)”, „[Top 10 probleme și soluții de securitate](#)” și „[Ransomware](#)”. Aceste cursuri se concentrează pe:

- ▶ competențe tehnice în domeniul securității cibernetică;
- ▶ aspecte metodologice și organizatorice ale securității cibernetică;
- ▶ exerciții practice;
- ▶ simulări la locul de muncă într-un mediu cibernetic pentru diferite sectoare industriale.

Detalii: [Află mai multe despre securitatea cibernetică și cunoaște-o mai bine! Academia EU4Digital încheie un parteneriat cu CYRUS - EU4Digital](#)

Consolidarea rezilienței cibernetice a Poliției din Republica Moldova

Proiectul EU4LawEnforcement – Moldova (EU4LEM), finanțat de UE, a făcut un pas important în consolidarea rezilienței cibernetice a Inspectoratului General de Poliție (IGP), sprijinind alinierea mai amplă a Moldovei la standardele UE.

La începutul anului 2026, inițiativa a lansat un proces structurat de evaluare și îmbunătățire a capacităților de securitate cibernetică ale Poliției Naționale, în conformitate cu Cadrul de securitate cibernetică 2.0 al NIST. Prima fază, care a fost finalizată în martie 2026, a pus bazele rezilienței instituționale pe termen lung.

A fost efectuată o evaluare cuprinzătoare a infrastructurii IT existente și a practicilor de securitate cibernetică în cadrul unităților de poliție centrale și locale. Aceasta a inclus consultări aprofundate cu părțile interesate, ateliere tehnice și o analiză la nivel de sistem. Concluziile confirmă faptul că, deși poliția operează deja într-un mediu IT funcțional, sunt necesare îmbunătățiri importante pentru a face față riscurilor cibernetice în continuă evoluție.

Analiza a identificat domenii prioritare, cum ar fi consolidarea procedurilor de răspuns la incidente, introducerea de soluții centralizate de monitorizare, îmbunătățirea gestionării vulnerabilităților și asigurarea unor standarde coerente de gestionare a securității cibernetice în toate unitățile de poliție. Aceste concluzii vor constitui coloana vertebrală a următoarei faze – elaborarea unei strategii naționale de securitate cibernetică și a unui plan de acțiune pentru poliție.

Dincolo de îmbunătățirile tehnice, inițiativa contribuie la un obiectiv mai amplu: construirea unui sistem modern, sigur și rezilient de aplicare a legii, capabil să protejeze datele critice și să asigure continuitatea operațiunilor sale.

Proiectul EU4LEM va consolida capacitatea Poliției Naționale de a gestiona și atenua riscurile cibernetice prin sprijinirea dezvoltării unui model de guvernare în domeniul securității cibernetice și a unui cadru de planificare strategică.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Reziliență digitală pentru un sistem financiar modern – sesiune de instruire pentru reprezentanții băncilor, organizată cu sprijinul UE

Banca Națională a Moldovei (BNM) și proiectul finanțat de UE „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE” au organizat în data de 22 ianuarie 2026 o sesiune de instruire dedicată implementării Regulamentului UE privind reziliența operațională digitală (DORA). Evenimentul a reunit peste 70 de participanți – reprezentanți ai băncilor, societăților de asigurare și prestatorilor de servicii de plată nebankari, cât și personal din cadrul BNM și a avut ca obiectiv alinierea pieței financiare

din Republica Moldova la standardele și bunele practici europene.

În deschiderea evenimentului, Viceguvernatorul BNM, Constantin Șchendra, a evidențiat că „Utilizarea tehnologiilor digitale în activitatea entităților financiare este în continuă creștere. Nivelul sporit de digitalizare în domenii precum plățile, tranzacționarea electronică sau distribuția digitală a produselor financiare impune adoptarea unor măsuri eficiente de protecție a sistemelor digitale”.

La rândul său, Înaltul Consilier UE pentru domeniul serviciilor financiare, Nicolae Grigore, a subliniat importanța implementării Regulamentului DORA în contextul parcursului european al Republicii Moldova: „Un cadru armonizat cu cel european va spori atractivitatea pieței financiare pentru investitori și va facilita activitatea transfrontalieră a instituțiilor financiare, consolidând în același timp capacitatea autorității de supraveghere în ceea ce privește identificarea și monitorizarea riscurilor emergente într-un mediu financiar tot mai dependent de tehnologie.”

Sesiunea a fost susținută de Tudor Doman, expert în domeniul finanțelor digitale în cadrul proiectului, oferind o perspectivă valoroasă bazată pe experiența sa în cadrul autorităților de supraveghere din Uniunea Europeană. Discuțiile au abordat cei cinci piloni fundamentali ai Regulamentului DORA, provocările întâmpinate de statele membre în procesul de implementare, precum și aspecte tehnice avansate, cum ar fi testarea de tip Threat-Led Penetration Testing.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Specialiști din Republica Moldova și din străinătate discută la Chișinău despre reconfigurarea protecției consumatorilor în era digitală

Peste 250 de specialiști din domeniul juridic, economic și al politicilor publice au participat, în perioada 12-13 martie 2026, la Conferința științifică internațională „Reconfigurarea protecției consumatorilor în era digitală: provocări teoretice și practice”, organizată la Chișinău cu ocazia Zilei Mondiale a Drepturilor Consumatorilor, marcată anual pe 15 martie.

Evenimentul a fost organizat de Centrul European al Consumatorului din Republica Moldova și Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova alături de 9 parteneri din Moldova, România și Polonia și reunit 100 de participanți cu prezență fizică și circa 150 de participanți online, conectați prin platforma Zoom.

Conferința a oferit o platformă de dialog între autorități publice, mediul academic, experți, cercetători și reprezentanți ai organizațiilor societății civile, privind transformările generate de digitalizare și impactul acestora asupra drepturilor consumatorilor.

În cadrul sesiunii de deschidere au luat cuvântul reprezentanți ai autorităților publice, ai instituțiilor academice și ai organizațiilor partenere.

La conferință au participat reprezentanți ai mai multor instituții publice și organizații, printre care: Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Inspectoratul

General al Poliției, Consiliul de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate.

Pe parcursul celor două zile de discuții au fost abordate subiecte precum: protecția consumatorilor în era digitală din perspectiva dreptului internațional public, rolul conștientizării securității cibernetice în protejarea consumatorilor, convergența dintre protecția datelor cu caracter personal și protecția consumatorului în comerțul electronic, mecanisme juridice de protecție a consumatorilor în contractele de vânzare-cumpărare a bunurilor în construcție, limitele și proporționalitatea măsurilor de remediere în dreptul consumatorilor.

Lucrările prezentate, peste 120 la număr, în cadrul conferinței urmează a fi publicate într-o culegere științifică a conferinței, contribuind la dezvoltarea dezbaterii academice și la consolidarea cadrului conceptual privind protecția consumatorilor în contextul transformărilor digitale.

Transmisiunea video a evenimentului, dar și alte declarații, detalii - poate fi urmărită aici:

<https://bit.ly/ConferintaStiintifica2026>

Conferința a fost organizată în cadrul proiectului „Consolidarea cadrului de protecție a consumatorului în Republica Moldova”, implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în parteneriat cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene, cu sprijinul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Acest buletin este realizat în cadrul proiectului „Vizibilitatea și comunicarea UE în Republica Moldova 2025-2026”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de GOPA PACE S.A.

Date de contact relevante:

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova:
Delegation-Moldova@eeas.europa.eu

Echipa editorială:

Svetlana Japalău, Lider de Echipă,
svetlana.japalau@eu4moldova.eu

Natalia Ionel, Expert cheie
natalia.ionel@eu4moldova.eu

Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a GOPA PACE S.A. și a echipei editoriale, și nu reprezintă sub nici o formă opinia Uniunii Europene.

